

Bohemia

2011. ÁPRILIS–2012. MÁRCIUS
98 CZK • 3 EUR • 980 HUF

„ÉVKÖNYV”
„ROČENKA”

XIX. ÉVF. 1–4. SZÁM
www.bohemiabk.hu

Bohemia. Egy ország neve, Csehországé. És egy társaságé, a cseh kultúra magyarországi barátainak egyesületéé. Baráti körünk 1993 nyarán alakult. Célunk, hogy – miként a hidacska Vyšší Brodban vagy az Erzsébet-híd a Dunán – összekössünk két partot, s hogy a magunk szerény eszközeivel átjárhatóvá tegyük a távolságot két nép, két kultúra, Prága és Budapest között. Ha csatlakozni kívánsz hozzánk, minden szerdán délután örömmel várunk törzshelyünkön, a Bem sörözőben (H-1027 Budapest, Bem rkp. 49.).

Bohemia. To je jméno jedné země, Čech. A také jméno jedné společnosti spolu maďarských přátel české kultury. Náš přátelský kruh vznikl v létě 1993. Naším cílem je spojit dva břehy, tak jako dva břehy spojují mosty: mosteček ve Vyšším Brodě nebo Alžbetin most nad Dunajem. Svými skromnými prostředky bychom chtěli zkrátit vzdálenost mezi dvěma národy, dvěma kulturami, mezi Prahou a Budapeští. Jestliže se chcete k nám připojit, s radostí Vás uvítáme každou středu odpoledne na našem stálém místě v Bemově pivnici (H-1027 Budapest, Bem rkp. 49.).

Interjú
a Cseh Köztársaság
nagykövetével

Riport
Lukács Lászlóval

Traj Ferenc:
Séta közbeni gondolatok
a Pécsvárad-telepi
temetőben

Václav Havel
(1936–2011)

Cseh kocsmaffiling
Budapesten

MELLÉKLET
Berkes Tamás:
A cseh modernség
előfutára,
Jaroslav Vrchlický

Petr Urban Švejk-illusztrációiból

Helena Bambasová cseh nagykövét

38. oldal

Petr Urban Švejk-illusztrációiból	2
Közérdekű címek, telefonszámok	4
Bohemia tagtoborzó	5
Impresszum	5
Tagnévsor 2011	6
Köszönet	7
Egyesületi hírek 2011–2012 (Molnár Éva)	8
Hírek Csehországból 2011 (Molnár Éva)	13
Sporthírek Csehországból (Molnár Éva)	25
Cseh kulturális évfordulók 2012-ben	27
Kvízjáték	27
Bohemia farsang 2012 (Fotó: Mudrák Gabi)	28
Švejk Magyarzában (Polgár László)	29
Dobruškai emlékek (Horváth Csilla)	30
Cseh múzeum: Velehrad (Zachár Ottó)	31
Velehrad (metszet)	32
Prágai levél: 200 éves a prágai konzervatórium (Martina Fialková, fordítás: Molnár Éva)	34
Kisváros: Jindřichův Hradec (Zachár Ottó)	36
Interjú Helena Bambasovával, a Cseh Köztársaság nagykövetével	38
Riport Lukács Lászlóval (Polgár László)	40
Bibliográfia (Bakos István, Molnár Éva)	42
Receptek (Molnár Éva)	43
A Prágai Magyar Kulturális Központ 2011–2012. évi programjaiból	44
A Budapesti Cseh Centrum 2011–2012. évi programjaiból	45
Séta közbeni gondolatok a pécsváradai temetőben (Traj Ferenc)	48
Cseh kocsmáiling Budapesten (Heiner Lajos)	50
Műfordítás	52
Hírünk a világban	54
Hírek barátainktól, barátainkról	54
In memoriam	55
Rákos Péter fáradhatatlan szavai (Berkes Tamás)	56
Václav Havel (1936–2011)	58
Richard Pražák: Magyarország története évszámokban (Demmel József)	60
A szerkesztőség postaládájából	61
Petr Urban	62
Petr Urban Švejk-illusztrációiból	63
Bohemia Söröző	64

MELLÉKLET:

A cseh modernség előfutára: Jaroslav Vrchlický
(Berkes Tamás)

Z ilusztráci Petra Urbana	2
Důležité adresy, telefonní čísla	4
Jak vstoupit do Bohemie	5
Impressum	5
Seznam členů Bohemie do r. 2011	6
Poděkování	7
Z programů spolku Bohemia v r. 2011–2012 (Eva Molnárová)	8
Zprávy z Čech v r. 2011 (Eva Molnárová)	13
Sportovní zprávy z Čech (Eva Molnárová)	25
Významná česká výročí do r. 2012	27
Kvíz	27
Masopustní zábava Bohemia 2012 (Snímky: Gabi Mudrák)	28
Švejk v Maďarii (László Polgár)	29
Vzpomínání na Dobrušku (Csilla Horváth)	30
České muzeum: Velehrad (Ottó Zachár)	31
Velehrad (rytina)	32
Dopis z Prahy: Pražská konzervatoř – 200 let (Martina Fialková)	34
České městečko: Jindřichův Hradec (Ottó Zachár)	36
Interview s velvyslankyní ČR v Budapešti, s Helenou Bambasovou	38
Reportáž s Ladislavem Lukáčsem (László Polgár)	41
Bibliografie (István Bakos, Eva Molnárová)	42
Recepty (Eva Molnárová)	43
PMKS – z programů v r. 2011/2012	44
Z programů Českého centra v Budapešti v r. 2011/2012	45
Na procházce v hřbitově Pécsváradu (Ferenc Traj)	48
Český hospodský feeling v Budapešti (Lajos Heiner)	50
Umělecký překlad	52
Naše pověst ve světě	54
Zprávy o našich přátelích ve světě	54
In memoriam	55
Petr Rákoš: Neúnavná slova (Tamás Berkes)	56
Václav Havel (1936–2011)	58
Richard Pražák: Dějiny Uher a Maďarska v datech (József Demmel)	60
Z poštovní schránky redakce	61
Petr Urban	62
Z ilusztráci Petra Urbana	63
Pivnice Bohemia	64

PŘÍLOHA:

Předchůdce české moderny: Jaroslav Vrchlický
(Tamás Berkes)

Václav Havel

str. 58

Közérdekű címek, telefonszámok

A CSEH KÖZTÁRSASÁGBAN:

Magyar Köztársaság Nagykövetsége

nagykövet: Dr. Szőke László
Pod hradbami 17, 160 00 Praha 6
tel.: +420-233-324-454
fax: +420-233-322-104
mission.prg@kum.gov.hu
www.mfa.gov.hu/emb/prague

Prágai Magyar Kulturális Központ

igazgató: Kiss Szemán Róbert
Rytířská 25-27, 110 00 Praha 1
tel.: +420-224-222-424
fax: +420-224-213-746
info@hunginst.cz
www.magyarintezet.hu/praga

CSEHORSZÁGI MAGYAR SZERVEZETEK:

Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége (CSMMSZ)

Svaz Maďarů žijících v českých zemích
elnök: Rákóczi Anna
K Botiči 2, 101 00 Praha 10
tel.: +420-271-746-932
tel./fax: +420-271-746-913
csmmsz-praha@csmmsz.org
www.csmmsz.org

CSMMSZ

Prágai Alapszervezete

elnök: Kosár Árpád
K Botiči 2, 101 00 Praha 10
tel.: +420-602-102-345
tel./fax: +420-271-746-913
kosar@tiscali.cz

CSMMSZ

Brünni Alapszervezete

elnök: Fazekas Mónika
Radnická 8, 602 00 Brno
mobil: +420-602-742-931
tel./fax: +420-541-241-062
csmmsz-brno@csmmsz.org
www.mkic.cz

Magyar Kulturális és Információs Centrum, Brno

Nyitva: hétfő: 16–18,
szerda: 15–17 óra között
Radnická 8, 602 00 Brno
tel.: +420-541-241-062
info@mkic.cz
www.mkic.cz

CSMMSZ

Lovosicei Alapszervezete

elnök: Pospíšilová Iveta
Školní 6, 410 02 Lovosice
tel.: +420-773-291-149
csmmsz-lovosice@csmmsz.org

CSMMSZ

Olomouci Alapszervezete

elnök: Nagy Sándor
Luka 123, 783 24 Slavětín
Mobil: +420-777-805-384
csmmsz-olomouc@csmmsz.org

CSMMSZ

Ostravai Alapszervezete

elnök: Rákóczi Anna
ul. 28. října 15
702 00 Moravská Ostrava
tel.: +420-555-130-970
fax: +420-555-130-975
csmmsz-ostrava@csmmsz.org
www.madari-ostrava.cz

CSMMSZ

Plzeňi Alapszervezete

elnök: Kuczman Miklós
ul. J. J. Ryby 3, 323 22 Plzeň
mobil.: +420-607-684-100

CSMMSZ

Teplicei Alapszervezete

elnök: Kulina Ferenc
Bohosudovská 1606/18,
415 02 Teplice
tel.: +420-605-953-600
csmmsz-teplice@csmmsz.org

Rákóczi Alapítvány – A Csehországi Magyarok Kulturájának és Művelődésének Fejlesztéséért

K Botiči 2, 101 00 Praha 10
tel.: +420-271-746-932
tel./fax: +420-271-746-913
csmmsz-praha@csmmsz.org
www.csmmsz.org

Közép-európai Stúdiomok Tanszéke – Károly Egyetem

Katedra středoevropských studií – FF Univerzity Karlovy
Celetná 20, 116 36 Praha 1
tel.: +420-224-491-410
madarstina-l@ff.cuni.cz
http://kses.ff.cuni.cz

Ady Endre Diákkör (AED) – Prága

elnök: Őszi Károly (2011)
tel.: +420-720-659-729
elnok@aed.cz
www.aed.cz

Kazinczy Ferenc Diákklub (KAFEDIK) – Brno

Radnická 8, 602 00 Brno
tel.: +420-774-262-587
kafedik@kafedik.net
www.kafedik.net

Görgy Artúr Társaság – Prága

elnök: Palágyi István György
Řež 45 Husinec Řež CZ-250 68
tel.: +420-220-940-190

fax: +420-266-172-086

pas@ujv.cz

www.smartportal.hu/gat

Csehországi Magyar Orvosok Társulata

elnök: MUDr. Dědinová Mária
Mattoliho 3274/3, 106 00 Praha 10
Tel.: +420-724-086-566
maria.dedinova@seznam.cz

Prágai Református Missziós Gyülekezet

lelkész: Éles György
www.reformata.cz

CSEHORSZÁGI MAGYAR SAJTÓ, RÁDIÓ:

Prágai Tükör

főszerkesztő: Kokes János Zoltán
K Botiči 2, 101 00 Praha 10
tel.: +420-271-746-932
tel./fax: +420-271-746-913
csmmsz-praha@csmmsz.org
KokesJanos@seznam.cz
www.csmmsz.org

Brünni Magyar Futár

Brněnský maďarský kurýr
(kiadja a CSMMSZ Brünni Alapszervezete)
Radnická 8, 602 00 Brno
tel./fax: +420-541-241-062
info@mkic.cz
www.mkic.cz

A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁGBAN:

Magyar Köztársaság Nagykövetsége

nagykövet: dr. Balogh Csaba
Nad Lomom 28, 811 02 Bratislava
tel.: +421-259-205-200
fax: +421-254-435-484
mission.pzs@kum.hu
www.mfa.gov.hu/emb/bratislava

Magyar Köztársaság Kulturális Intézete, Pozsony

igazgató: Kollai István
Palisády 54, 811 06 Bratislava
tel.: +421-252-442-961
fax: +421-252-442-960
bratislava@hunginst.sk
www.magyarintezet.hu/pozsony

Hirdetési tarifáink:

1/1 oldal 30.000 Ft + ÁFA

1/2 oldal 20.000 Ft + ÁFA

1/4 oldal 15.000 Ft + ÁFA

1/8 oldal 10.000 Ft + ÁFA

A borítákon elhelyezett hirdetéseknel + 20 % felárat számíthatunk fel.

Český spolek na Slovensku Regionální organizace Košice Klub národnostních menšin

Elnök: Dagmar Takácsová
Česká beseda – měsíčník
Főszerkesztő: Helena Mišková
Hlavná 70, 040 01, Košice
Tel/fax: +421-556-255-217
csvg@mail.t-com.sk
stribrny.vitr@gmail.com
www.cske.sk

MAGYARORSZÁGON:

Cseh Köztársaság Nagykövetsége

nagykövet: Helena Bambasová
1064 Budapest, Rózsa u. 61.
tel.: +36-1-462-5011
fax: +36-1-351-9189
budapest@embassy.mzv.cz
www.mzv.cz/budapest

Cseh Centrum

igazgató: Michal Černý
1064 Budapest, Szegfű u. 4.
tel.: +36-1-462-5066
fax: +36-1-351-9188
ccbudapest@czech.cz
www.budapest.czechcentres.cz

Szlovák Köztársaság

Nagykövetsége
nagykövet: Peter Weiss
1143 Budapest, Stefánia út 22-24.
tel.: +36-1-460-9010
fax: +36-1-460-9020
emb.budapest@mzv.sk

Szlovák Intézet

igazgató: Jana Tomková
1088 Budapest, Rákóczi út 15.
tel.: +36-1-327-4000
fax: +36-1-327-4008
si.budapest@mzv.sk
www.mzv.sk

Prágai Sörlovagrend Kulturális Egyesület

alapító: Kocsis Péter
Český Krumlov, Nové domovy 335/1
tel.: +36-20-286-2848
+420-728-571-792

Magyar iparművészeti tárgyak boltja
Kézműiparos tanfolyamok
Tímea Moravcsiková
Cím:
Rytířská 25, Praha 1 – Staré Město
(Prágai Magyar Kulturális Központ)

Mobil: +420-733-166-440
iparos@iparos.cz
www.iparos.cz

MOTTÓ:

„...s léte értelmét sem abban látja, hogy egyiküket a másik ellen segítse, hanem hogy a kető közt állva, tévhiteltől szabadultan, nagyon szerény erővel és eredménnyel egyengesse a rokon szellemek esedékes találkozását s a ma is – annyi baj, gyűlölet és félreértés után – egymás felé tapogatva nyúló kezek összefonását...”
Dobossy László

BOHEMIA BARÁTI KÖR

A cseh kultúra magyarországi barátainak egyesülete

www.bohemiabk.hu

Törzshely:

Bem Söröző, H-1027 Budapest, Bem József rkp. 49.
tel.: +36-1-212-5738

Egyesületi órák minden szerdán:

18 és 21 óra között a Bem Sörözőben

Postacím:

Bohemia BK
H-1144 Budapest, Csertő u. 18. III/78.

Vezetőség (ügyvivők):

Zachár Ottó (egyesületi ügyek, utazások)
H-1144 Budapest, Csertő u. 18. III/78.
tel./fax: +36-1-364-8070 (o.)
mobil: +36-30-445-3169
e-mail: zachar.otto@chello.hu

Goldmann Ilona (tagsági ügyek)
H-1096 Budapest, Haller u. 68. X/43.
tel.: +36-1-215-9413 (o.)
mobil: +36-20-363-9702
e-mail: ilonagoldmann@yahoo.com

Jónás Gábor (könyvelés)
tel.: +36-1-379-1849 (o.)

Molnár Éva (krónika, újság, tagnyilvántartás)
H-1082 Budapest, Leonardo da Vinci u. 4-6. IX/64.
tel.: +36-1-334-3360 (o.)
mobil: +36-30-627-5409
e-mail: molnarova111@gmail.com

Polgár László (újság, könyvkiadás)
tel./fax: +36-1-505-9824 (mh.)
mobil: +36-70-610-9797
e-mail: polgarlaszlo@digikabel.hu

bohemia@digikabel.hu

Bohemia

PRÁTELSKÝ KRUH • BARÁTI KÖR

tagtoborzó

– miért jó, ha belépsz a Bohemia Körbe? –

1. INGYEN JUTHATSZ ÚJSÁGUNK REMEK SZÁMAIHOZ,
2. ELJÖHETSZ VELÜNK CSEHORSZÁGBA KIRÁNDULNI ÉS VÍZITÚRÁZNI,
3. SZERDÁNKÉNT KELLEMES TÁRSASÁGBAN VELÜNK SÖRÖZHETSZ.

Tagdíjunk 2012-ben is 2500 Ft,
diákoknak és nyugdíjasoknak 1500 Ft.

Csekk számlánk száma:

K&H BANK 10400205–02001478–00000000
1067 Budapest, Teréz körút 1.
Adószámunk: 18049866-1-41

Ízelítő 2012. évi programjainkból:

- BOHEMIA FARSANG ✓
- KÖZGYŰLÉS ✓
- NYUGAT-CSEHORSZÁGI KIRÁNDULÁS
- PRÁGAI UTAZÁS
- VÍZITÚRA A LUŽNICÉN
- KÖRÚT J. A. KOMENSKÝ NYOMÁBAN
- BOŽENA NĚMCOVÁ ÉS J. A. KOMENSKÝ NYOMÁBAN A RÉGI MAGYARORSZÁGON
- CSEH KARÁCSONY

Bohemia

Časopis pro přátele české kultury v Maďarsku
Vychází s využitím dotace MZV České republiky

Vydávající: Prátelecký kruh Bohemia

Odpočívající vydávající: Ottó Zachár

Redaktoři: Eva Molnárová, László Polgár

Redakční kolegyně: László G. Kovács (Budapešť),
Jitřenka Svobodová (Praha), Ildikó Juhász (Budapešť)

Redakce: H-1082 Budapest, Leonardo da Vinci u. 4-6. IX/64.
e-mail: molnarova111@gmail.com; polgar.laszlo@mail.tvnet.hu

Příprava pro tisk: Ágnes Veres
ISSN 1219-0500

Vytištěno v tiskárně INFO Tiskárny s.r.o.

Na obálce: Vyšší Brod (rytina)

Bohemia

Folyóirat a cseh kultúra barátainak

Megjelenik a Cseh Köztársaság Külügyminisztériumának támogatásával

Kiadja: Bohemia Baráti Kör

Felölős kiadó: Zachár Ottó

Szerkesztők: Molnár Éva, Polgár László

Munkatársak: G. Kovács László (Budapest),

Jitřenka Svobodová (Prága), Juhász Ildikó (Budapest)

Szerkesztőség: H-1082 Budapest, Leonardo da Vinci u. 4-6. IX/64.

e-mail: molnarova111@gmail.com; polgar.laszlo@mail.tvnet.hu

Tördelés és nyomdai előkészítés: Veres Ágnes
ISSN 1219-0500

Nyomda: INFO Nyomdaipari Kft.

A borítón: Vyšší Brod (metszet)

Tagnévsor 2011

Ábrán Margit, Dr.	Csörgő Lajosné	Horváth Remény, Dr.	Lékai Vilma
Almási János	Dankó Luca	Horváthné Iványi Judit	Lengyel Éva
Almási Jánosné	Dériné Dr. Balázs Vera	Hórvölgyi Lajos	Lengyel László
Ambrus Gyula	Dióspatonyi János	Hrabéczy Jenő	Lichtenberger Éva
Ambrus Gyuláné	Dióspatonyi Jánosné	Huszár Zsolt	Liener Katalin
Antal Ildikó Márta	Divéky Györgyi	Illés Judit	Lődy Györgyné
Aranjosmaróthy Vilmos	Dobi Miklós	Illés Zsuzsanna	Lukács János
Aranjosné Tar Júlia	Dobi Miklósné	Jankovics Józsefné	Lukács Máté
Arday Lajos, Dr.	Entz Adrienn Reményke	Jánoska Péter	Lukácsy Katalin
Ari Ilona	Entz Balázs	Jánossy Vera	Lux Ambrus
Árva Katalin	Ercsényi Sándorné	Jónás Gábor	Lux Balázs, Dr.
B. Horváth Géza	Erdélyi Katalin	Juhász Ágnes	Lux Bálint
Babai Mihályné	Érdiné Karl Erzsébet	Juhász Józsefné, Dr.	Lux Domonkos
Badik Adrienne, Dr.	Eszenyi Lajosné	Kajtár Katalin	Lux Julianna
Bagdi Mihály, Dr.	Félegyházi Tamás	Kálmánchelyi Mária	Maczák Pál, ifj.
Bagdi Mihályné, Dr.	Flasch János	Kápolnai Kázmér	Madarász Vladimírné
Bakos István	Forstner Róbert	Karl Imréné	Madocsay Vilmos
Bakos Katalin	Főző Anna	Katócs Erika	Magyar Jutka
Bánki Lászlóné	Fuszek Áron	Katona Lászlóné, Dr.	Maráz Lászlóné
Baráth Alexander	Fuszek Máté	Katona Lucia, Dr.	Markovits Miklós
Baráth Alexanderné	Fuszek Péter	Katona Mercedes	Marosi Tamásné
Bárdos Ilona	Gálos András	Katona Valéria	Martyán Lajos
Bartha Zsuzsanna	Garaguly Lajosné	Kecskés László	Maschek József
Bartus Miklósné	Garamszegi Ágnes	Kecskés Lászlóné	Matyasovszki Tiborné
Bencze György	Garamszegi László	Kékesiné Arany Mária	Mautner Miklós
Bencze Györgyné	Gáspár László	Kis Mária, Dr.	Megyeri György
Benda Istvánné	Gehér Józsefné	Kis Szidónia	Meisel Péter
Benes Mária	Gergely András	Kiss Béláné	Menyhárt Ildikó
Beregszászi Miklós	Gergely Andrásné	Kiss Benedek Béláné	Mócsy Ferencné
Bíró József	Gergics Anna	Kiss Csaba, Dr.	Molitor Istvánné
Bíró Pálné	Goldmann Jánosné	Kiss Csabáné, Dr.	Molnár Éva
Blaskó Gabriella	Gorka András, Dr.	Kiss Julianna	Molnár József
Bobis, Bela	Gulyás Józsefné, Dr.	Kiss Sándor, Dr.	Molnár Klára
Bobis, Elisabeth	Gyenes Gábor	Kissné Akli Mária	Mónus Ildikó
Bod Péter, Dr.	Györei László	Kocsis Zita	Morvay György
Bod Péterné, Dr.	Gyulai István	Kocsis Zoltán I.	Mudrák Gabriella
Bodnár Géza	Gyulainé Dr. Szalma	Kocsis Zoltán II.	Muszka Elizabeth Gabriella
Boksay Bendegúz	Erzsébet	Kovács B. Ágnes	Muszka Erzsébet, Dr.
Boksay Kata	Hagymásy András	Kovács Dénes	Nademlejský Daniel
Bolygó Sándorné	Hajduné Török Katalin	Kovács Jánosné Edit	Nagy Gábor
Bordás Anna	Halász Józsefné, Dr.	Kovács József	Nagy Gáborné Kati
Borsody László	Halászné Suska Mária	Kovács Margit, Dr.	Nagy Géza, Dr.
Botka Zoltánné	Hamana Tibor	Körmendi Rita	Nagy Gézáné, Dr.
Brandt Mária	Hamerli Iván	Kőszegi Adrienne	Nagy Tiborné, Dr.
Czifra Józsefné	Hangos Istvánné, Dr.	Kővári György	Német Katalin
Czigányik Rezső	Hankó B. Ludmilla	Kővári Zita	Némethy Tibor
Czirok Árpádné	Havas Mária	Krajnyák Erzsébet	Nógrádiné Várhalmi Judit
Csárdi László	Heé Veronika, Dr.	Kuharik László	Nyikes Anna
Csatai Jindriska	Hegedűs István	Kun Ferencz	Nyitrai Istvánné
Csécsi Nagy Judit	Hegedűs Istvánné	Kupai Gáborné	Oláhné Horváth Irén
Cseh Gizella, Dr.	Hegedűs Judit	Kúti Ferenc, id.	Orvos Tiborné
Csendes Erika	Hegedűs Mihály	Kúti Ferenc, ifj.	Oszthaimer Józsefné
Csikós Tünde	Heiner Lajos, Dr.	Kuti Lajosné, Dr.	Pápay Judit
Csikszenthy Júlia	Hernád Rezsőné	Kürti István	Papp Gabriella
Csillag Jánosné	Hetényi Éva	Láng Péter	Papp Katalin
Csomós Balázs	Hidasi Judit, Dr.	Lay Ádám	Patóné Szabó Júlia
Csóri Erzsébet	Horváth Csilla	Lay Béláné	Pércsi Leventéné

Szabó Emőke, Dr.	Tóth Ágnes
Szabó Gábor	Tóth Eszter
Szabó Gáborné	Tóth Gáborné
Szabó Ilona Mária	Tóth Gitta
Szabó István	Tóth Jolán
Szabó Péter	Tóth József
Szabolczki Zsuzsa	Tóthné Juhász Ildikó
Szabon Tamásné	Tóthné Pesthy Katalin
Szakács Éva	Tőke Anna, Dr.
Szalay Gábor	Tőke Mária
Szalontai Lászlóné	Traj Ferenc
Szászné Sárosi Margit	Uzelmann Annamária
Száva István †	V. Detre Zsuzsanna
Száva Kamilla	Vadász Gábor
Szedmák Géza	Vadász Magda
Szedmák Gézáné	Vámos Alfrédné
Szelényi Emilné	Váradai Krisztina
Szendefy Zsolt	Váradai Zoltánné
Szendefy Zsoltné	Varga Ádám
Széni Józsefné	Varga Katalin
Szentgyörgyvölgyi Péter	Varga Zoltánné
Szentgyörgyvölgyi Péterné	Várszegi István
Szenttornyai András	Venczel István
Szenttornyai Mária	Venczel Istvánné
Szepesi János	Vennes Györgyné
Szepesi Jánosné	Vetula Eszter
Szilágyi Zsuzsanna	Vida László
Szomor Márta	Villám Judit
Szöllősi Mihályné	Vnuk Miloš
Szűcs Gábor	Wanke-Szendrey, Dagmar
Tahin Gyula	Wehofer Rezső
Takács Ilona	Widengard-Réber Krisztina
Takáts Annamária	Wolf Krisztina
Tamás Olivér Viktor	Zachár Ottó
Támer Julianna	Zahemszky Dániel
Tarcsai Gyuláné	Zahemszky Gábor
Tátrai Eszter	Zahemszky Peti
Tátrai Géza, Dr.	Zatykó József
Técsi Jánosné, Dr.	Zatykó Józsefné
Telkes Sándor	Zöldné Szabó Klára
Telkes Sándorné	
Tolnai Ferenc	
Tolner László, Dr.	

2011-ben tagdíjat fizetett
összesen: 360 fő

Perényi Péter	Reisz Sophia, Dr.
Péter Iván Tamás	Resch Gyula
Péter Iván Tamásné	Ress Imre
Péter János	Romvári Endréné
Péter Jánosné	Rosta Ödönné
Péterffy Ágoston	Rozsnyay Judit
Petneki Katalin, Dr.	Rozsnyay Kinga
Petrich Gézáné	Salgói József
Petz Katalin	Salgói Józsefné
Petz-Stifter Mária, Dr.	Sancz Klára Lujza
Piller Ágnes	Sándor Melinda
Piller Rudolf	Sarkadi Kovács Ferenc
Pozsony Józsefné	Sárosi Anikó
Prattinger Gyula	Sasi Nagy Istvánné, Dr.
Provaznik Tibor	Schallinger Károlyné
Puchmann Gyuláné	Schmidt Klára
Pulay Lászlóné	Sellyei László
Rácz Anna	Sergyán Gyuláné
Radnóti Judit	Simén András
Radnóti Sándor	Simonné Csepregi Zsuzsa
Radványi Lászlóné	Smits Ralph
Ravaszkó Józsefné	Somodi Ágnes
Reichart György	Soós Éva
Reichart Györgyné	Soós Imre
Reichart István, Dr.	Szabados Margit

Köszönet

Az állampolgárok által befizetett
SZJA 1 százalékából
a Bohemia Baráti Kör 2011-ben
összesen 427 529 forint adományhoz jutott.
Köszönjük minden kedves pártolónknak,
támogatóknak a felajánlását!
Az összeget, mint mindig, működési,
főleg postázási költségek fedezésére fordítjuk!

A Bohemia Baráti Kör ügyvivői

Egyesületi hírek 2011–2012

A 2011. évi programokból

2011. január 3. – Radko Pytlík író, Hašek-kutató Budapesten járt és a Ferdinánd Sörházban, illetve a baráti Pivo Sörbárban találkozott Bohemiás barátaival. (Lásd még: *Bohemia*, 2010/1–4. sz., 57. p.)

Polgár Laci, Radko Pytlík és neje, Věra Dyková a Ferdinánd Sörházban

2011. január 19. – Bohemiások Dél-Amerikában – Molnár Éva barátunk vetítéses útibeszámolója a Bem Sörözőben.

2011. január 27. – A Bohemia-közreműködéssel kiadott Prágai házjegyek című könyvecske rendhagyó bemutatója és Zachár Ottó barátunk kiállítása a Cseh Centrumban. Előadók: Holka László, a szerző és Svoboda Róbert, az ötletgazda. (Lásd még: 54. oldal!)

Prágai házjegyekről kitűnő hangulatban

2011. január 31. – Kiállítás Mudrák Gabi barátunk természetfotóiból a budapesti Bókay János Iskolában. Méltatta Gáspár Laci barátunk.

2011. február 19. – Bíró Attila, Gettler János, Kovács Sándorné barátaink fotókiállítása Csehország világörökségeiről a solymári Apáczai Csere János Művelődési Házban.

2011. február 21. – Goldmann Ilona barátunk festménykiállítása a Ferdinánd Monarchia Cseh Sörházban.

Goldmann Ilona kiállításán a Ferdinánd Sörházban

2011. február 26. – XVII. Bohemia Bál a Stefánia Kulturális Központban. Közreműködtek: Jarda Maršík barátunk és a melníki Ajetoband zenekara, Jitka Bonušová, a prágai Dvorana tánciskola tanára, a Senior Hobbýtánc Budapest L. S. és a Tükrös Együttes. (Lásd még: *Bohemia*, 2010–2011/1–4., 11. p.)

2011. március 10. – A Bohemia Kis-könyvtár sorozatban, a BBK és a Te-Art-Rum kiadó együttműködésében

G. Kovács Laci és Gyulai Líviusz „pajzán mesélnek” a Helikon Könyvesházban

megjelent Václav Čtvrtek: Pajzán mesék és csodák című kötetének bemutatója a budapesti Helikon Könyvesházban Gyulai Líviusz, Kossuth-díjas grafikusművész, G. Kovács László bohemista, Vennes Emmy színművész és Molnár Éva fordító barátaink közreműködésével.

2011. március 30. – Évi közgyűlés: beszámoló a 2010. évről és a 2011. évi tervek vitája, illetve elfogadása a Bem Sörözőben.

2011. április 8. – Concordia 2010 Prága címmel csehországi magyar képzőművész barátaink, köztük Lőrincz Zsuzsa, Kutas Ágnes kiállítása a révkomáromi Limes Galériában. (Lásd még: 15. oldal!)

Concordia 2010 kiállítás Révkomáromban

2011. április 16. – A Bagaméri család szervezte hagyományos Kiszé-túrán számos bohemiás köszöntötte a tavaszt a telet megszemélyesítő bábu ünnepélyes elégetésével.

Kiszé-bábu elégetés előtt a legkisebbekkel

2011. május 5–11. – Tavaszi kirándulás Dél-Csehországban: České Budějovice, Český Krumlov, Hlubočovice, Hluboká nad Vltavou, Vyšší Brod, Frymburk, Rájov, Zlatá Koruna, Tábor, Bechyně, Třeboň, Slavonice, Pasek, Zvíkov, Temešvár.

2011. május 20–22. – Cseh napok Mohácson. Goldmann Ilona és Zachár Ottó barátaink festmény-,

Nepomuki Szent János Mohácson

Zachár Ottó előad Mohácson

illetve fotókiállítás, s Zachár barátunk Nepomuki Szent Jánosról szóló előadása a Cseh Nagykövetség rendezvényén – Mohács és Nepomuk testvérvárosi kapcsolatlétesítése alkalmából – a Szent János Hotelben.

2011. június 1. – A 18 éves Bohemia Baráti Kör születésnapjára a Bem Sörözőben szabad klubfoglalkozással. Vendégünk volt Helena Bambasová nagykövet és Lukács László nagykövetségi titkár, akitől szolgálati ideje leteltével Goldmannová barátunk egyik festményével búcsúztunk. (Lásd még: 38. és 40. oldal!)

Bohemia szülinap és Helena Bambasová nagykövet a Bem Sörözőben (alsó képen balra)

2011. június 2. – Az Ünnepi Könyvhét nyitónapján a budapesti Aranytíz Kultúrházban Gyulai Líviusz grafikusművész barátunk átvette a Szép Magyar Könyv Verseny egyik alkotói különdíját Bohemia Kiskönyvtárunk Václav Čtvrtek: Pajzán mesék és csodák című kötetének illusztrációiért. Szívvel gratulálunk és nagy örömmel nyugtázzuk vállalkozásunk ilyen sikerét: mind a könyv munkálatainak részesei – Gyulai Kati tipográfus,

Vennes Emmy, Molnárová és Gyulai Líviusz a Szép Magyar Könyv Versenyen nyert díjjal

Molnár Éva fordító, G. Kovács László lektor, Thuróczy Kati szerkesztő, a Stoffel és Tsai nyomda –, mind az eddigi és jövőbeni olvasók nevében.

2011. június 8–13. – A IV. Budapesti Cseh Sörfesztiválon, a Városháza parkban felléptek tábori barátaink, a Pouličníci trió is. (Lásd még: 18. oldal!)

2011. június 16. – A Bohemia BK kettes könyvbemutatója és kiállítása az Országos Idegennyelvű Könyvtárban. Terítéken a Prágai házjegyek és Václav Čtvrtek: Pajzán mesék és csodák című könyveink, a hozzájuk kapcsolódó kiállításon Zachár Ottó, illetve Gyulai Líviusz barátaink fotói

Bohemia-kiállítások és könyvbemutatók az OIK-ban, a falon Prágai házjegyek

Mender Ibolya, az OIK főigazgatója

Gyulai Kati, a Pajzán mesék tipográfusa

A három fehér rózsához házjegy

Linómetszet a Pajzán mesékből

és eredeti grafikai lapjai szerepeltek. Bemutatták: Holka László, Gyulai Líviusz, Vennes Emmy, Molnár Éva barátaink.

2011. június 16. – Ökológia kéznyomok című kiállítással mutatkozott be a budapesti Stefánia Palotában az újonnan alakult Magyar Kéz- művés Szövetség, melynek egyik tagja Szalai Zsuzsi ruhatervező barátunk. A megnyitón Ágoston Béla barátunk és a Schaplin Zenekar muzsikált.

Fotó: Lataák Zsuzsa

Ökológiai kéznyom

2011. július 18. – Debrecenben vendég-szerepelt a Pilzen megyéből érkezett sörtörténeti kiállítás, illetve a Hrabal Galaxis pillanatképei című vándorkiállítás, melynek alkotórésze Bakos Pista barátunk sajtóanyaga is.

Bakos Pista a debreceni Hrabal-kiállításon

2011. július 5–12. – Csehország összes világoröksége II. – körút a 2010. májusi kiránduláshoz hasonlóan.

Program: Valtice–Lednice (kastélyok), Brno (Tugendhat-villa), Kroměříž (érseki kert), Olomouc (Szentháromság-szobor), Litomyšl (kastély), Zelená Hora (temetőkápolna), Kutná Hora (templom), Prága, Hlavošovice (múemlék falu), Český Krumlov, Telč, Třebíč.

2011. július 26. – *Lukács László, Csémy Tamás, Jan Blažek* diplomaták – szolgálati mandátumuk lejártával – hivatalos búcsút vettek a cseh nagykövetségen. *(Lásd még: 20. oldal!)*

2011. július 30–augusztus 7. – Vízitúra a Moldván a Lipnói-tótól Boršovig, Zlatá Koruna-i kemping-táborhellyel.

Vodákjaink vizen és České Budějovice főterén

2011. augusztus 17. – Bohemiás búcsú *Lukács László* barátunktól, hazautazó nagykövetségi első titkártól, konzultól, és ismerkedés az utódával, *Milan Peprník* úrral a Bem Sörözőben.

Milan Peprník és Lukács László a Bem Sörözőben (jobbra)

2011. augusztus 19–27. – *Husz János* nyomában Husinectől Konstanzig – körút Csehországon, Németországon

Husinec, Husz portré és a feltételezett szülőház

Husz máglyahalála a prágai Betlehem-kápolna falán

A nürnbergi Szent Lőrinc-templomban

Konstanz fricska a hajdani konstanz zsinat emlékére

át Svájcig. Program: Husz János életútjának legfontosabb állomásai: Husinec (szülőfalu), Prachatic (kisdíák), Prága (egyetem, reformtevékenység), Kozí Hrádek (száműzetés), Nürnberg (átutazó), Konstanz (utolsó hónapok, máglyahalál).

2011. szeptember 17. – A kulturális örökség napjai alkalmából nyitott kapuk és prezentáció a Cseh Centrumban, azaz a volt Zichy-palotában, ahol a könyvtárban a Bohemia Barátok Kör önkéntesei is várták az érdeklődőket. *(Lásd még: 46. oldal!)*

2011. szeptember 19. – *Goldmann Ilona* barátunk festménykiállítása a Kő-Café Galériában (1105 Budapest, Előd u. 1.)

2011. szeptember 29–október 3. – Barátainknál északkeleten: Kárpátalja, Galícia. Program: Beregszász, Mezőkaszony, Csetfalva, Ungvár,

Csetfalva református temploma és kazettás mennyezete

Vereckénél

Karmacsi Zoli idegenvezetőnk Ungváron

Ungvári dizájn a csehszlovák időkből

Örmény templom Lembergben (ma: Lviv)

Munkács, Huszt, Verecke, Lemberg – történelmi helyszínek Karmacsi Zoltán idegenvezetésével.

2011. október 19. – Gyulai Líviusz barátunk grafikai kiállítása a Nyíregyházi Főiskola Könyvtárában, a lapok között a Pajzán mesék illusztrációival. Rendezte Szepessy Béla grafikusművész barátunk.

2011. október 22–23. – Bohemiás vilámlátogatás Velká nad Veličkouban Lukács Laci barátunknál, aki a buda-

Lukács Lászlóval és feleségével (balra) Velká nad Veličkouban

pesti nagykövetség után a prágai Külügyminisztériumban folytatja munkáját. Állandó lakóhelyén fergeteges folklór-estet adtak a dél-morvatországi Hornácko és Slovácko helybéli együttese. (Lásd még: 40. oldal!)

Folklórest Velká nad Veličkouban

2011. november 2. – Vendégünk: Bakos Pista barátunk, aki Bohumil Hrabal cseh íróról és a vele kapcsolatos hobbjáról és gyűjtő szenedélyéről, az aszói Fekete Ökör Baráti Körrel megvalósított Hrabal-kiállításokról mesélt és vitetett a Bem Sörözőben. Hazai viszonylatban egyedülálló gyűjteményét előzetes időpontegyeztetés után bárki érdeklődőnek szívesen megmutat. Elérhetőség: 1117 Budapest, Budafoki út 83/B. fsz. 3., tel.: +36-30-3168265, e-mail: bakosistvan46@freemail.hu.

2011. november 5. – A budapesti Prága Kávéház stílusosan a Prágai házjegyeknek adott helyet, melyekről a közönség szóban a Holka László–Svoboda Róbert duó előadása, képen Zachár Ottó barátunknak a falakon függő fotói, írásban a Tandem

Grafikai Stúdió Anno-sorozatában megjelent exkluzív könyvecske alapján tájékozódhatott, sőt könyvecskét nyerhetett kvízzjátékban. A kvízzjátékot folyóiratunkban is közöljük, és a helyes válaszok beküldésével további könyvecskét sorsolunk ki. (Lásd még: 27. oldal!) Jó kutakodást!

Prágai házjegyek a Prága Kávéházban, Molnárová, Faragó István, Holka László, Svoboda Róbert

2011. november 27. – Bohemia Szalon Molnárovánál.

2011. november 28. – Újabb kettős Bohemia-kiállítás és beszélgető show a Prágai házjegyek és Pajzán mesék... című könyveink jegyében, ezúttal a KSH Könyvtárának Bibó termében, az alkotók – Holka László, Zachár Ottó, Gyulai Líviusz, Vennes Emmy, Molnár Éva, G. Kovács László barátaink, a Bohemia Baráti Kör és a Tandem Grafikai Stúdió – közreműködésével.

Bemutatók a KSH könyvtárában: Holka Laci, Gyulai Líviusz, G. Kovács László, Vennes Emmy

2011. december 2. – Az Országos Idegennyelvű Könyvtárban jótékony-sági árverés, melyen a könyvtárnak

adományozott alkotások is kalapács alá kerültek – köztük *Gyulai Líviusz* barátunk két linómetszete *Václav Čtvrtek* Pajzán meséihez és *Zachár Ottó* barátunk egy prágai házjegyet megörökítő fotográfiája.

2011. december 14. – Bohemia karácsony a Bem Sörözőben. Ünnepi hangulatú szabadfoglalkozás *Milan Peprník* cseh konzul és felesége részvételével.

Karácsonyi gyertyagyújtás...

...és az alkalmi kórus a Bem Sörözőben

A 2012. évi programtervekből

2012. február 11., 16 h – A Prágai házjegyekről mesél *Holka László* és *Zachár Ottó* barátunk a Csillaghegyi Közösségi Házban nyíló Bohemia-fotókiállítás alkalmából. *Helyszín:* 1039 Budapest, Mátyás király út 11–15.

Prágai házjegyek Csillaghegyen: *Holka László* és *Zachár Ottó* előadása...

2012. február 25. – Bohemia Farsang / Masopustní zábava Bohemia – táncos-zenés-jelmezes mulatság a korábbi báli rendezvényünk pótlására a folytatódó recesszió idején is. *Helyszín:* Dover Ház, 1075 Budapest, Király u. 9. (Lásd még: 28. oldal!)

2012. március 3. – Budán, a Hengermalom utca 3. szám alatt megnyílt az új Ferenc Ferdinánd Monarchia Sörház, melynek falait Goldmann Ilona barátunk cseh témájú festményei díszítik.

2012. március 28. – Évi közgyűlés a 2011/2012. évről. *Helyszín:* Bem Söröző, 1027 Budapest, Bem rkp. 49.

2012. május 5–11. – Sörgyárak, kolostorok, várak Nyugat-Csehországban – tavaszi kirándulás. *Program:* két helyi sörgyár, hazafelé a dalešice-i sörgyár (a Sörgyári capriccio forgatási helyszíne), a teplái és plasy-i kolostorok, a loketi és a chebi vár, sok város.

2012. június 6. – 19 éves a Bohemia Baráti Kör! Születésnap buli 18 órától a Bem Sörözőben. *Helyszín:* 1027 Budapest, Bem rkp. 49.

2012. július 2–7. – Prágai utazás. *Program:* műemlékek, sörözők, hírségek, köztük *Božena Němcová* íróő nyomában.

2012. július 28–augusztus 5. – Vízitúra a Lužnicén Suchdoltól a Moldva és a Lužnice összefolyásáig.

2012. augusztus 23–27. – Nemzetközi Dudásfesztivál Strakoniceben – kirándulás a környéken, délutánonként és egész vasárnap Dudásfesztivál-programok a fellépő Magyar Dudazenekarral.

2012. szeptember 17–27. – *Jan Amoš Komenský* (Comenius, 1592–1670) nyomában – 1. körút. *Program:* Comenius életének legfontosabb állomásai: Morvaország – Nivnice, Strážnice, Uherský Brod, Přerov,

...*Faragó István* és *László Zsuzsa* a Tandem Stúdió – Anno – sorozatával ugyanott

Fulnek; Lengyelország – Leszno, Poznan; Németország – Berlin, Magdeburg; Hollandia – Amszterdam, Naarden; hazafelé – Hága, Antwerpen, Aachen, Köln, Heidelberg, Rothenburg, Nürnberg, Prága.

2012. október 2–5. – *Božena Němcová* és *Comenius* nyomában a XVII. és XIX. századi Magyarország helyszínein, ahol az íróő és *Comenius* megfordultak (Kassa, Sárospatak, Miskolc, Balassagyarmat).

2012. december 12. – Bohemia karácsony 18 órától a Bem Sörözőben. Ünnepi hangulatú szabadfoglalkozás.

(mé)

Fotó: *Zachár Ottó*, *Molnár Éva*, *Mudrák Gabi*

További részletek és fényképek:
www.bohemiabk.hu/
Egyesületi hírek és Képek

Magyar iparművészeti tárgyak boltja
Kézműiparos tanfolyamok
Tímea Moravcsíková
Cím:
Rytířská 25, Praha 1 – Staré Město
(Prágai Magyar Kulturális Központ)

Mobil: +420-733-166-440
iparos@iparos.cz
www.iparos.cz

2011. január 1–december 31.

2011. január 1. – Csehországban hatályba lépett az a széleskörű takarékosági intézkedéscsomag, amely jelentősen megnyirbálta a szociális támogatásokat és érintette az adókat is. (Lásd még: 2011. március 14.)

2011. január 3. – A cseh pénzügyminisztérium jelentése szerint a cseh költségvetés hiánya 19 százalékkal csökkent 2010-ben: 156,29 milliárd korona (8,32 milliárd dollár) volt a 2009. évi 192,39 milliárd korona után.

2011. január 4. – Csehországban 6,57 milliárd korona rekordnagyságú útdíjat szedtek be 2010-ben, egymilliárd koronával többet, mint 2009-ben.

2011. január 6. – A Škoda rekord-eladással zárta a 2010. évet: 762 600 járművet adott el, 11,5 százalékkal többet az egy évvel korábbinál. A bevétel alapján a Škoda Csehország második legnagyobb vállalata.

2011. január 8. – Hetvenhárom éves korában Prágában meghalt *Jiří Dientsbier*, az 1989-es „bársonyos forradalom” utáni első csehszlovák külügyminiszter és miniszterelnök-helyettes (1990–1992).

Forrás: Týden, 2011

Jiří Dientsbier

2011. január 12. – *Paul Lendvai* publicista a bécsi cseh nagykövetségen átvette a prágai Totalitárius Rendszereket Tanulmányozó Intézet (ÚSTR) 2010-es Václav Benda Emlékérmét, amelyet az 1938–1945, illetve 1948–89 között Csehszlovákiában a szabadság és a demokrácia helyreállításáért tett szolgálatokért ítélnek oda 2009 óta.

2011. január 13. – Politikai menedéket kapott Csehországban *Bohdan Danilisin* volt ukrán gazdasági miniszter.

2011. január 20. – *Schmitt Pál* magyar és *Ivan Gašparovič* szlovák elnök Pozsonyban tárgyalt. Kölcsönösen bírálták a magyar kettős állampolgár-

sági törvényt, illetve a szlovák államnyelvtörvényt.

2011. január 27. – Szlovákia az elektronikus autópályadíj-rendszer első évében 141,6 millió euró bevételre tett szert.

2011. január 28. – Szlovákia és Magyarország kormányfői Pozsonyban szerződést írtak alá közös gázvezeték megépítéséről, amely 115 km hosszan Nagykürtöst és Vecsést kötné össze.

2011. január 31. – *Karel Gott*, a cseh „csalóány” új albummal jelentkezett: *Winter der Sonne – Lieder, die ich im Herzen trafe* (A nap mögött – Dalok, miket a szívemben hordok) címmel.

2011. február 7. – A cseh társadalombiztosítási kezelőség (ČSSZ) közlése szerint 2010. év végén 10 123 korona volt az átlagos öregségi nyugdíj Csehországban, 2009-hez képest mindössze 78 koronával nőtt.

2011. február 14. – Csehországban 17,1 millió hektoliter sört főztek 2010-ben, 1989 óta a legkevesebbet. 2009-hez képest 8 százalékos a csökkenés sajtóhír szerint.

2011. február 15. – Előzetes statisztikai adatok szerint a cseh gazdaság 2,3 százalékkal nőtt 2010-ben, miután az előző évben 4 százalékkal csökkent. A szlovák gazdaság 4 százalékkal erősödött 2010-ben az egy évvel korábbi 4,8 százalékos csökkenés után.

2011. február 15. – A V4 országok miniszterelnökei: *Iveta Radičová* szlovák, *Orbán Viktor* magyar, *Petr Nečas* cseh és *Donald Tusk* lengyel

V4 miniszterelnöki csúcstalálkozó Pozsonyban

kormányfő pozsonyi csúcstalálkozójukon közös nyilatkozatot fogadtak el a csoport megalakulásának 20. évfordulója alkalmából. A tanácskozáshoz

csatlakozott *Angela Merkel* német és *Werner Faymann* osztrák kancellár, *Mikola Azarov* ukrán kormányfő, akikkel az európai energiabiztonságról tárgyaltak.

2011. február 16. – *Leoš Heger* cseh egészségügyi miniszter és *Martin Engel*, az orvosi szakszervezeti klub (LOK) elnöke egyezséget írt alá Prágában, amelyben a kormány megígérte a fokozatos béremelést. Ennek fejében mintegy 4000 kórházi orvos többsége visszavonta a március 1-jétől hatályos felmondását. Április 1-jétől első lépcsőben a pályakezdők 5000 koronával, a többiek 8000 koronával többet kapnak havonta.

2011. február 19. – A Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége a 20. magyar bálját tartotta Prágában, ezúttal a Radiopalác reprezentációs helyiségeiben.

2011. február 21. – A cseh Trinecké Železárný (Trineci Vasművek) megvette a miskolci D&D Drótáru céget, amely Kelet- és Közép-Európa legjelentősebb nagyszilárdságú acélhuzal termékeket gyártó cége.

2011. február 22. – *Tomáš Boem*, a cseh Nemzeti Könyvtár igazgatója bejelentette, hogy az intézmény félmillió könyvét és periodikáját két program keretében digitalizálják 2019-ig.

2011. február 25. – A szlovák rendőrség őrizetbe vette *Jozef Roháčot*, a 13 évvel ezelőtti Fenyő-gyilkosság gyanúsítottját egy Magyarországon kiadott európai letartóztatási parancs alapján. Április 17-én a Nemzeti Nyomozó Iroda Magyarországra szállította, s a Fővárosi Főügyészség 19-én előzetes letartóztatását kezdeményezte.

2011. február 26. – Prágában 85 éves korában elhunyt *Arnošt Lustig* író. (Lustigról lásd még: *Bohemia*, 2007/1–2., 38–39. p.)

Forrás: Týden, Kronika r. 2011

Arnošt Lustig

2011. február 28. – Századik születésnapját ünnepelte Prágában *Otakar Vávra* cseh filmrendező, forgatókönyvíró, akit *Václav Klaus* államfő is felköszöntött, és a Moldván tűzijátékot rendeztek tiszteletére. (Lásd még: 2011. szeptember 15.)

Forrás: Týden, 2011

Otakar Vávra

2011. február 28. – A Cseh Energetikai Művek (ČEZ) a 2010. évet 47,2 milliárd koronás adózott nyereséggel zárta, ami 9 százalékkal alacsonyabb a 2009. évi eredményénél.

2011. március 1. – A cseh agrárszektor nyeresége 2010-ben 6,2 milliárd koronát tett ki, dupláját a 2009-ben elért nyereségnek.

2011. március 1. – Új igazgatókat neveztek ki nyolc külföldön működő magyar intézet, köztük a prágai Magyar Kulturális Központ élére *Kiss Szemán Róbert* irodalomtörténész, cseh és szlovák műfordító, tanszékvezető, egyetemi docens személyében, aki 2000–2005 között már ellátta ezt a feladatot. Régi-új tisztségéhez gratulálunk és sok sikert kívánunk! A Pozsonyi Magyar Kulturális Intézet igazgatója *Kollai István* történész, közgazdász lett, aki 2010 októbere óta igazgatóhelyettesként vezette az intézményt.

2011. március 2. – A szlovák kormány jóváhagyta azt a törvényjavaslatot, amely 20 százalékról 15 százalékra csökkenti a kisebbségi nyelvhasználati küszöböt a hivatalos érintkezésben. (Lásd még: 2011. május 25.)

2011. március 2. – Hazai turnéra indult április végéig az utóbbi évek legnépszerűbb cseh rockerbandája, a *Kabát*, miután február 23-án Prágában átvették az Angyal díjat a *Banditi di Praga* című CD-jükért, a 2010. év legkelendőbb albumáért.

2011. március 3. – Pozsonyban kibővített visegrádi külügyminiszeri találkozót tartottak az Európai Unió keleti

partnerségi programjáról és az energiabiztonságról.

2011. március 8. – *Václav Havel* volt cseh köztársasági elnököt a légzoutak erős gyulladása miatt a prágai katonai kórházba szállították, ahonnan március 20-án bocsátották haza.

2011. március 9. – A cseh statisztikai hivatal közölte, hogy 2010 végén Csehországban a havi átlagkereset 23 951 koronát tett ki, ami 463 koronával (2 %-kal) volt magasabb, mint 2009 végén, de az infláció beszámítását követően a reálbérek növekedése csak 0,5 százalékos lett. A kimutatók szerint a csehországi állampolgárok kétharmada kevesebbet keres, mint az átlagbér. A legnagyobb mértékben az oktatásügyben (7,7 százalék), a pénzügyi szférában (6,7 százalék) és a közigazgatásban (5,5 százalék) csökkentek az átlagos havi bérek.

2011. március 11. – A cseh bankok pozitív mérleggel zárták a 2010. évet, de a nyereség éves szinten gyengébb volt, mint 2009-ben.

2011. március 11. – A dán játékgyártó Lego 25 százalékkal bővíti kladnói gyárának kapacitását a társaság bejelentése szerint.

2011. március 11. – A közszolgálati Cseh Televízió egyik szerkesztőségi irodájába a katonai rendőrség tisztagú kommandója erőszakkal behatolt, és öt órai vizsgálódás után számítógépeket és dokumentumokat vitt el. *Alexandr Vondra* cseh védelmi miniszter másnap felfüggesztette tisztségéből *Vladimír Ložkát*, a katonai rendőrség parancsnokát és két további tisztet, akik közvetlenül felelősek voltak a rendőrség akcióért.

2011. március 13. – *Bán János* színművész, a budapesti Katona József Színház tagja Trebbia Európai Díjat

Forrás: Týden, 2011

Kabát-rockerek: Milan Špalek, Tomáš Krulich, Josef Vojtek, Radek Hurčík, Ota Váňa

kapott művészeti tevékenységéért Prágában.

2011. március 14. – A prágai Nemzeti Galéria modern és kortárs gyűjteménye június 12-éig kölcsönkapta a londoni Tate Gallery-től *Vaszilij Kandinszkij* orosz származású festőművész egyik első absztraktjaként számon tartott *Battle* (Ütközet) című festményét.

2011. március 14. – A cseh alkotmánybíróság hatályon kívül helyezte a *Petr Nečas* vezette jobbközép kormány takarékosági intézkedés-csomagját, mert azt alkotmányellenes módon, gyorsított eljárásban fogadta el. A kormányzat az év végéig kapott haladékot a törvénycsomag újbóli elfogadtatására.

2011. március 17. – A prágai One World emberi jogi filmfesztivál legjobb filmnek járó díját a paraguayi meleg nyolevanes évekbeli üldöztetéséről szóló 108 című spanyol dokumentumfilm nyerte el.

2011. március 18. – A Cseh Szociáldemokrata Párt (ČSSD) Brnóban tartott tisztújító kongresszusán *Bohuslav Sobotka*, az addigi ügyvezető elnök lett a párt új elnöke. Elődje, *Jiří Paroubek* a 2010. májusi képviselőválasztások után mondott le, amikor a ČSSD megnyerte a voksolást, de koalíciós partner híján nem volt képes kormányt alakítani.

Jiří Paroubek

Forrás: Týden, 2011

Bohuslav Sobotka

2011. március 18. – Csehországba menekült *Alesz Mihalevics* fehérorosz ellenzéki vezető, aki a 2010. decemberi elnökválasztásokon a 16 éve hatalmon lévő *Aljakszandr Lukasenko* államfő egyik kihívója volt. Március 23-án megkapta a menedékjogot.

2011. március 18. – *Mischa Maisky*, a lett származású sztárcsellista és a Prágai Kamarazenekar adta a Budapesti Tavasz Fesztivál nyitókoncertjét a Művészetek Palotájában.

2011. március 19. – Két cseh és egy magyar képzőművész, *Pavla*

Sceranková, Dusan Zahoranský és *Szabó Ádám* munkái szerepeltek április 15-ig a Szabad szoba – Vendégünk Európa című kiállításon a budapesti Inda Galériában a Budapesti Tavaszi Fesztivál programjaként.

2011. március 22. – A kárpátaljai Szolyva egyik középiskolája újra felvette *Tomáš Garrigue Masaryknak*, az egykori Csehszlovákia első államfőjének nevét.

2011. március 22. – Egymással ellentétes véleményt fogalmazott meg az atomenergia békés célú felhasználásáról *Werner Faymann* osztrák kancellár és a bécsi látogatáson tartózkodó *Petr Nečas* cseh miniszterelnök.

2011. március 22. – *Václav Havel* személyesen is részt vett első filmje, a *Távozás* (Odcházení) hivatalos bemutatóján a prágai Lucerna moziban. Az alkotás vegyes fogadtatásban részesült Csehországban.

Forrás: Týden, 2011

Jelenet Havel filmjéből. A főszerepben Josef Abrhám

2011. március 23. – A CzechTourism állami ügynökség közlése szerint Csehország idegenforgalmi bevételei 2010-ben 127,4 milliárd koronára emelkedtek, ami 4,9 milliárd koronával több, mint 2009-ben.

2011. március 24. – Prágában megnyílt a Febiofest nemzetközi filmszemle.

2011. március 26. – Újra többséget szerzett a parlamenti felsőházban a Cseh Szociáldemokrata Párt (ČSSD), miután alelnöke, *ifj. Jiří Dientsbier* egy időközi választáson szenátori mandátumhoz jutott. A 81 tagú szenátusban az ellenzéki szociáldemokratáknak 41 mandátumuk van.

2011. március 28. – Az április 1-jén kezdődő turistaszezonra átlagban 10 százalékkal drágultak a csehországi műemlékek, elsősorban a várak és a kastélyok belépői.

2011. március 30. – Prága város vezetőségének elfogadott három éves terve értelmében egységes, végig

átjárható zöldövezetté és sétaterré alakítják át a Moldva folyó partjait.

2011. március 31. – A cseh alkotmánybíróság Brnóban alkotmányellenesnek nyilvánította az internetes és a telefonos kommunikáció adatainak megőrzését bűnmegelőzési megfontolásból.

2011. április 1. – A cseh jegybank bejelentette, hogy az 50 koronás (1994 és 1997) bankjegyet kivonja a forgalomból. A bankjegyet a jelenleg is forgalomban lévő CZK 50 érmék helyettesítik. Az elévülési határidő: 2017. április 1.

2011. április 4–22. – Felújítás miatt három hétre leállt a prágai Óvárosi téri régi városháza toronyórája, a híres-nevezetes Orloj.

2011. április 5. – *Václav Klaus* cseh államfő dél-amerikai körútja utolsó állomásán, Santiago de Chilében zsebre vágott egy töltőtollat, aminek az internetre feltett felvétele rendkí-

Forrás: Týden, 2011

Václav Klaus (balra) mint El presidente „cleptomano”

vüli népszerűséget szerzett, és „Tollat az elnök úrnak!” elnevezésű akciót indított el. A felvétel a You Tube-on kívül a www.idnes.cz/klaus címen is megtekinthető.

2011. április 6. – A cseh kormány jóváhagyta a nyugdíjreform legfőbb elveit és kereteit, amelyekben politikai szinten március elején állapodott meg a jobbközép hárompárti kormánykoalíció. A reformot magánnyugdíjalapok létesítésére alapozzák. Első lépéseit 2012-ben valósítják meg, s teljes egészében 2013. január 1-jén vezetik be.

2011. április 6. – Az Európai Parlament strasbourg-i plenáris ülése megszavazta a 2010. évi közép-európai árvízárkok enyhítésére szánt uniós hozzájárulást. A Szolidaritási Alapból összesen 182 millió eurót folyósítanak Magyarországnak, Csehországnak, Lengyelországnak, Szlovákiának, Romániának, valamint a nem EU-tag Horvátországnak.

2011. április 7. – A prágai várban *Růžena Zátková* (1885–1923) újra felfedezett festőművész műveiből nyílt kiállítás július 31-ig.

2011. április 7. – A magyar és a szlovák kulturális tárca közti együttműködésről írt alá megállapodást Pozsonyban *Daniel Krajcer* szlovák kulturális miniszter és *Szöcs Géza*, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium kultúráért felelős államtitkára.

2011. április 8. – Prágában lemondott *Vít Bárta* közlekedési miniszter.

2011. április 8. – Concordia 2010 Prága címmel csehországi magyar képzőművész barátaink, köztük *Lőrincz Zsuzsa* és *Kutas Ágnes* kiállítását a révkomáromi Limes Galériában. (Lásd még: 8. és 47. oldal!)

A Concordia 2010 révkomáromi plakátja

Serbák Zsuzsa cipői

Fotó: Zachár Ottó

Blaskovics Éva, Kutas Ágnes, Struhár Boglárka, Stirber Péter a megnyitón

2011. április 11. – A prágai magyar nagykövetségen *Kocsis László*, a csehországi Együttélés Politikai Mozgalom egyik alapítója és vezetője, illetve *Stanislaw Gawlik*, az Együttélés Politikai Mozgalom lengyel alapítója és vezetője átvették a *Schmitt Pál* köztársasági elnök ado-

mányozta Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjét.

- 2011. április 15.** – *Ban Ki Mun*, az ENSZ főttkára háromnapos látogatásra érkezett Csehországba.
- 2011. április 14–17.** – A XVIII. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál vendége volt *Jan Novák*, az Egyesült Államokban élő cseh író és *Pavel Rankov* szlovák író, akikkel *Mészáros Sándor* kritikus, a Kalligram Kiadó szerkesztője vezetett pódiumbeszélgetést. 16-án az Európai Irodalmak Éjszakáján a kortárs európai irodalom 15 képviselőjét 15 országból Budapest 15 különböző helyszínén idézték meg írásuk fölolvásával a TÁP Színház színészei. A cseh irodalom a Fogas Házban vendégeskedett. (Lásd még: 45. oldal!)
- 2011. április 16.** – A szlovákiai Magyar Koalíció Pártja (MKP) tisztújító kongresszusa Nagymegyeren *Berényi Józsefet* választotta elnökévé.
- 2011. április 17.** – Sárospatakon a református kollégium bejárata mellett emléktáblát avattak *Comenius*, cseh-morva pedagógus tiszteletére.
- 2011. április 17.** – A budapesti Vígyszínházban bemutatták *Dettre Gábor* barátunk *Antigoné* című nagyfilmjét.
- 2011. április 19.** – A cseh gyógyszerügyi hatóság bejegyezte az első kannabisztartalmú gyógyszert, a SUKL szájspray-t, amit szklerózis multiplexben (SM) szenvedő pácienseknek írhatnak fel.
- 2011. április 20.** – A cseh kormány jóváhagyta a középtávú, 2012–2014-es évekre szóló költségvetési kiadási kereteket. A kiadási terv 2012-ben 1154 milliárd, 2013-ban 1177 milliárd, 2014-ben 1212 milliárd korona; az államháztartás hiánya 2012-ben a bruttó hazai termék (GDP) 3,5 százalékának, 2013-ban a GDP 2,9 százalékának, 2014-ben pedig a GDP 1,9 százalékának fog megfelelni. A cseh kormány jóváhagyta az állam gazdálkodásának 2010. évi végleges eredményeit is. Eszerint az állami költségvetés 156,4 milliárd koronával zárt, ami néhány milliárd koronával jobb eredmény a tervezettnél. Az államháztartás hiánya a GDP 4,7 százalékát tette ki.
- 2011. április 21.** – *Václav Klaus* cseh államfő a Közügyek (VV)-párti *Radek John* és *Vít Bárta* lemondása után kinevezte a belügyi és a közle-

kedési tárca új vezetőit: *Jan Kubicét* és *Radek Šmerdát*. Az utóbbi már júniusban távozott a *Nečas*-kormányból, miként októberben *Ivan Fuksa* (ODS) mezőgazdasági, novemberben *Martin Kocourek* (ODS) ipari és decemberben *Jiří Besser* (TOP 09) kulturális miniszter is. A *Nečas*-kormány 17 hónap alatt 7 miniszter lemondását és más koalíciós botrányt, bizalmi szavazást élt túl az év végéig, általában korrupciógyanús ügyek, illetve a reformintézkedések elleni tiltakozás miatt. (Lásd még: 2011. május 11.)

Forrás: Týden, Kronika r. 2011

Karel Schwarzenberg külügyminiszter, *Petr Nečas* kormányfő, *Radek John* belügyminiszter egy sajtótájékoztatón

- 2011. április 21–22.** – *Schmitt Pál* köztársasági elnök *Václav Klaus* elnök meghívására kétnapos hivatalos látogatást tett Csehországban. Téma: a kétoldalú kapcsolatok, a visegrádi együttműködés, időszerű nemzetközi kérdések. A magyar államfő csehországi magyarokkal is találkozott.
- 2011. április 26.** – A prágai Nanotechnológiai Kutatóintézet szakembereinek legújabb világhírű találmányát, a halott vizek tisztítására alkalmas háromdimenziós – a fizikai szennyeződések, a biológiailag aktív szervezeteket és a kémiai szennyezőket is kiszűrő – membránt ismertette a *Mladá Fronta Dnes* című cseh napilap.
- 2011. április 27.** – A cseh alkotmánybíróság Brnóban úgy döntött, hogy a prágai kormánynak vissza kell állítania a lakásépítési takarékoság állami támogatásának korábbi rendszerét.
- 2011. április 28.** – *Mondd, hol vannak a halottak?* címmel készített a cseh közszolgálati televízió dokumentumfilmet a II. világháború utáni németellenes bűncselekményekről *David Vondráček* rendezésében.
- 2011. április 28.** – A cseh nagykövetség által szervezett Győr–Moson-Sopron megyei cseh napok keretében koncertet és kiállítást, gasztronómiai be-

mutatókat és üzletember találkozót kínáltak a nagyközönségnek – köztük a Prágai házjegyek című fotókiállításunkat *Zachár Ottó* barátunktól, és *Holka László*, illetve Tandem stúdiós barátaink azonos című könyvecskéjét Győrött. (Lásd még: 45. oldal!)

- 2011. április 28–május 1.** – Mátraházán először tartottak cseh-magyar református lelkesztalálkozót a budapesti püspöki székhelyű Dunamelléki Református Egyházkerület és a Cseh Testvéregyház központi irodájának szervezésében.
- 2011. május 1.** – Vasfüggöny Múzeum nyílt a dél-morvaországi Valtice és az ausztriai Schratzenberg közötti egykori határátkelőhelyen.
- 2011. május 1.** – Németországban és Ausztriában is megszűntek a 2004-ben csatlakozott kelet- és közép-európai európai uniós tagországok (Szlovákia, Szlovénia, Csehország, Lengyelország, Észtország, Lettország és Litvánia, Magyarország) előtt a munkavállalási korlátozások. Hétévi átmeneti időszak lejártával megszűnt néhány – elsősorban adminisztratív, illetve szociális jellegű – brit korlátozás is.
- 2011. május 9.** – A cseh kultuszminisztérium jótékonyági árverésre bocsátotta a Károly híd Nepomuki Szent János-szobra alatt található, szerencsét hozó domborművek másolatait.
- 2011. május 9.** – Besztercebányán ismeretlen tettesek rózsaszínű szíveket festettek egy szovjet tankra a szlovák nemzeti felkelés szabadtéri múzeumában, ami nagy felháborodást váltott ki a történészek, a helyi hatóságok és az antifasiszták körében. (Lásd még: 2011. június 20.)
- 2011. május 9–15.** – A Zalaegerszegi Egerszeg Fesztivál díszvendége a Cseh Köztársaság volt filmekkel, sörköstolással és a csehországi magyar képzőművészek Concordia 2010 című kiállításával.
- 2011. május 12.** – A cseh parlament alsóháza a nyugdíjszámítások módosítását tartalmazó törvényt fogadott el, amely tervezet a korábbinál nagyobb mértékben venné figyelembe a befizetett összegek nagyságát.
- 2011. május 12.** – A cseh kormány jóváhagyta, hogy Csehország várhatóan eladja Németországnak a prágai Lobkovic-palotát, az egykori nyugat-

német nagykövetség székhelyét, amely 1989-ben történelmi események színhelye volt. Prága ennek fejében exkluzív telket kap Berlin központjában, amely az új cseh nagykövetség székhelye lehet.

2011. május 12. – A V4 országok hadügyminiszterei lőcsei találkozójukon megállapodtak, hogy közös európai uniós hadtestet (battle group) hoznak létre. A közös hadtest parancsnoka Lengyelország lesz.

2011. május 13. – Diszkrimináció címmel a Prágai Virtuális Biennálé nemzetközi plakátkiállítása a Pécsi Galériában június 5-ig.

2011. május 18. – *Gustav Mahler* halálának 100. évfordulóján a zeneszerző VIII. Esz-dúr, Ezrek szimfóniájának is nevezett alkotása szólalt meg Prágában, a hatalmas O2 Arénában.

2011. május 18. – A cseh–francia atomenergetikai együttműködésről írtak alá államközi szerződést Prágában.

2011. május 19. – Ötödször rendezték meg Prágában a közép-európai térség kortárs művészetének egyik legnagyobb eseményét, a prágai biennálét szeptember 11-ig.

2011. május 20. – A prágai Valdštejn Lovardában *Rožmberkek* címmel nagyszabású kiállítás nyílt a cseh főúri nemzetségről és történelmi útjáról az utolsó tagja, *Petr Vok* halálának (1611. november 6.) 400. évfordulója alkalmából meghirdetett Rožmberk-év keretében, augusztus 20-ig.

A Rožmberkek kiállítási reklámja

2011. május 21. – Tízezrek tiltakoztak a jobb-közép cseh kormány reformintézkedései ellen Prágában, a Cseh–Morva Szakszervezeti Szövetségek Konföderációja (ČMKOS) szervezésében.

2011. május 21. – Prágában a Neruda utcában Cseh Bánát nevű vendéglő nyílt a romániai csehek specialitásaival.

2011. május 21. – A Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége szervezésében a felvidéki mártírpolitikusra, gróf *Esterházy Jánosra* emlé-

keztek a csehországi Olmützben (Olomouc) és Mírovban.

2011. május 24. – *Vilmos* herceg és *Katalin* esküvője alkalmából a cseh állam a Favory Alta XXI. nevet viselő öt éves kladrubi mént ajándékozta az ifjú hercegi párnak nászajándékkul, de először annak spermáját küldte Nagy-Britanniába.

2011. május 24. – Art on Lake (Művészet a tavon) címmel nemzetközi kiállítás nyílt a Szépművészeti Múzeum szervezésében a budapesti Városligeti Csónakázótavon szeptember 4-éig. Cseh résztvevői: *Křištof Kintera*, *Jiří David*.

Jiří David, Regős Csilla és Křištof Kintera a Szépművészeti Múzeum Art on Lake magazinjában

2011. május 25. – A cseh kormány döntése értelmében Csehországban 2012-től kezdve 14 százalékra emelkedik a kedvezményes áfakulcs, majd 2013-tól kezdve egységesen 17,5 százalékos lesz az áfa.

2011. május 25. – A szlovák parlament ismét módosított a márciusban hatályba lépett nyelvtörvényen, de több helyen eltért a Híd–Most magyar-szlovák párt által kidolgozott törvényjavaslatlótól. A kisebbségi nyelvhasználati küszöböt 20 százalékról 15 százalékra csökkentették, de a hatálybalépést tíz évvel kitolták, mivel két egymást utáni népszámlálás adatai

alapján lesznek érvényesek az adatok. A hivatalos ügyeket anyanyelven is lehet intézni, de az anyakönyveket továbbra is szlovákul vezetik.

2011. május 26. – *John Banville* író regényíró kapta a Franz Kafka-díjat.

2011. május 27–28. – Varsóban találkoztak 17. alkalommal a közép- és kelet-európai államfők. Részt vett *Barack Obama* amerikai elnök is.

2011. május 27–június 4. – Színházi Világ elnevezéssel másodszor rendeztek sok-műfajú nemzetközi fesztivált Brnóban, a 2010-es kezdeményezés sikerén felbuzdulva.

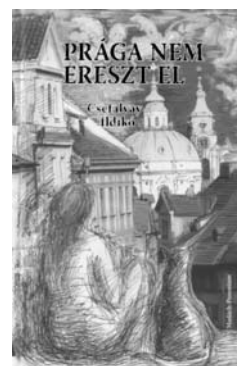
2011. május 31. – Felújították és interaktív galériává alakították át a Becherovka-gyár egykori tulajdonosának, *Johann Gustav Bechernek* Karlovy Vary-i villáját.

2011. július 1. – Lengyelország vette át az EU soros elnöki tisztét Magyarországtól.

2011. június 1. – Húsz év után távozott a prágai Nemzeti Galéria éléről *Milan Knížák* főigazgató, s helyét *Vladimír Rösöl* közgazdász foglalta el.

2011. június 1. – Egyéves felújítás után újra megnyílt a nagyközönség előtt a világhírű prágai Arany utcácska, mely a nagyobb, illetve kisebb várlátogatási útvonalra váltott belépőjeggyel látogatható.

2011. június 2. – Az Ünnepi Könyvhéten kapható volt *Cséfalvay Ildikó*: Prága nem ereszt el című új könyve is, melyet *Lőrincz Zsuzsa* barátunk illusztrált. Ajánljuk minden Prágarajongónak a sok tudnivalóval felvértezett, személyes élményekkel tűzdelt munkát.

2011. június 3. – A cseh mozikba került az 1942-es lidicei náci mézszárlásról készült első játékfilm, melyet nyáron Csehország után Szlovákiában és Izraelben is bemutattak.

2011. június 6. – A prágai Ruzyně nemzetközi repülőtér Eagle Award-díjat kapott a légi szállítókát tömörítő nemzetközi szövetségétől (IATA).

2011. június 6. – Bejelentés szerint a prágai Állami Operaház 2012. január 1-jétől összeolvad a Cseh Nemzeti Színházzal.

2011. június 10. – Liberec botanikus kertjében virágozni kezdett a világ legnagyobb és egyben legbüdösebb virágjának számító titánygyökér (Amorphophallus titanum). Ez az első alkalom, hogy a cseh botanikusokat is megörvendeztette a ritka esemény.

2011. június 10. – Jiří Dienstbier elhunyt cseh külügyminiszter, a szocializmus idején ellenzéki seregbe kényszerült és börtönbe vetett író-újságíró drámáit egybegyűjtő kötetet mutattak be Prágában.

2011. június 8–13. – Cseh Sörfesztivál a budapesti Városháza parkban, ahol fellépett a Velká česká žízeň fűvös–harmonikás együttes Sedlčanyból és tábori barátaink, a Pouličníci trió is.

A Pouličníci trió Táborból

Telt ház a sørsátor alatt

Fűvösök Sezimovából

Bohemiás csapat

Fotó: Zachár Ottó

A Švejk hangoskönyv bemutatója

2011. június 9. – Lemondott Milan Štibral, a ČTK cseh hírügynökség vezérigazgatója, akit június 10-én Jiří Majstr követtet e tisztségben.

2011. június 10. – Ismét apa lett a prágai állatkert Slávek nevű vízilova, mely 2002 augusztusában csodával határos módon túlélte a pavilonját elárasztó árvizet. Sláveknek és Maruška nevű párjának ez a negyedik közös borja.

2011. június 12. – Emléktáblát kapott Budapesten, a Deák téri evangélikus templom falán Jan Kollár szlovák költő, aki 1819 és 1849 között szolgált itt lelkesként.

2011. június 13. – Megadóztatják a jövőben a hivatásos katonák különféle pótlékait és jutalmait Csehországban.

2011. június 14. – Prága polgármesteri hivatalának közlése szerint a cseh főváros lemondott arról, hogy pályázzon a 2020-as nyári olimpia megrendezésére.

2011. június 14. – Négy fiatal Przevalszkij-vadlovat indítottak útnak a prágai állatkertből Mongóliába, hogy

Przevalszkij-vadlovak Prágából Mongóliába

segítsenek ott újra meghonosítani a vadló egyetlen máig élő alfaját, a háziló legközelebbi vadon élő rokonát.

2011. június 15. – A cseh kormány jóváhagyta az államelnök közvetlen választásáról rendelkező törvényjavaslatot, amelyet december 14-én a képviselőház jóváhagyott.

2011. június 15. – Prágában a barokk zenei fesztiválon tartották Antonio Vivaldi olasz zeneszerző L'Unione della Pace e di Marte című operájának ősbemutatóját 284 év után.

2011. június 15. – Alexandr Vondra cseh védelmi miniszter és William Lynn amerikai védelmi miniszterhelyettes prágai tárgyalásán úgy döntöttek, hogy Csehország a továbbiakban nem vesz részt az Egyesült Államok rakétavédelmi terveiben.

2011. június 16. – A csehországi vasutasoknak és tömegközlekedési dolgozóknak a nyugdíjreform és az adóemelés miatt tartott egynapos sztrájkja 1989 óta az ország legnagyobb tiltakozó akciója volt. Prágában megdobálták Miroslav Kalousek pénzügyminisztert.

Forrás: Týden, 2011

A közlekedésiek tiltakozása Prágában

2011. június 16. – A V4 országok pozsonyi kormányfői csúcstalálkozóján úgy döntöttek, hogy új támogatási programot indítanak az EU keleti partnerségi programjában részt vevő országoknak. A V4 elnöki tisztségét egy évre Csehország vette át.

2011. június 17. – A Workania állasportal által működtetett fizetesek.hu felmérése szerint az állami szerveknél dolgozók átlagosan bruttó 232 ezer forintot keresnek Magyarországon, Szlovákiában 216 ezer forint, Csehországban 257 ezer forint a bruttó átlagfizetésük. Október 11-i jelentésük szerint Csehországban 257 ezer forintnak

Forrás: Týden, Kronika r. 2011

megfelelő cseh korona a bruttó átlagfizetés, Szlovákiában 238 ezer forintnak megfelelő euró, míg Magyarországon 221 ezer forint. (Lásd még: 2011. október 31.)

2011. június 20. – A szovjetek távozásának 20. évfordulója alkalmával Prágában megrendezték A szabadság hetét. A Károly hídhöz közel egy pontonon újra kiállították július 1-jéig az 1991-ben David Černý által rózsaszínűre festett tankot, mely ma a Prága melletti Lesanyban lévő szabadtéri katonai múzeumban látható.

2011. június 20. – Szlovák teherautó ütközött frontálisan egy cseh turistákat szállító autóbusszal Hegyeshalom mellett, az M15-ös autópályán. Ketten meghaltak, ötvenegyen megsérültek, huszonketten közülük súlyosan, egy ember életveszélyesen.

2011. június 21. – A cseh képviselőház jóváhagyta az egészségügyi reform első részét, amelynek értelmében a biztosítási díjtól függően kétszintű lesz a jövőben a közegészségügyi ellátás Csehországban, s emelkedik a kórházi napidíj. Elfogadta még az ún. kis nyugdíjreformot, amely fokozatosan emeli a nyugdíjkorhatárt (2041-ben 70 évre) és októbertől megváltoztatja a nyugdíjak összegének kiszámítását a korábban többet keresők hasznára.

2011. június 24. – A prágai nemzetközi szcenográfiai quadriennálén B. Nagy Anikó nyerte a legjobb kurátori koncepció díját a nemzeti szekcióban a magyarországi installációért.

2011. június 26. – A csehországi Mateřinka bábfesztiválon két díjat kapott a Ha Dede, a Kabóca Báb-színház és a Theater De Spiegel közös produkciója a zenéért és az előadásmódot.

2011. június 27. – Ritka szumátrai tigris ikrek születtek a prágai állatkertben.

2011. június 27. – Václav Klaus cseh elnök háromnapos hivatalos szlovákiai látogatásán Ivan Gasparovič elnökkel problémamentesen minősítette a szlovák–cseh kapcsolatokat.

2011. június 28. – Csehország megkezdte katonái kivonását Koszovóból.

2011. június 29. – Közel 40 év után megszűnt a híres cseh Bambini di Praga gyerekkórus, amelynek karve-

zetője Bohumil Kulinský két éve kiskorú lányok molesztálása miatt került börtönbe.

2011. július 1. – Csehország vette át a V4 országok elnökségét Szlovákiától.

2011. július 1–9. – A 46. Karlovy Vary-i Nemzetközi Filmfesztivál zsűrijének elnöke Szabó István magyar filmrendező volt. A filmfesztivál fődíját, a Kristályglóbuszt a Restoration (Restaurátor) című, Joseph Madmony rendezte izraeli játékfilm nyerte. Judi Dench brit színésznő mellett John Torturro amerikai színész-rendező, Goran Bregovic szerb zenész is díjat kapott, Martin Šulík Cigan (Cigány) című szlovák–cseh alkotása pedig külön elismerésben részesült. 3-án bemutatták a digitálisan helyreállított Markéta Lazarová című, 1967-ben készült, filmtörténeti klaszszikusnak számító egykori cseh-szlovák produkciót.

2011. július 4. – Megkezdődött az első orgonafesztivál a prágai Szent Vítusz-egyházban.

2011. július 6. – Háromméteres, fából készült szentjánosbogár-szobrot avattak fel Jan Karafiát (1846–1929) kelet-csehországi szülővárosában, Jimramovban, hogy az alkotással tisztelegjenek a Bogárkák című gyermekkönyv írójának a munkássága előtt.

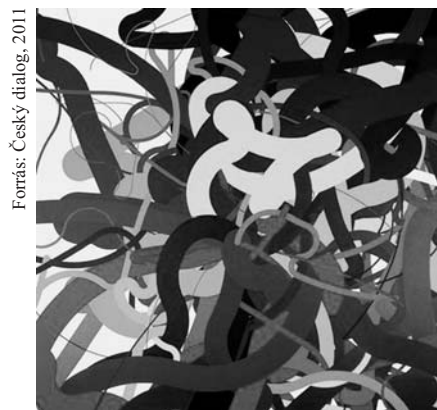
2011. július 6. – Szlovákia úgy döntött, hogy 15 európai uniós tagállamban, köztük Prágában, Londonban, Budapesten és Bukarestben is bezárja kereskedelmi kirendeltségeit, hogy 12 új kirendeltséget nyithasson a világ más országaiban. A gazdasági diplomácia feladatait ezekben az országokban a nagykövetségek személyzete veszi át.

2011. július 7. – Életének 81. évében Prágában elhunyt Josef Suk cseh hegedűművész, a Prágai Tavasz elnevezésű fesztivál programszerkesztője, Antonín Dvořák zeneszerző dédunokája, a komponista Josef Suk unokája.

2011. július 8. – A Kőszegi Várszínház bemutatta a Hrabal Sörgyári capriciója nyomán írt színdarabot Zamenák István rendezésében.

2011. július 12. – Az Eurobarométer felmérése szerint marihuánafogyasztásban a cseh fiatalok vezetnek az európai uniós ranglistát, míg a magyar fiatalok a 24. helyen vannak.

2011. július 12. – Lounyban 91 éves korában elhunyt Zdeněk Sýkora cseh absztrakt festő, aki elsőként alkalmazott számítógépes technikát geometriai festményeinek elkészítésében.

Forrás: Český dialog, 2011

Zdeněk Sýkora absztrakciója

2011. július 18–22. – A Prágában rendezett 9. Shakespeare Világkonferencián több száz történész, színházkritikus, tudós vett részt.

2011. július 20. – A cseh kormány jóváhagyta a 2012-es költségvetés tervezetét, amelyben 105 milliárd koronás hiánnyal számolt.

2011. július 20. – Az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete (UNESCO) felszólította a Cseh Köztársaságot, hogy gyorsítsa fel az UNESCO világörökségi listán szereplő Český Krumlov kastélyának parkjában található szabadtéri színház forgó nézőtérének lebontását. A 644 néző befogadására alkalmas forgó nézőteret 1958-ban állították fel a kastély barokk kertjében lévő szabadtéri színházban. Október 5-én az illetékes hatóság a nézőtér lecsereléséről döntött.

Forrás: Český dialog, 2011

Josef Suk hegedűművész

2011. július 20. – A cseh parlament mindkét háza elfogadta azt a törvényt, amelynek értelmében anyagi kárpótlást kapnak a kommunista rendszerrel szemben ellenállást kifejtők bizonyos csoportjai Csehországban. Előzőleg hosszú vita folyt arról, kit lehet besorolni az első, második és harmadik ellenállásba (1948–1989). A besorolási kérelmeket a védelmi minisztérium fogja elbírálni, a volt állambiztonsági szolgálat (STB) levéltárát kezelő hivatal, illetve a kommunizmus büntetteit vizsgáló hivatal szakmai álláspontja alapján.

2011. július 21. – Csehországban csödbe ment az olcsóbb férfi és női divatot áruló Jeans Club magyar kereskedelmi társaság.

2011. július 23. – *Alfons Mucha* világ-hírű festőművész 1910 és 1928 között készült fotóit mutatták be a csehországi Zbiroh kastélyban megnyílt

Forrás: Torst, 2000

Alfons Mucha lánya, *Jaroslava* mint modell a művész zbirohi fotóin

kiállításon, az akkor készült Szláv eposz festményciklusról, a Zbiroh környéki emberekről és a családról.

2011. július 25. – A prágai kormány a továbbiakban nem fizet nyugdíjkiegészítést azoknak az állampolgárainak, akik a szövetségi csehszlovák állam idején Szlovákiában dolgoztak, s ezért ma alacsonyabb a nyugdíjuk, mint az ugyanakkor Csehországban dolgozóknak.

2011. július 26. – *Václav Klaus* cseh elnök ausztráliai látogatásán megtagadta a biztonsági átvizsgálást az ottani parlamentben.

2011. július 26. – *Lukács László, Csémy Tamás, Jan Blažek* diplomaták – szolgálati mandátumuk lejártával –

Fotó: Zachár Ottó

Helena Bambasová cseh nagykövét hazatérő munkatársait búcsúztatja 2011 nyarán

hivatalos búcsút vettek a budapesti cseh nagykövetségen. (Lásd még: 40. oldal!)

2011. augusztus 1. – A *The Hollywood Reporter*ben publikált rangsor szerint a prágai filmakadémia (FAMU) a legjobb filmiskola Európában.

2011. augusztus 2. – A Brno melletti Bosovice nevű faluban egy családi vállalkozás keretein belül megnyílt Csehország első papagáj állatkertje.

2011. augusztus 4. – Életnagyságú szobrot kapott *Václav Havel*, volt cseh köztársasági elnök és neves drámaíró kedvenc prágai kávéházában, a Sláviában.

2011. augusztus 5. – Brnói hír szerint meggyilkolták az egyik legnépszerűbb cseh bestsellerírót, *Simona Monyovát*. A rendőrség a férjét gyanúsítja a bűntettel.

2011. augusztus 10. – „Büszkeség napjaként” elnevezett ötnapos melegfesztivál kezdődött Prágában. *Václav Klaus* elnök bírálta 13 külföldi nagykövetet, mert egy közös levelükben támogatásukat fejezték ki a cseh homoszexuálisok jogai iránt.

2011. augusztus 10. – Több mint 30 év után visszavonult a *Filip Topol* vezette Psí vojáci avantgárd együttes, melyet a magyar közönség is jól ismert

Forrás: Týden, Kronika r. 2011

Filip Topol

a Prágai Sörlovagok által rendezett Bohémia Fesztiválokról. (Lásd még: <http://psivojaci.cz>)

2011. augusztus 11–14. – Négy év után ismét felelevenítették a Kyjovi szlováckói folklórfesztivált, mely a Királyok lovaglásáról lett híres 1921 óta.

2011. augusztus 25. – A cseh kormány és az egyházak megegyeztek az egyházi kárpótlás ügyében. Az állam 75 milliárd korona értékben visszaszolgáltatná az egyházaknak a szocialista rendszerben elkobzott vagyonuk egy részét, míg a maradékért 59 milliárd koronát fizetne ki nekik 17 év átmeneti időszak után, mialatt az egyházak az államtól még kapnak pénzügyi támogatást. (Lásd még: 2011. december 29.)

2011. augusztus 18. – Kiolvasztották a prágai Nemzeti Műszaki Múzeum utolsó dokumentumait, amelyeket a Moldova folyó 2002. augusztusi árvi-ze után fagyasztottak le. Az Invaldovna földszintjén elázott anyag ilyen módon való megmentéséről kiállítás nyílt a múzeumban. A műveltségi költségvetése közel 25,3 millió korona volt.

2011. augusztus 19. – Komodói óriásgyíkok születtek a prágai állatkertben, amelyek a fogságban élő példányok esetében egyedülálló módon anyjuk ötödik tojásrakásából jöttek

Forrás: Týden, Kronika r. 2011

Prague Pride felvonulás

a világra, a genetikai vizsgálatok szerint szűzmenzessel fogantak. Ugyanakkor háromöves tatuk vagy matakók (*Tolypeutes matacus*) érkeztek Csehországból a Szegedi Vadasparkba.

2011. augusztus 20. – *Placido Domingo*, a legendás spanyol tenorista 17 év után lépett fel újra Csehországban, és Český Krumlovban bővülte el közönségét a 20. Nemzetközi Zenei Fesztiválon.

Forrás: MF Dnes, 2011

Placido Domingo

2011. augusztus 22. – Prága közelében, Kozovazy településen múzeumot nyitottak a kommunista korszak népszerű autóiból, amelyek között a Skoda, a Dacia és a Zsiguli (Lada) márkák dominálnak, mint *Václav Klaus* egykori Skoda 120L típusú gépkocsija is. Az 1965 és 1988 között készült autókat *Ladislav Hrubý* gyűjtő kölcsönözte a kiállításra.

2011. augusztus 23. – Prágában kezdte meg európai koncertturnéját *George Michael* brit énekes.

2011. augusztus 25. – A cseh kormány jóváhagyta az adórendszer átalakítását.

2011. augusztus 24–28. – Prágában az 5. Nemzetközi Krajan- és Folklor-fesztiválon a budapesti szlovák Ozvena kórus első díjazott lett a kategóriájában. Gratulálunk mint tiszteletbeli cseh krajanoknak!

2011. augusztus 29. – *Meda Mládek*, a 91 éves művészetpártoló a cseh Jan és Meda Mládek Alapítványnak ajánlotta fel a prágai Kampa Múzeumban látható, több mint százmillió korona értékűre becsült közép-európai műgyűjteményét. Meda Mládek az 1990-es évek végén Prága városának adományozta két cseh művész, *František Kupka* és *Jiří Kolář* műveiből álló kollekciónak. Cserében a Mládek Alapítvány 99 évre megkapta a Kampa Múzeumnak helyet adó épületet.

2011. augusztus 29. – Csehország Líbia egyetlen törvényes képviselőjének ismerte el a Kadhafi-ellenes felkelők által létrehozott Átmeneti Nemzeti Tanácsot.

2011. augusztus 30. – *Václav Klaus* cseh köztársasági elnök a cseh nagykövetekkel lezajlott találkozóján élesen bírálta a cseh kormány külpolitikai koncepcióját.

2011. szeptember 1. – Hat hónaptól három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetik Szlovákiában azt, aki tagadja a fasizmus és a kommunizmus bűntetteit.

2011. szeptember 2. – *Petr Nečas* kormányfő európai uniós ügyekkel foglalkozó államtitkári posztot hozott létre saját irányítása alatt.

2011. szeptember 10. – Rendőrségi akcióval oszlatták szét a szélsőjobboldali Munkáspárt romaellenes tüntetését az észak-csehországi Varnsdorfban.

2011. szeptember 13. – *Václav Havel* elhatárolódott *Irena Obermannová* bestsellerré vált, Titkos könyv című kötetétől, amely az írónőnek a hajdani elnökre emlékeztető férfival folytatott képzeletbeli viszonyáról szól.

2011. szeptember 14. – *Donald Tusk* lengyel és *Petr Nečas* cseh miniszterelnök megnyitotta a cseh–lengyel gázvezetékek összekötését a közös határ lengyel oldalán fekvő Cieszynben.

2011. szeptember 14. – A cseh kormány döntése értelmében kárpótlásra lesznek jogosultak mindazok az egykori csehszlovák állampolgárok, akiket 1938. szeptember 29. és 1945. június 29. között üldöztek el Kárpátaljáról. A kárpótlási kérelmet a károsultak leszármazottai is benyújthatják, 2012 végéig. Feltétel, hogy az egykori csehszlovák állampolgár ma cseh állampolgársággal rendelkezzen.

2011. szeptember 15. – Prágában elhunyt a februárban 100. születésnapját ünneplő *Otakar Vávra* neves cseh filmrendező és forgatókönyvíró. Több mint 50 egész estés filmje közül az egyik legjobb alkotásaként jegyzik az 1968-as Boszorkányperert. (Lásd még: *Bohemia*, 2010/1–4. p., 29. p.)

2011. szeptember 15–17. – Cseh Napok a budapesti Nagyvásárcsarnokban.

2011. szeptember 19. – *Balogh Csaba*, Magyarország új szlovákiai nagykövete Pozsonyban átadta megbízóleve-

lét *Ivan Gasparovič* szlovák köztársasági elnöknek.

2011. szeptember 21. – Brnói buszmegeállóként valósult meg *Jan Kaplický* építész Polipnak becézett híres munkája, amely megnyerte a prágai Nemzeti Könyvtár megtervezésére kiírt pályázatot, de nem épült fel.

2011. szeptember 21. – A cseh kormány jóváhagyta a 2012. évi költségvetési tervezetet, illetve a 2013-as és 2014-es évre szóló állami pénzügyi kilátásokat. A költségvetés bevételi oldala 1085 milliárd koronával, a kiadási oldal pedig 1190 milliárd koronával, azaz 105 milliárd koronás hiánnyal számol, a képviselőháznak legkésőbb december közepén kell róla döntenie. A tervezet a 2012. január 1-jén életbe lépő reformintézkedésekre épül. Egyebek között a 10 százalékos alsó áfakulcs 14 százalékra emelkedik.

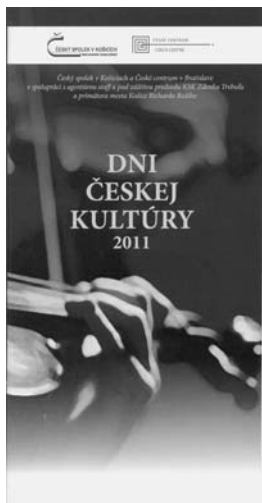
2011. szeptember 23. – *Joža Uprka* (1861–1940), egy európai a szlovákiai vidékről címmel kiállítás nyílt 2012. január 22-éig a prágai Valdštejn Lovardában.

Forrás: Týden, 2011

Otakar Vávra: Boszorkányper című filmjéből

2011. szeptember 24–október 27. – A cseh kultúra napjai Kassán az ottani Cseh Egyesület és Cseh Centrum szervezésében.

2011. október 3. – Pozsonyban Hantos Elemér-díjjal tüntették ki *Rudolf Chmelt*, a szlovák kormány emberi jogokért és kisebbségekért felelős miniszterelnök-helyettesét.

2011. október 4–9. – A 13. prágai Designblok keretében bemutatták Club Epic projectbe tömörült fiatal művészek alkotásait, amelyekben újraértelmezték és napjainkba helyezték *Alfons Mucha* (1860–1939) 20 darabból álló Szláv eposz ciklusát.

2011. október 5. – Prágában mintegy 600 vendég ünnepelte *Václav Havel* világhíró cseh író, drámaíró, volt köztársasági elnök 75. születésnapját. (Lásd még: 2011. december 18.)

2011. október 5. – A prágai főpályaudvar előtti parkba visszakerült *Woodrow Wilsonnak*, az Egyesült Államok egykori (1913–1921) elnökének bronzszobra, amelyet eredetileg 1928-ban állítottak fel, majd 1941-ben a megszálló nácik leromboltak és eltávolítottak.

2011. október 5. – *Iva Bittová*, az Egyesült Államokban élő cseh zene-fenomen nagy sikerű koncertet adott a budapesti Művészetek Palotájában. Gitáron közreműködött *Vladimír Václav*.

2011. október 7. – Az év legjobb lemezfelvételéért járó brit Gramophone-díjat a cseh Pavel Haas Kvartett *Antonín Dvořák* 12-13. számú vonósnégyeseit rögzítő CD-je nyerte el.

2011. október 7. – Kilépett az ellenzéki Cseh Szociáldemokrata Pártból (ČSSD) *Jiří Paroubek*, a párt volt elnöke, volt kormányfő, mert nem ért egyet a párt jelenlegi programjával.

2011. október 7–8. – Budapesten és Visegrádon tartották a visegrádi országok államfőinek csúcstalálkozóját, melyen együttműködésük elmúlt húsz évének eredményeit méltatták. *Schmitt Pál* kiállt a kettős állampolgárság mellett *Ivan Gasparovič* szlovák államfővel folytatott kétoldalú tárgyalásán.

2011. október 11. – Lemondott *Iveta Radičová* szlovák kormányfő, miután bizalmi szavazással kötötte össze az eurózána válságalapjára vonatkozó csomagot, amire a parlament nemet mondott. Ezután a törvényhozás jóváhagyta a betervesztést. *Robert Fico* (Smer) és *Mikuláš Dzurinda* (SKDKU) megállapodott, hogy 2012 márciusában előrehozott választásokat tartanak. Radičová kormánya addig hivatalban marad.

Forrás: Týden, Kronika r. 2011

Iveta Radičová távozó szlovák kormányfő

2011. október 11. – A Cseh Sajtófotó Verseny díját fotóriport kategóriában *Jan Caga* cseh fotós nyerte a vörösiszap-katasztrófa sújtotta magyarországi településekről készült fényképeivel.

2011. október 11. – 110 országból csaknem 7500 kiállító részvételével megnyílt a Frankfurti Nemzetközi Könyvvásár, melynek nemzetközi zsűrije az év legjobb európai tankönyvévé választotta meg a cseh másodikosok által használt természet- és társadalomtudományi tankönyvet.

2011. október 13. – *Jiří Menzel* cseh filmrendező a színhaz.hu-hoz eljuttatott levelében megdöbbenését fejezte ki a budapesti Új Színház igazgatóváltásával kapcsolatban, és elutasította *Dörner György* esetleges felkérését a színházi rendezésre.

2011. október 13. – A Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetségének brünni szervezete „Magyar Bulit” rendezett Brünnben magyar zenével, néptáncokkal, tánctanítással, borkóstolóval.

2011. október 14. – A V4 miniszterelnöki csúcstalálkozót tartott Prágában *Iveta Radičová* lemondott szlovák kormányfő nélkül. *Petr Nečas* cseh, *Donald Tusk* lengyel, *Orbán Viktor* magyar kormányfő részt vettek az Európai Emlékezet és Lelkiismeret Platformja alapításáról szóló megállapodás aláírásán. Az intézet európai szinten koordinálja a totalitárius múlt feltárásával foglalkozó nemzeti intézmények tevékenységét. 13 ország 19 intézete közül Magyarországot a Terror Háza Múzeum képviseli az együttműködésben.

2011. október 20. – A szlovák parlament elfogadta a 2012. január 1-jén életbe lépő bankadóról szóló törvényt, melynek értelmében a pénztézeteknek a saját tőkével és az államilag garantált betétek összegével csökkentett forrásaik 0,4 %-át kell különadóként befizetni.

2011. október 21–22. – Havlíčkův Brodban a 21. Őszi Könyvfesztivál zajlott *Markéta Hejkalová* és csapata szervezésében.

2011. október 22. – A TOP 09 kormánypárt tisztújító közgyűlésén ismét *Karel Schwarzenberg* cseh külügyminisztert választották pártelnökké, aki bejelentette, hogy indul a 2013-ban esedékes államfőválasztáson.

2011. október 23. – Pozsonyban *Dolník Erzsébet* lévő pedagógus kapta a Pro Probitate – Helytállásért-díjat, amelyet a szlovák parlament magyar képviselői alapítottak 1994-ben a mártírhaltalt *Esterházy János* csehszlovákiai magyar politikus tiszteletére.

2011. október 25. – *Hana Hegerová*, a népszerű sanzonénekesnő a prágai InterContinentalban átvette a Supraphon gyémántlemezt az 1964-ben kezdődött pályafutása alatt eladott 1 500 800 hanghordozóért. Az október 20-án 80 éves Hegerová bejelentette, hogy visszavonul a koncertpódiumtól.

2011. október 28. – Berlinben életének 72. évében szívmitét közben elhunyt *Jiří Gruša* cseh író és diplomata.

2011. október 28. – Brüsszelben bejelentették, hogy akcióttervet dolgoznak

ki az Európai Unióban az észak–déli energiafolyosó fejlesztésére, melynek kiépítésében a V4 országai (Magyarország, Csehország, Lengyelország, Szlovákia), Románia és Bulgária, valamint megfigyelőként Horvátország vesz részt.

2011. október 29. – A szibériai Cseljabinszk vasútállomása mellett emlékművet emeltek az I. világháború csehszlovák légiósainak.

2011. október 30. – A dél-koreai Hyundai Motor Co. észak-morvaországi Nosovicében lévő üzemének termelési kapacitását évi 230 ezerről 330 ezerre emelte.

2011. október 31. – A Platy.sk pozsonyi pénzügyi portál felmérése szerint Szlovákiában 896 euró a havi bruttó átlagbér, Magyarországon bruttó 797 euró, Csehországban pedig 1003 euró a havi átlagbér.

2011. november 2. – A New York-i Rágalmazásellenes Liga (ADL) Jan Karski Bátorság és Szolgálatdíjjal tüntette ki posztumusz *Esterházy Jánost*, egykori szlovákiai magyar politikust. A díjat *Abraham H. Foxman*, a Liga (ADL) országos elnöke New Yorkban adta át a *Giovanni Malfattinak*, Esterházy János unokájának.

2011. november 3. – Prágában háromnapos nemzetközi konferencia kezdődött a csehszlovákiai (cseh és szlovák) kommunizmusról, illetve annak nemzetközi összefüggéseiről.

2011. november 4. – A V4 és a nyugat-balkáni országok külügyminisztereinek prágai találkozója után *Martonyi János* külügyminiszter felkereste a csehországi kommunizmus áldozatainak felújítás alatt lévő emlékhelyét a Motol köztemetőben, ahol a mírovi börtönben 1957-ben elhunyt *Esterházy János* emléke előtt is tisztelgett.

2011. november 6. – A képviselőház egyhetes ellenzéki obstrukció után elfogadta a 2012. januártól életbe lépő törvényjavaslatokat a nyugdíjrendszer, az egészségügy és a szociális támogatások reformjára vonatkozólag.

2011. november 7–9. – *Libor Pesek* ismert cseh karmester vezényletével *Smetana* Hazám című szimfonikus ciklusát adta elő a Nemzeti Filharmonikus Zenekar (NFZ) a szombathelyi Bartók teremben, a budapes-

ti Művészetek Palotájában és a soproni Liszt Ferenc Konferencia és Kulturális Központban.

2011. november 10. – Előzetes bejelentés szerint 2012-ben 1500 korona lesz 1200 helyett a személyautók éves autószárdátuma matrica díja Csehországban. Az egyhavi autópálya matrica az eddigi 350 koronáról 440 koronára, a tíznapos pedig 250 koronáról 310 koronára emelkedik. 2010-ben Csehországban 4,7 millió szárdátummatricát adtak el, s a bevétel meghaladta a 3 milliárd koronát. A 3,5 tonnán felüli gépkocsik elektronikus útdíja 2012-ben átlagban 25 százalékkal nő.

2011. november 10. – Hatvanhét éves korában Prágában elhunyt *Ivan Martin Jirous* költő és zenész, a cseh underground legendás alakja, egykori disszidens, a Charta 77 ellenzéki mozgalom markáns egyénisége. Jirous, aki Magor (Ökör) néven volt közzismert, nyolc és fél évet töltött a kommunista rendszer börtöneiben.

Forrás: Týden, 2011

Ivan Martin Jirous (Magor)

2011. november 10. – Prága Főváros Galériája már Prágába szállította Moravský Krumlovból *Alfons Mucha* 20 darabból álló Szláv eposz ciklusát, melynek elhelyezéséről továbbra is viták folynak. Egyelőre a Veletržní palác csarnokában állítanak ki belő-

Forrás: Týden, Kronika r. 2011

Alfons Mucha Szláv eposza a Veletržní Palácban

lük, amíg állandó helyet nem találnak a nemzeti örökséggé nyilvánított óriásfestményeknek.

2011. november 17. – *Václav Havel*-mellszobrot avattak a prágai Nemzeti Színházban, *Kai Taichert* német szobrász alkotását, amelyet egy németországi mecénás házaspár ajándékozott a színháznak a cseh drámaíró és politikus 75. születésnapja alkalmából.

2011. november 17. – Révkomárom központjában, a Nádor utcában lévő Saga kávéház falán emléktáblát kapott *Esterházy János* (1901–1957), a szlovákiai magyarság egykori politikai képviselője.

2011. november 19. – A berlini Staatsoper der Unter den Linden társulat *Kovalik Balázs* rendezésében, *Antal Csaba* díszleteivel bemutatta *Smetana* művét, az első cseh nemzeti operaként számon tartott *Az eladott menyasszonyt*.

2011. november 19. – Václav Benda-díjat és a Szabadságért és demokráciáért emlékérmeket kapott Prágában *Burián László* katolikus lelkész, aki a II. világháború után felkereste a Csehországba kitelepített szlovákiai magyarokat és lelki vigaszt nyújtott nekik.

2011. november 21. – A prágai belügyminisztérium elkészítette azt az indítványt, amelynek alapján a kormány ismét javasolhatja a Legfelsőbb Bíróságnak a Cseh- és Morvaországi Kommunista Párt (KSČM) felfüggesztését vagy betiltását.

2011. november 24. – Miskolc város közgyűlése úgy döntött, hogy a magyar–cseh érdekeltségű Ganz-Skoda Közlekedési Zrt. gyárthatja Miskolc új villamosait.

2011. november 25. – Cseh Szent Ágnesről nyílt kiállítás a prágai Ágnes-kolostorban 2012. március 25-ig.

2011. november 30. – Kilencven éves korában Prágában elhunyt *Zdeněk*

Forrás: Týden, Kronika r. 2011

Zdeněk Miler és Kisvakondja

Zdeněk Miler és Kisvakondja

Miler cseh rajzfilmkészítő és rendező, a világhírnévre szert tett csehszlovák rajzfilmfigura, a Kisvakond atyja, megalkotója. A Kisvakond plüssfigurája 2011-ben kéthetes útutazást is tett az amerikai Endeavour fedélzetén Andrew Feustellel, akinek az anyósa a dél-morvaországi Znojmo város szülőtte.

2011. december 7–8. – Dmitrij Medvegyev orosz államfő kétnapos prágai hivatalos látogatása alkalmából nagy értékű cseh–orosz gazdasági szerződéseket írtak alá. A prágai Vár Császári Lovardájában 8-án a moszkvai Kreml szigorúan őrzött és ritkán látott kincseiből nyílt kiállítás.

2011. december 8–9. – A brüsszeli csúcstalálkozón született megállapodás értelmében a tizenhét euróövezeti ország és legalább hat további európai uniós tagállam új kormányközi szerződést köt annak érdekében, hogy új szabályokat vezessenek be a pénzügyi fegyelem szigorítására.

2011. december 10. – A budapesti Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum új kiállításán az 1920-as évekből származó, magyar–cseh Unitas-Tátra gépkocsik utolsó három fennmaradt példánya is látható.

Forrás: internet

Unitas-Tátra gépkocsi

2011. december 11. – A Bécsi Állami Operaház a német Peter Konwitschny rendezésében bemutatta Leos Janáček utolsó operáját A holtak házából címmel.

2011. december 13. – Csehország, Bulgária, Lettország és Litvánia államadós-besorolásainak kilátását az addigi pozitívról stabilra rontotta a Fitch Ratings hitelminősítő intézet.

2011. december 15. – Petr Nečas cseh kormányfő és Schmitt Pál köztársasági elnök a Csehország és Magyarország között jól működő politikai és gazdasági kapcsolatok jelentőségéről és a közös érdekek fontosságáról tárgyalt Budapesten.

2011. december 18. – Hradečekben elhunyt Václav Havel, a drámairóbból és emberi jogi harcospból lett csehszlovák és cseh köztársasági elnök, a világ egyik legismertebb és legelismertebb személyisége. A cseh kormány december 20-tól háromnapos állami gyászt rendelt el az emlékére, s koporsóját a prágai Hradzsínba szállították. December 23-án a Szent Vitus-székesegyházban hivatalos állami gyászszertartáson vettek búcsút Václav Havel exelnöktől. A ceremónián részt vettek a világ több tucatnyi országának vezetői, köztük Schmitt Pál magyar köztársasági elnök is. Az állami gyászszertar-

Forrás: Týden, Václav Havel különszám, 2011

Díszőrség az elhunyt Václav Havel portréjával a prágai Várban

tás után a volt elnököt a Havel család Vinohrady-i köztemetőben lévő kriptájába temették. A Týden című hetilap 100 oldalas különszámot szentelt az exelnöknek. A lengyelországi Gdanskban utcát neveztek el Havelről. Csehországban december 30-án Václav Havelről elnevezett repülőteret védjegyeztettek. (Lásd még: 58. oldal!)

2011. december 19. – A cseh rendőrség megtalálta a november 18-án az északnyugat-csehországi Peruc-kastélyból ellopott négy értékes Emil Filla-festményt, amelyeket brit tulajdonosai állítottak ki.

2011. december 19. – Petr Nečas cseh és Mikola Azarov ukrán kormányfő Prágában megállapodott, hogy országok lezárnak tekintik vitáikat és a jövőben a kölcsönösen előnyös gazdasági és kereskedelmi együttműködésre kívánnak összpontosítani.

2011. december 23. – Schmitt Pál köztársasági elnök a Motol köztemetőben, a csehországi kommunizmus áldozatainak prágai kegyhelyén nemzeti szalaggal átkötött virágcsokrot helyezett el Esterházy János, a szlovákiai magyarság egykori politikai képviselője emléktáblájánál.

2011. december 29. – A prágai STEM közvélemény-kutató intézet országos felmérése szerint a csehek többsége ellenzi, hogy az állam kárpótlást nyújtson az egyházaknak a szocialista rendszer idején államosított vagyonukért.

Cseh és magyar sajtó alapján összeállította: Molnár Éva

Sporthírek 2011

2011. január 3. – A DVSC labdarúgójának új vezetőedzője a cseh *Zdeněk Ščasný* lett két éves szerződéssel, április 16-án azonban lemondott.

2011. január 8. – Az osztrák *Martin Koch* nyerte a síugrók Világkupa-sorozatának sírepülő versenyét a csehországi Harrachovban. (425,2 pont, 211,5 m/213 m)

2011. február 7. – Negyvenhat éves kora ellenére *Dominik Hašek* beke-reült a világbajnokságra készülő cseh jégkorong-válogatott bő keretébe.

2011. február 7. – Csehországban a 2010. év labdarúgója címet negyedszer nyerte el *Petr Čech*, a londoni Chelsea cseh kapusa.

Forrás: Týden, Kronika r. 2011

Petr Čech válogatott fotballkapus

2011. február 16. – A világbajnoki ezüstérmes cseh *Hana Horáková* lett a 2010. év legjobb női kosárlabdázója Európában.

2011. február 21. – A Cseh Labdarúgó Szövetség (ČMFS) 750 ezer koronás büntetéssel sújtotta a Sparta Prahát, mert a klub nem engedte el két játékosát a válogatottba, s ugyanakkor pályára léptek a Zenit elleni felkészülési mérkőzésen. A ČMFS *Josef Chovanec* vezetőedzőt tíz hétre, az érintett csatárokat, *Václav Kadlecet* és *Tomáš Pekhartot* két mérkőzésre eltiltotta.

2011. március 11. – Špindlerův Mlýnben az olimpiai bajnok német *Viktoria Rebensburg* nyerte a női alpesi sízők Világkupa-sorozatának óriás-műlesikló versenyét.

2011. március 12. – A kanadai *Christine Nesbitt*, illetve a cseh *Martina Šabliková* győzött 1000 és 5000 méteren a németországi Inzellben zajló távönkénti gyorskorcsolya-világbajnokságon

2011. március 16. – *Molnár László* és *Tuczai Péter* révén két bronzéremmel

zárta a csehországi Harrachovban a veterán síugró-világbajnokságot a magyar csapat.

2011. április 26. – *Bogár János* encsi atléta nyerte a Nyitrán rendezett hatórás hosszútávúfutó Európa Kupa-viadalt 72,938 km teljesítménnyel.

A második helyen a cseh *Michal Jarnich* végzett 71,365 km-rel, a harmadik pedig honfitársa, *Roman Rosina* lett 68,986 km-rel.

2011. május 8. – *Rakonczai Beáta* a 10. helyen végzett a prágai maratonfutó versenyen.

2011. május 21. – A cseh Viktoria Plzeň labdarúgócsapat megszerezte történetének első bajnoki címét,

Forrás: Týden, Kronika r. 2011

Őrül a pilzeni Viktoria bajnokcsapat. A képen: Petr Jiráček, Václav Pilař, Marek Bakoš

miután 3:1-re legyőzte a Banik Ostrava együttesét. Második helyen végzett a Sparta, a harmadikon Jablonec.

2011. május 30. – *Pars Krisztián* 79,29 méterrel ezüstérmes nyert a Nemzetközi Atlétikai Szövetség (IAAF) kalapácsvető sorozatának ostravai állomásán.

2011. május 31. – Ostravában az 50. Golden Spike-viadalon a világ leggyorsabb embere, a jamaicai *Usain Bolt* nyerte 9.91 mp-cel a férfi 100 métert, ugyanezen a női távon honfitársa, *Veronica Campbell-Brown* 10.76-tal győzött.

2011. június 3. – Párizsban az *Andrea Hlaváčková*, *Lucie Hradecká* cseh

Martina Šabliková gyorskorcsolyázó

kettős nyerte a női párosok döntőjét az év második Grand Slam-tornáján, a francia nyílt teniszbajnokságon.

2011. június 18. – *Jaromír Jágr* jégkorongozó fenomenén nyerte el a hazai Arany hokibot kitüntetést, amelyet Karlovy Vary-ban vett át.

2011. június 13. – *Pars Krisztián* nyerte a férfi kalapácsvetést a prágai nemzetközi atlétikai viadalon.

2011. június 15. – Bejelentés szerint a bajnoki bronzérmes Ferencváros labdarúgócsapatából hazatér Csehországba *Marek Heinz*, és a Sigma Olomouc együttesében folytatja pályafutását.

2011. június 19. – A belgrádi kajak-kenu Európa-bajnokságon Magyarország 6 arany, 3 ezüst és 2 bronzérmes szerzett, míg Csehország 1 bronzot.

2011. június 20. – A török Galatasaray labdarúgócsapatában folytatja pályafutását *Tomáš Ujfaluši*, a spanyol Atlético Madrid cseh védője.

2011. június 26. – A Cseh Labdarúgó Szövetség (FAČR) prágai közgyűlésén két év után lemondott *Ivan Hašek*, a szervezet elnöke, és az Al Ahlí arab klub edzőjeként kívánja folytatni pályafutását. Utóda november 17-én *Miroslav Pelta* lett.

Forrás: Týden, Kronika r. 2011

Ivan Hašek a Cseh Labdarúgó Szövetség lemondott elnöke

2011. július 1. – Az észak-amerikai profi jégkorongligában (NHL) szereplő Pittsburgh Penguins visszavonta egyéves ajánlatát, amelyet korábbi legendás játékosának, a cseh *Jaromír Jágr*nek tett két nappal korábban.

2011. július 2. – A csehországi Otrokovicében tartott Világkupa-versenyen a *Sváb Sándor*, *Mátrai István* és *Lénárt Ágota* alkotta magyar számszerijász csapat második helyen végzett a field kategóriában.

2011. július 2. – A cseh *Petra Kvitová* nyerte a női egyest Wimbledonban az angol nyílt teniszbajnokságon, miután a döntőben két játszmában győzött az orosz *Marija Sarapova* ellen. A női párosok küzdelmét a *Kveta Peschke*, *Katarina Srebotnik* cseh, szlovén duó nyerte.

Forrás: Týden, Kronika r. 2011

Petra Kvitová teniszcsillag

2011. július 4. – A Győri ETO FC négyéves szerződést kötött a Liverpool labdarúgócsapatát is megjárta *Simon András*s, és kölcsönbe megszerezte *Marek Strejštek*et, az FC Zbrojovka Brno cseh válogatott játékosát.

2011. július 5. – A címvédő *Harsányi Zsuzsanna* aranyérmes lett a Prágában megrendezett Big Man kombinációs triatlon világbajnokságon. *Vatai Miklós* ezüstérmet nyert.

2011. augusztus 1. – A bajnoki nyitó fordulóban elszenvedett 4:3-as hazai vereség után menesztették *Karol Markót*, a Banik Ostrava labdarúgócsapatának vezetőedzőjét.

2011. augusztus 17. – *Vladimír Vujtek*et nevezték ki a szlovák jégkorongválogatott szövetségi kapitányává.

2011. augusztus 19. – Négymillió koronás bírságot kapott bundázás miatt a cseh labdarúgó élvonalban szereplő Sigma Olomouc csapata, amelyet ezen felül kilencpontos levonással is sújtott a cseh futballszövetség.

2011. szeptember 1. – *Jaromír Jágr* többségi tulajdont szerzett szülővárosa, Kladno jégkorongklubjában, ezzel megmentette a kladnói hokicsapatot.

2011. szeptember 14., 15., 16. – Eltemették azt a három világbajnok cseh hokijátékost – *Karel Rachůnek*et

Zlínben, *Josef Vašíček*et Havlíčkův Brodban, *Jan Marek*et Jindřichův Hradecben –, akik életüket vesztették az orosz Lokomotiv Jaroslavl csapatát szállító repülőgép katasztrófájában 2011. szeptember elején. Emiatt a cseh jégkorongbajnokság szeptember 18-án kezdődött.

2011. szeptember 18. – Három év omszki vendégszereplés után ismét egy, az észak-amerikai profi jégkorongligában (NHL) szereplő csapattal, a Philadelphia Flyers-szel edzett Voorhees-ben *Jaromír Jágr*, a 39 éves cseh jégkorongozó klasszis. Júliusban egyéves szerződést írt alá a klubbal.

Forrás: Týden, 2011

Jaromír Jágr még orosz színekben

2011. szeptember 18. – A cseh *Barbora Záhlavová-Strycová* nyerte a 220 ezer dollár összdíjazású, québeci keménypályás női tenisztornát, miután a döntőben megverte az új-zélandi *Marina Erakovic*ot.

2011. október 9. – *Josef Váňa*, a legendás zsoke ismét megnyerte a Nagy Pardubicei Lóversenyt, már harmadszor a Tiumen nevű lóval.

2011. október 16. – A wimbledoni bajnok *Petra Kvitová* nyerte meg a 220 ezer dollár összdíjazású linzi fedettpályás női tenisztornát, miután a döntőben két játszmában

Jaromír Jágr jégkorongozó fenomén

győzött a szlovák *Dominika Cibulková* ellen.

2011. október 30. – A cseh *Petra Kvitová* nyerte a női teniszezők 4,9 millió dollár összdíjazású, isztambuli WTA-világbajnokságát, miután a döntőben legyőzte a fehérorosz *Viktorija Azarenkát*.

2011. november 6. – A cseh női teniszválogatott nyerte a Fed Kupa fináléját Moszkvában, mivel a döntőben 3:2-re győzött a házigazda orosz alakulat ellen.

Forrás: Týden, 2011

A Fed Kupa győztese, a cseh női teniszválogatott jobbról balra: *Petra Kvitová*, *Petr Pál* kapitány, *Lucie Šafářová*, *Květa Peschkeová*, *Lucie Hradecká*

2011. november 14. – A wimbledoni bajnokság győztese, a cseh *Petra Kvitová* lett az év játékosa a női tornákat szervező WTA-nál.

2011. november 21. – A Cseh Labdarúgó Szövetség 2 millió koronára megbüntette a válogatott tagjait, mivel a podgoricai visszavágón trágár módon ünnepezték meg a kijutást a jövő évi Európa-bajnokságra.

2011. december 2. – Öt új taggal, köztük a cseh *Pavel Buréval* bővült a Nemzetközi Jégkorong Szövetség (IIHF) Hírességek Csarnoka Zürichben.

2011. december 10. – A norvég válogatott nyerte a síugrók Világkupa-sorozatának csapatversenyét a csehországi Harrachovban.

2011. december 13. – A szerb *Novak Djokovic* és a cseh *Petra Kvitová* lett a Nemzetközi Tenisz Szövetség (ITF) 2011-es világbajnoka Londonban.

2011. december 26. – Minden korábban többet vettek részt Prágában az Alfred Nikodem emléküszásban a Moldova folyó jéghideg vizében.

Cseh és magyar sajtó alapján összeállította: Molnár Éva

CSEH KULTURÁLIS ÉVFORDULÓK 2012-BEN

II. (Habsburg) Rudolf – német–római császár, cseh és magyar király (1552. július 18., Bécs–1612. január 20., Prága)
400 éve halt meg

Jan Amoš Komenský – író, pedagógus (1592. március 28., Nivnice–1670. november 4., Naarden)
420 éve született

Božena Němcová – író, a modern cseh próza megteremtője (sz. Barbora Novotná, később Barbora Panklová, 1820. február 4., Bécs–1862. január 21., Prága)
150 éve halt meg

Emil Holub – fizikus, felfedező, térképész és etnográfus, Afrika-kutató (1847. október 7., Holice–1902. február 21., Bécs)
110 éve halt meg

Mikoláš Aleš – festő, illusztrátor (1852. november 18., Mirovice–1913. július 10., Prága)
160 éve született

Jaroslav Vrchlický – író, költő, drámaíró, műfordító. Eredeti neve: Emil Bohuslav Frida (1853. február 17., Louny–1912. szeptember 9., Domažlice)
100 éve halt meg (*Lásd még: melléklet!*)

Olga Scheinpflugová – színésznő, író, Karel Čapek író felesége (1902. december 3., Slaný–1968. április 13., Prága)
110 éve született

Jiří Trnka – festő, illusztrátor, bábművész, animációs filmrendező (1912. február 24., Plzeň–1969. december 30., Prága)
100 éve született

(gkl, mé)

KVÍZJÁTÉK*

A 2011-ben bemutatott Prágai házjegyekhez kapcsolódó kérdések:

- 1.)** Az egykori prágai gettó (Josefov, azaz Józsefváros) egyik jelképe, a Löw rabbi készítette Gólem figurája körül forog egy maig népszerű, az 1950–60-as évek fordulóján készült cseh film, a „Čišeřův pekař a pekařův císař” cselekménye is. Ki – melyik cseh „színeszlegenda” – játszotta a film kettős címszerepét?
- 2.)** Brouček úr, a XIX. századi cseh kispolgár egyik este hazafelé menne a kocsmából, de hirtelen a XV. században találja magát, az Óvárosi téren álló „A kőharanghoz” néven ismert házban, egy huszita vezér (Janek od Zvonu) családjánál. A két korszak „cseh mentalitásának” összevetésén alapszik a „Nový epochální výlet pana Broučka, tentokrát do 15. století” című regény szatirikus éle.
A: Ki a regény szerzője?
B: Honnan, melyik kocsmából, borozóból, vendéglőből... indul pan Brouček (Tücsök úr) erre a korszakos időutazására?
- 3.)** Melyik Malá Strana-i házhoz kötődik Jan Neruda XIX. századi cseh költő, novellista, tárcaíró személye? A ház a róla elnevezett utcában áll.

*Összeállította: Svoboda Róbert
(Elhangzott a 2011. november 5-i
könyvbemutatón, a Prága Kávéházban)*

* A megfejtők között egy darab sikerkönyvecskét sorolunk ki. Jó nyomozást kívánunk, és várjuk a válaszokat e-mailben:

molnarova111@gmail.com címre.

IPAROS

Magyar iparművészeti tárgyak boltja
Kézműiparos tanfolyamok
Tímea Moravcsíková
Cím:
Rytířská 25, Praha 1 – Staré Město
(Prágai Magyar Kulturális Központ)

Mobil: +420-733-166-440
iparos@iparos.cz
www.iparos.cz

Bohemia Farsang 2012

Új helyen, új stílusban búcsúztatták a Bohemiások a 2012-es farsangi időszakot. A Dover Ház hangulatos pincéjében (Király u. 9.) Hubička forgalmista kezelte és pecsételte a belépőket, a házigazda és a háziasszony szerepét maga Švejk és Müllerné alakította, de eljött Rumcájsz és Manka a rejtékadó jičini erdőből, Libuše fejedelemnő elhívta Přemysl Oráč szántóvetőt, jótékonyan kísértett a Fehér asszony, tekintélyes buzogányával vágott rendet Jan Žižka, a marcona hadvezér; Nagyanyó is betípett a Babička völgyéből, Ema Destinová pazar kiállításával emlékeztetett hajdani operaáriáira, míg Pepin bácsi a torkát köszörülte és sógorasszonyát kereste, majd IV. Károly bevonulása koronázta meg e panoptikumot négy királynéjától körülrajongva. S ez még mind semmi! Ott volt Belzebub és fitos ördöglánya, több boszorka, egy kereszties lovag, egy sombrero-s a pampákról, egy Sörszerező, a csavarhúzó és dugóhúzó páros, egy tűzoltó, a cseh konzul úr és felesége szolidan keresztapás áruhában és még mások, kik közül sokan értékes nyereményekkel gazdagodtak jelmezük, vagy kvízteljesítményük eredményeként, a többi között a Czech Tourism és Hrabal+Bohemia Söröző felajánlásainak jóvoltából. A Tom Sawyer fivérek zenebonájára ropta mindenki, ahogy tudta, s még a cseh susztertáncot eljárták profi tánctanárnő irányításával. A monarchiás Ferdinánd sem hiányzott, s miközben a cseh falatokról és italokról gondoskodott, a helyszíni paródia „történelmi szerepét” is megörökítette. Szóval fergeteges jó buli volt! (mé)

Fotó: Mudrák Gabi

ŠVEJK MAGYÁRIÁBAN avagy Švejk magyarul tanul

Szereplők: Švejk és Müllerné
Írta: Polgár László

– **Hát megölték a Ferdinándot, Švejk úr!**

– Milyen Ferdinándot, Müllerné? Hiszen én csak egyet ismerek, de azt nem lehet megölni. Az a Ferdinánd Budapesten, az Aradi utca sarkán heverészik minden este. Az egy söröző, Müllerné. Igaz, a sört, a Ferdinándot, vagy azt a Vöröset, azt meg lehet ölni. De hát ezek értenek hozzá, Müllerné, hogy ne tegyék. Vagy mégis megtették?

– **Ezt a Ferdinándot Szarajevóban ölték meg, Švejk úr, ő Császár urunk után a második volt.**

– Ez ugyancsak nem igaz, Müllerné. Császár urunk után a második legnagyobb ember, akit én ismerek, az az Otík. Vagyis Ota Zachár nagytiszteletű úr, aki mindent tud a Monarchiáról. Hát nála okosabb ember aztán nincs az egész birodalomban, én mondom! Ő aztán mindent tud! Olyan okos, hogy a beszédével Császár urunknak, vagy akármelyik másik potentátnak a bankón szereplő arcképétől el tud jutni a csehek ősatyjáig is. Csupán beszédrel! Méghozzá folyamatosan, és mindezt szinte levegővétel nélkül teszi! Na, ő aztán igencsak okos egy ember! Gondolja csak el, Müllerné, előfordult, hogy a kiránduló autóbusszon már mindenki a megváltó megszabadulásra várt, és arra, hogy azt a drága söröcskét, ami beeresztett az előző megállónál, végre ki is ereszhesse, de a nagytiszteletű úr még mindig csak II. Přemysl Ottokárnál tartott. Na, gondoltam, ennek cseppet sem lesz jó a vége! Nem jó az, ha a magukról megfélemlített bakák oda vizelnek, ahol éppen állnak! Mondtam is a tekintetes Ota úrnak, hogy engedje csak szélnek a bárányokat. Így avatkoztam hát én be a Přemysl család történetébe. Na de hiszen nem minden magyar tehet arról, hogy a drága jó cseh söröcskénktől sűrűn kell vizelnie!

– **És mit válaszolt erre a nagytiszteletű Ota Zachár, Švejk úr?**

– Azt mondta... de hát ezt maga úgysem értheti igazán, Müllerné, mivel maga szintén nem szereti a mi drága nemzeti italunkat, hogy mi csehek csak azért találtuk ki a söröcskénket, és csak azért készítjük nagy gonddal nap, mint nap, mert így akarjuk a Monarchia magyar katonáit megleckéztetni. Igaz, ami igaz, a Vodička árkász is megissza a napi adagját, és meg is leckézteti a magyarokat rendre!

Én azonban másként tekintek a magyarokra, Müllerné. Mégiscsak a fegyvertársaink! És a Balatonon is voltam. El is határoztam, hogy megtanulok magyarul! Be is iratkoztam magyar

tanfolyamra České Budějovicében! Na ott, a Mészárszékből aztán jó kis magyar órákat vettem! Elkísért oda a Vodička árkász is, így amikor ő elkezdte aprítani a magyarokat, bizony akkor sok hasznos szót is megtanulhattunk magyarul... Olyanokat, hogy „jajj”, „vaze”, „kurva”, és még hasonlókat. Pont úgy, mint a Miloš tanár úrnál.

– **Miloš tanáár úúúrnál...?**

– Nem meséltem eddig Miloš tanár úrnál? Nahát, ő aztán ismerte a kocsmái kifejezéseket! Meg is tanította rá valamennyi tanulóját! Különösen az afrikai fekete férfiakra vonatkozó szavakat tanulták könnyűszerrel a tanítványai, mert bizony, a Miloš tanár nagy utazó volt, és ismert mindent a világból! Tudja, hogy az Állatok Világa hetilapban közölték az afrikai állatvilágról szóló írásait?

Nos, Müllerné, én mondom magának, ez a Magyária egy kész csoda! Hogy ott mik vannak! Van pár ember, például, aki csak úgy, magától elkezdett csehül tanulni! Csupán szeretetből. Azt mondják, szeretik a mi drága cseh népünket. És alapítottak egy asztaltársaságot. Hát, mondjuk, jó nagy asztal lehetett hozzá, a Kerekasztal társaságánál biztosan nagyobb! Azóta folyamatosan keresik szegények a szent Gált! Tudja, Müllerné, azok aztán vannak vagy ötszázán! Remélem, hogy ezek a szerencsések eddig még nem találkoztak a Vodička árkással! Mert hát a Vodička is hogyan is bírna el egyszerre ötszáz magyarral?

Képzelve Müllerné, Budapesten találkoztam először cseh sörözőkkel is. Mert mik vannak nálunk, Müllerné? Cseh sörözők? Nincsenek. Itt nálunk csak egyszerű hospodák vannak, Müllerné! Még a Kehelyben is eltűrik, ha a földre köp valaki! És látott maga már maga olyat cseh földön, hogy Česká söröző? Ugye, hogy nem? Na de ott, Budapesten, ott aztán sorra nyílnak a hagyományos cseh sörözők, mindjárt ott van a PIVO nevezetű... ki tudja, honnan vehették a nevet. Aztán ott van a Hrabal is, és a rajongók még saját magukról is neveztek el sörözőt, a Bohemiát...

De mondja csak, Müllerné, mi is történt azzal a Ferdinánddal?

– **Hét golyót kapott, Švejk úr! Szedum kúlit!**

– Tudja, Müllerné, én most nagyon szeretnék annak a Ferdinándnak a helyében lenni, és kapni egy Hét golyót (Sedm kúlit) egy jó hideg korszóban...

Előadta:

*Polgár László és Sándor Anikó
a 2012. február 25-i
Bohemia Farsangon.*

2011-ben két magyar „diák” vett részt ajánlásunkkal a cseh leszármazottaknak meghirdetett dobruškai cseh nyelvtanfolyamon: Horváth Csilla és Markovits Miklós. Íme az egyik beszámoló:

Dobruškai emlékek

Úgy kezdődött, hogy megpályáztam a négyhetes cseh nyelvtanfolyamot Dobruškában. Aztán májusban megkaptam az értesítést, hogy nem mehetek. Nagyon csalódott voltam, de azzal vigasztaltam magamat, hogy legalább többet lehetek a családommal.

Július közepe felé váratlanul felhívtak a cseh külügyminisztériumból, hogy mégis mehetek. Szerencsére rögtön angolul kommunikáltak velem. A cseh beszéddel még gondjaim lettek volna. Megörültem, de azt mondtam, hogy kérek egy napot, meg kell beszélnem szeretteimmel. Akik pár órával később rábólintottak hosszú távollétemre. S így a hónap végén elindultam Prága felé...

Nagyon örültem, de tele voltam bizonytalansággal. Főleg amiatt aggódtam, hogy 1992 júniusában végeztem az ELTE cseh szakán, s azóta nem beszéltem csehül. Egy szót sem. Komoly kétségeim voltak, hogy egyáltalán meg tudok-e szólalni. Aztán amikor Prágába megérkeztem, már muszáj volt. Remegett a hangom, a lábam, de eltaláltam a járókelő magyarázata alapján a gyülekező helyre, ahonnan indultunk Dobruškába. Délután megérkeztünk, szobát foglaltunk, kicsomagoltunk. Utána jött a díszvacsora. Eddig még minden nagyon tetszett. De amikor megtudtam, hogy rögtön utána be kell mutatkozni egyenként és csehül, gyorsan menekülőre fogtam a dolgot, s jót aludtam reggelig.

Reggel újabb sokk várt. Szintfelmérés. Tesztet írtattak velünk. Vagyis tesztet, egyenes kieséses rendszerben. Aki az A1 teszten elvázott, ment szóbelizni. A többi folytatta az A2 es szinten, és így tovább. Meglepődtem, amikor csak a B2 es szinten estem ki. A szóbelin mintha nem is én beszéltem volna. Ugyan mindent értettem, mindenre tudtam válaszolni, de a ragozással komoly gondjaim akadtak. Délután hirdettek eredményt. A narancssárga csoportba kerültem. Ennek nagyon örültem. Azt gondoltam, hogy ez egy elég erős csoport lesz, de biztos nem a legerősebb.

Bátran mentem az első órára. Ahol kezdett a dolog egyre gyanúsabbá válni. Főleg amikor mindenki szép sorjában bemutatkozott, és elmondta, hogy az anyukája cseh. Kezdtém komolyan kétségbe esni, de megvigasztaltak, hogy pár napot még lehet gondolkodni, s ha túl erős a csoport, akkor elmehetek egy másikba. Végül aztán maradtam. Egyrészt a szavak gyorsan kezdtek hozzám visszatérni a feladás csaknem húsz éves homályából, másrészt úgy láttam, hogy itt fejlődhetek csak

Dobruška a főtéri toronyból

Vlasta Lazu Temesvárról

Az Elba Hradec Královénél

A szerző

igazán. S igazam lett. Bár nyelvi fejlődésemnek a remek órákon kívül az használt a legjobban, hogy megérkezett a szobatársam, Vlasta Lazu, a temesvári rádió cseh és szlovák adásainak főszerkesztője. Vlasta a világ legjobb szobatársának bizonyult. Továbbá a legjobban az egészben az volt, hogy bár mindketten több nyelven beszélünk, a sokból csak egy közös akadt, a cseh. Így aztán kénytelen voltam bevetni magamat. Eleinte csak kézzel, lábbal, szótárral ment. Később már szabadon. Aztán, ahogy nyelvi korlátaim fokozatosan omlottak le, már az órákon is egyre jobban éreztem magam, és kint a városban is.

S nagyon jó volt barátságokat kötni különböző országokból érkezett emberekkel. A csehén kívül bőven volt alkalmam gyakorolni az angol és az orosz nyelvet is. Egy chilei lány egyszer megkérdezte, hogy hány nyelvet ismerek. Felsoroltam. Ő erre: – Szép, szép, de miért tanultál meg magyarul? Mondtam, hogy magyar vagyok. Ezen a kis történeten a mai napig jót mulatok.

A csapat gyakran ment kirándulni. Mind-egyik kirándulás csodás volt. Számomra ezek közül kettő kiemelkedően emlékezetes: a náchodi sörgyárban tett látogatás, természetesen kóstolóval egybekötve, s a kurzus végén Hradec Králové. A sörgyárból nagyszerű hangulatban távoztunk. Hradecben pedig teljesen lenyűgözött az Elba s a városi múzeum. A folyó tiszta vizében szabad szemmel láttuk a halakat. A múzeumban pedig ott volt előttünk a város története, a kőkorszaktól napjainkig. Miután ezt végignéztem, s az ugyancsak pazar órákiállítást, már nem is bántam annyira, hogy nem az élményfürdős programot választottam.

A tanfolyam utolsó öt napját Prágában töltöttük. Csodás élmény volt ez is. Beszéltünk a rádióban, megnéztük a várat, ellátogattunk a Nemzeti Galériába, és a parlament felső házába, a Senátba. Az egész tanfolyamot egy remek hangulatú hajókázás zárta a Moldván, korlátlan ételfogyasztással egybekötve. Aztán másnap szétszéledtünk. Mindenki hazautazott, s kezdődtek a dolgozós hétköznapok.

Bár sokszor fáradt voltam, és túl sűrűnek találtam a programot, utólag már hálás vagyok vendéglátóinknak, a cseh államnak és a tanfolyam szervezőinek, tanárainak, hogy ilyen sok élménnyel gazdagítottak minket. Rengeteg szépet és jót tapasztaltam ottlétem alatt. És ami talán a legfontosabb: újra meg merek szólalni csehül!

Velehrad

Cseh Múzeum rovatunkban eddig mindig metszeteket mutattunk be: fa- vagy rézmetszetet. Középső oldalainkon most más, korszerűbb technikával készült litográfiát, vagyis könyomatot közlünk Velehradról és környékéről.

Cseh szempontból érdekes, hogy ennek feltalálója a prágai születésű német Alois Senefelder. A prágai Magyar Kulturális Központtal csaknem szemközt található vásárcsarnok falán emléktábla hirdeti, hogy a régebben ott állt házban jött világra 1771. november 6-án. Szülei hamarosan Münchenbe költöztek, iskoláit már ott végezte. Színész apja nyomdokain haladva a színház körül kereste a megélhetését. A legenda szerint színadarabjának bemutatójára kellett volna több nagyméretű plakátot kézzel elkészíteni, s ezt a robotmunkát kiváltandó, ha nem is azonnal, kidolgozta a teljesen újszerű kőrajz-technikát.

Ez az addig ismert technikákhoz képest abban új, hogy a nyomótesten sem kiemelkedések, sem mélyedések nincsenek, a dúc teljesen sík, ez az első síknyomó módszer. (A könyomásból kifejlesztett ofszet-nyomás ma már teljesen uralja a nyomdaipart.)

Hogy készül a klasszikus litográfia? A nyomólap anyaga speciális, síkra köszörült bajor mészke, melyre zsíros krétával a jobb és bal oldalt felcserélve felviszik a nyomtatandó szöveget vagy rajzot. Ezután a követ felületén vízzel benedvesítik, így amikor az olajos festéket ráhengerlik a felületre, az csak a zsírkrétás felületen ragad meg, a vizesen nem. Ezáltal a nyomólapra helyezett papíron megjelenik a kőre felvitt szöveg vagy ábra. A litográfia egyaránt alkalmas kontúros rajz, vagy akár tónusok átvitelére, sőt színes nyomatok készítésére is. Ez esetben minden színre külön kő szükséges.

Forrás: internet

Eduard Hölzel
(1817–1885)

A Velehradot és környékét ábrázoló négy színű nyomatot a másolatról lemaradt aláírás szerint Eduard Hölzel adta ki „Olmüz”-ben. Hölzel 1817-ben Prágában született, de könyvkiadói, -kereskedői tevékenységét 1844-ben Olomoucban kezdte meg. Miután féltucatnál több könyvkereskedést nyitott nagyobb morvaországi városokban, 1861-ben tevékenységének súlypontját áthelyezte Bécsbe. Egyszersmind megkezdte

Forrás: internet

Alois
Senefelder
(1771–1834)
Könyomat
1818-ból

az Olomoucban megismert Blasius Kozenn javaslata alapján az örökéletűnek bizonyult B. Kozenn-féle középiskolai földrajzi atlasz kiadását. (1996 óta Új Kozenn... címen adják ki.)

Középlapunkon az 1857 és 1860 között készült a Morvaország és Szilézia szépségeit bemutató album egyik szép kőrajza szerepel. A búcsújárárhelyként ismert ősi bencés kolostortemplomot a szentély felől, azaz keletről láthatjuk, így a háttérben megjelenik Buchlov vára, valamint a szomszédos hegyen a Szent Borbála-kápolna.

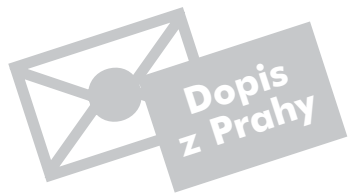
A velehradi épületcsoport tövében, sőt azon túlról a jobb sarokba tartó vonalszerű bokorcsoport a Salaška-patakot övezi, az előtérben húzódó fasor ma is létező mezei út, „Akácfasor” néven.

Százötven évvel ezelőtt természetesen a jelenleginél sokkal kevesebb épület volt a tájban, Velehrad még nem épült össze a szomszédos Modrával, azonban ennek házai is feltűnnek a jobbkez felől eső domb mögött.

Könyomatunk alapjául Franz/František Kalivoda rajza szolgált. A művészről keveset tudunk. Ausztriában született 1820-ban, festőként, rajzolóként, litográfusként emlegetik. 1840-ben a sziléziai Wroclawban a cieszyn-i népviseletet megőrkítő lapokat alkotott. 1840 után kő alá rajzolta Balatonfüred látképét, később kőrajzos Jelačić portrét készített. Az 1850-es években sokat dolgozott a Hölzer kiadónak. 1859-ben hunyt el. Fő művei a „Malerisch-historisches Album von Königreich von Böhmen”, illetve a „Malerisch-historisches Album von Mähren und Schlesien”.

Zachár Ottó

Pražská konzervatoř – 200 let

Jubileum takto úctyhodné instituce bylo třeba oslavit opravdu řádně a viditelně. Budova v Praze Na Rejdišti, kde Pražská konzervatoř dnes sídlí, žila výročím již od roku 2008. To bylo připomenuto 200 let od svolání pražské hudbymilovné šlechty (1808), označené dnes za zakládací listinu školy. Šlechtický spolek založil pak Společnost pro zvelebení hudby v Čechách a dalších více než 100 let financoval a řídil činnost školy, jejíž provoz byl zahájen 24. dubna 1811. V loňském roce tedy oslavy 200 let vyvrcholily. Dnes je zřizovatelem školy hlavní město Praha.

Jak se výročí Pražské konzervatoře (PK) projevilo v kulturním životě hlavního města?

Docela zásadně. Orchester Pražské konzervatoře například dostal k jubileu obrovský dárek a zároveň velmi zavazující příležitost, zahájit Mezinárodní hudební festival Pražské jaro 2011 tradiční Smetanovou Mou vlastní. A to dokonce pod taktovkou *Jiřího Bělohlávka*, v současnosti zřejmě dirigenta s největším mezinárodním renomé u nás, rovněž absolventa PK. Den poté, 13. května, byla zahájena v Kubelíkově síni v Rudolfinu česká verze putovní výstavy na téma 200 let Pražské konzervatoře.

Jiným dárkem studentům, pedagogům ale i pražskému publiku bylo i otevření dvou nových sálů Na Rejdišti. Nový divadelní sál vznikl rekonstrukcí původního hudebního. Zcela nový je sál koncertní pro 333 posluchačů. Má výbornou akustiku a jeho součástí je i režie a nahrávací studio.

Vyvrcholení oslav

A zahájení Pražského jara skutečně bylo jejich vyvrcholením. Loni byl slavnostní koncert přičten studentskému orchestru PK! Jak se jej 18 – 23letí konzervatoristé zhostili? Počáteční možné obavy a mírnou skepsi některých pedagogů rozptýlilo březnové soustředění s *Jiřím Bělohlávkem* (aktuálně šéfdirigentem BBC Symphony Orchestra, jednoho z nejvýznamnějších orchestrů světa) a s několika pedagogy v Poličce. (Nastudováním byla pověřena dirigentka *Miriám Němcová*, která orchestr PK vede.) *Jiří Bělohlávek* dokončil přípravu se studenty několikadenní intenzivní práci před zahajovacím koncertem. Pro všechny zúčastněné to byl jistě neopakovatelný životní zážitek. Taktéž pro pisatelku tohoto článku, osobně na zahajovacím koncertě přítomnou. A nutno dodat, že i kritiky ocenily výkon orchestru jako nadmíru zvládnutý a přítom nadšeně a optimisticky znějící.

Zenekari próba Jiří Bělohlávek karmesterrel

Další připomínky výročí

V Národním muzeu v Praze bylo na speciální výstavě možné prohlédnout si zakládající listinu pražské konzervatoře a další dokumenty, historické hudební nástroje ale také novou stříbrnou 200korunovou pamětní minci k výročí. Česká pošta pak vydala známku s tématem výročí PK. Vyšla též publikace *200 let Pražské konzervatoře*, shrnující podrobně historii školy a ve Stavovském divadle bylo uvedeno slavnostní představení opery *Ženitba Bohuslava Martinů* v podání studentů pěveckého oddělení PK s plzeňským divadlem J. K. Tyla. A je nutné dodat, že přípravě a organizaci oslav po celé tři roky velel Mgr. *Ladislav Horák*, zástupce ředitele PK. O významu PK pro evropské a vlastně i světové hudební dění svědčí fakt, že jubileum zaneslo do svého kalendáře UNESCO jako světové výročí. A v hlavním sídle UNESCO v Paříži také zakončila své několikaměsíční putování putovní verze výstavy věnované Pražské konzervatoři.

Od počátků po dnešek

Škola se od prvních let existence snažila své žáky připravovat co nejkvalitněji. Již kolem roku 1815 začala konzervatoř výrazně vstupovat do pražského hudebního života koncerty svého orchestru i výpomocemi žáků v tehdejších profesionálních orchestrech. Záhy se k hudbě připojila i výuka zpěvu – a to dokonce i pro dívky, jimž byly mnohé školy v té době stále nepřístupné. Konzervatoř sídlila v dominikánském klášteře sv. Jiljí. A protože pokud jde o hudbu, Praha nebyla v té době zdaleka provinčním městem, ale přijížděli sem uznávaní evropští skladatelé, jsou zaznamenána pochvalná hodnocení vysoké úrovně studentů *od Richarda Wagnera, Hectora Berlioze, Franze Liszta* i dalších. Po prvním řediteli *Bedřichu Dionýsu Weberovi* se o místo ucházel *Bedřich Smetana*. Stal se jím však ředitel varhanické školy *Josef Krejčí* a po něm proslulý houslový pedagog *Antonín Benewitz*, za nějž začla doslova „zlatá doba“ Pražské konzervatoře. Vychoval nejen řadu vynikajících houslistů, ale začalo se zde vyučovat i v dalších oborech – klavír, varhany, skladba a dirigování. Jako profesor skladby a později ředitel zde od r. 1891 působil *Antonín Dvořák*, v jehož péči vyrostly takové skladatelské osobnosti jako *Josef Suk, Vítězslav Novák, Oskar Nedbal, Franz Lehár* a další.

Od roku 1884 škola sídlila v nových prostorách v Rudolfinu, které však musela se vznikem Československé republiky a umístěním parlamentu do jeho prostor opustit. Po čase získala dnešní budovu Na Rejdišti, kde sídlí doposud. PK byla zestátněna, rektory byli v meziválečném období *Josef Suk, Vítězslav Novák* a další výjimečné osobnosti, mezi lety 1942–1970 pak proslulý hudební popularizátor, klavírista a právník *Václav Holzknecht*. Přibýlo herecké a taneční oddělení, z nějž se později ustavila samostatná Taneční konzervatoř.

Jaká je pověst Pražské konzervatoře v současné době?

Dnes na PK studuje 570 studentů ve třech hlavních oborech – hudba, zpěv a herectví, věnuje se jim 230 pedagogů. Ze své podstaty jde o velmi individuální studium. „Naši absolventi působí po celém světě a hlásí se k naší škole s hrdostí. Na workshopy, které pořádáme, přijíždějí ochotně zahraniční hosté z nejvýznamnějších světových konzervatoří – z Paříže, Vídně, z Neapole či Osla“, říká zástupce ředitele *Ladislav Horák*. „Orchester PK nyní účinkuje na velmi prestižních koncertech.“

Martina Fialková

E tiszteletreméltó intézmény évfordulóját valóban kiemelten és látványosan kellett megünnepelni. A prágai Na Rejdišti utcában található épület, ahol a Prágai Konzervatórium ma működik, már 2008 óta tartja megemlékezéseit, hisz 200 évvel ezelőtt (1808-ban) született meg a prágai zeneszerető nemesség kiáltványa, melyet ma a Konzervatórium alapító okiratának tekintenek. A nemesi egyesület ezután Társaságot alapított a csehországi zene felvirágoztatására, s több mint 100 éven át finanszírozta és vezette az iskolát, mely 1811. április 24-én kezdte meg a működését. A múlt évben tetőzött tehát a 200 éves évforduló ünnepsorozata. Ma Prága Főváros az iskola fenntartója.

Hogy mutatkozott meg a PK évfordulója Prága kulturális életében? Jelentősen. A Prágai Konzervatórium zenekara például óriási ajándékot, alkalmat kapott, és egyben nagy feladatot is kellett vállalnia: azt, hogy a Prágai tavasz 2011 nemzetközi zenefesztivált hagyományosan *Smetana* Hazám című szimfonikus költeményével nyissa meg. Méghozzá *Jiří Bělohlávek*, jelenleg a legnagyobb nemzetközi hírnévvel bíró karmester vezetésével, aki szintén a PK-n végzett. Egy nappal később, május 13-án nyitották meg a Rudolfinum Kubelík termében a „Prágai konzervatórium 200 éve” című vándorkiállítás cseh verzióját.

A diákoknak, pedagógusoknak, a prágai közönségnek egy másik ajándék is jutott – megnyitottak két új termet a Na Rejdišti utcában. Az új színházterem az eredeti zeneterem rekonstrukciójával keletkezett. Teljesen új a 333 főt befogadó koncertterem. Kiváló az akusztikája, és részét képezi a rendezői és felvevő stúdió is.

Az ünneplés tetőfoka

A Prágai tavasz megnyitója valóban az ünneppsorozat csúcspontja volt. A PK diákenekara adhatta elő az ünnepi koncertet! Hogyan teljesítették a 18–23 éves konzervatóriumi diákok ezt a feladatot? Néhány pedagógus kezdeti aggodalmát és enyhe szkepszisét a Poličkában rendezett márciusi előkészítés oszlatta el, melyen részt vett *Jiří Bělohlávek* (jelenleg a BBC Symphony Orchestra, a világ egyik legjelentősebb zenekarának a karmestere), valamint néhány pedagógus. (Az előkészítéssel *Miriám Němcová* karmesternőt bízták meg, aki a PK zenekarát vezeti.) *Jiří Bělohlávek* a megnyitó koncert előtti néhány napos intenzív munkával fejezte be a diákok felkészítését. A koncert minden résztvevő számára megismételhetetlen, életre szóló élmény lett. E cikk írójának is, aki jelen volt az eseményen. Hozzá kell tenni, hogy a kritikusok a zenekar teljesítményét fölöttébb profeszszionálisnak, ugyanakkor lelkesnek és optimistán hangzóknak értékelték.

Az évforduló további megemlékezései

A Prágai Nemzeti Múzeumban egy külön kiállításon látható volt a Prágai Konzervatórium alapító okirata, egyéb dokumentumok, történelmi hangszerek, valamint az évforduló alkalmával veretett új, 200 koronás ezüstmedálérem. A Cseh posta a PK évfordulója alkalmával pedig bélyeget adott ki. Továbbá a „Prágai Konzervatórium 200 éve” címmel kiadvány jelent meg, mely részletesen foglalkozik az iskola történetével. A Rendi Színházban *Bohuslav Martinů* *Ženitba* című

operája hangzott el ünnepélyes előadás keretében, melyet a PK diákenekara a pilzeni J. K. Tyl színház tagjaival együtt adott elő. Meg kell említeni, hogy a három éven át tartó előkészítő és szervező munkákat *Ladislav Horák*, a PK igazgatóhelyettese irányította. A PK jelentősége abból is kitűnik, hogy az UNESCO naptárába világra szóló zenei évfordulóként jegyezték be a jubileumot. Végezetül a PK-val foglalkozó vándorkiállítás is a párizsi UNESCO-központban fejezte be a néhány hónapos útját.

A kezdetektől napjainkig

Az iskola már a kezdetektől igyekezett a legjobb diákokat nevelni. Már 1815 körül egyre inkább kezdett a konzervatórium – zenekara, illetve diákjainak a hivatásos zenekarokba való bekapcsolódása révén – megjelenni a prágai zenei életben. Nemsokára a zene mellé az énektanítás is csatlakozott – még a lányoknak is, akik számára abban az időben sok iskola elérhetetlen volt. A konzervatórium a domonkosok Szent Egyed kolostorában működött. Ami a zenét illeti, Prága abban az időben egyáltalán nem volt provinciális város, elismert európai zeneszerzők jártak ide, s föllelhetők *Richard Wagner*, *Hector Berlioz*, *Liszt Ferenc* és mások dicséret értékelései a diákok tudásának magas színvonaláról. *Friedrich Dionýs Weber*, az első igazgató után *Bedřich Smetana* is pályázott erre a tisztségre, de *Josef Krejčí*, az orgonaiskola igazgatója lett a PK következő igazgatója, utána pedig *Antonín Benewitz* híres hegedűpedagógus. Az ő idejében kezdődött a Prágai Konzervatórium szó szerinti „aranykora”. Nemcsak egy sor kiváló hegedűst nevelt ki, hanem további szakok is nyíltak: zongora, orgona, zeneszerzés, vezénylés. *Antonín Dvořák*, a későbbi igazgató 1891-től dolgozott itt, mint a zeneszerzés professzora, az ő keze alatt nőttek fel olyan nagy zeneszerzők, mint *Josef Suk*, *Vítězslav Novák*, *Oskar Nedbal*, *Lehár Ferenc* és mások.

1884-től a Rudolfinum új termeiben működött az iskola, de a Csehszlovák Köztársaság megalakulásával el kellett hagynia az épületet, mert oda helyezték a parlamentet. Később a jelenlegi, Na Rejdišti utcában található épületet kapta, ahol napjainkig működik. A PK-t államosították, a két háború között *Josef Suk*, *Vítězslav Novák* és további remek személyiségek igazgatták, 1948 és 1970 között pedig *Václav Holzknecht*, a híres, zenét népszerűsítő zongorista és jogász vezette. Elindult a színész-, és a táncképzés is, amiből később önálló Tánc-konzervatórium lett.

Milyen a Prágai Konzervatórium hírneve ma?

Jelenleg 570 diák tanul a PK-n három főszakon – zene-, ének- és színészképzés –, 230 pedagógus foglalkozik a diákokkal. A lényegéből adódóan ez nagyon egyéni képzés. „A mi végzőseink az egész világon ténykednek és büszkén vállalják az iskolájukat. Az általunk rendezett workshopokra szívesen érkeznek vendégek a legjelentősebb konzervatóriumokból: Párizsból, Bécsből, Nápolyból vagy Oslóból” – mondja *Ladislav Horák* igazgatóhelyettes. „A PK zenekara jelenleg a leghíresebb zenei rendezvényeken lép fel.”

Martina Fialková

Fordította: Nademlejnský Dániel
(Csehül megjelent: *Listy – Praha 1, 2011/5*)

Jindřichův Hradec

A cseh történelem egyik legendája a *Vitkovok* dél-csehországi óriásbirtokainak kialakulása. Eszerint *Vítek z Pršic* ösátya – valamikor az 1194-ben bekövetkezett halála előtt – öt fia között szétosztotta birtokait, sőt címet is adományozott nekik.

A jelenetet több változatban örökítették meg 1550 körül készült táblaképeken, az egyikük legjellemzőbb részletét láthatjuk első illusztrációként.

Baloldalt áll szemben velünk a Télapó kinézetű *Vítek z Pršic*, aki a semmiből feltűnve 30 év alatt egyre fontosabb tisztségeket betöltve az uralkodói udvarban hatalmas birtokadományokra tett szert Dél-Csehországban. Előtte sorban egymás után aranyszínű páncélban négy „jobbkezől” való fia, közülük éppen *Jindřich*hel parolázik, aki címerül a kék pajzson aranyszínű rózsát, birtokként pedig Dél-Csehország osztrák tartományokhoz közeli keleti csücskét kapta. A negyedik fiú háta mögött – kicsit elkülönülve – szerényen áll csapata élén *Vítek* „balkézől” való fia, *Sezima*, aki szintén kapott címet is, birtokot is. (A festmény a telői kastélyban – szintén hradecci birtok – látható, mégis, kellő tisztelettel a teljes rokonnagycsalád iránt, a képen mind az ötféle rózsás címer látható.)

A második fiú *Jindřich (Henrik)* kapta tehát egyéb birtokok mellett városunk és környéke területét: nem valami lakatlan gyepüre kell gondolnunk. A vidék korábban a fejedelem kezelésében volt, a mai város helyén falu, a vár területén hradiště, azaz erődített hely létezett. Ez utóbbit már az uralkodó elkezdte kővárrá átépíteni, s az új tulajdonos fejezte be a munkát. Ez a tény még azt a feltevést is valószínűsítheti, hogy a birtokot *Jindřich* nem apjától örökölte, hanem saját szolgálataiért ő maga kapta.

Oklevelekben 1220-ban bukkan fel az új építmény – immár kővár – neve *Nova Domus*, illetve *Neuhaus* alakban. Tulajdonosát *Henricus de Novo Castro* néven említik, a város neve először 1410-ből maradt ránk *Jindřichův Hradec* formában.

Elsőként egy román stílusú, szerényebb vár épült meg, melyből a kerek „fekete torony” bergfrit, azaz menekülőtorony, valamint a „középkori palotá”-nak nevezett épület magja maradt meg. Ezt a kisméretű román palotát a későgótikus korig többször bővítették: szélesebb is, hosszabb is lett, kápolnáját is meghosszabbí-

tották, magasították. Ugyanebben az időszakban (XIV–XV. század) született meg a hajdani belső várfalhoz kívülről-belülről való hozzáépítéssel a mai „spanyol szárny” földszintje.

Mindeközben az 1277-es évben a király, *II. Přemysl Ottokár* lett a vár tulajdonosa, hiszen a közeli rokon *Rožmberkek Ottokár* Habsburg ellenes küzdelmében nyíltan az uralkodó ellen fordultak. *Ottokár* 1278-as, a morva-mezei csatában bekövetkezett halála után a tulajdon visszaszáll a hradeceiekre.

A vár építésének legaktívabb korszaka az 1500-as, 1600-as évekre tehető. 1507-től 1531-ig ugyanis *I. Adam* volt a vár és a város birtokosa, aki egyszerismind a *Jagellók* főkancellárjának tisztségét is viselte. Ennek következtében a várban megsaporodott a főúri, sőt talán az uralkodói látogatások száma, szükségessé vált a vár prezentációs célú átépítése, bővítése. A XVI. században készült el az „Adam-palotának” nevezett új szárny, a Nagy Árkád nevű udvarzáró épület, valamint a régi kerek sarokbástya épület a Nagy Rondella.

Tulajdonosváltás történt az 1600-as évek elején: a hradecci urak kihaltával a *Slavaták* vették át a vár és város tulajdonjogát, elsőként *Vilém Slavata*, akit az 1618-as defenesztráció alkalmával másodikként dobtak ki a prágai kancellária ablakán. Túlélte az esést, és folytatta a várkastély építését, bár őrá már kevés feladat maradt: a Rondellához vezető árkádot építette ki.

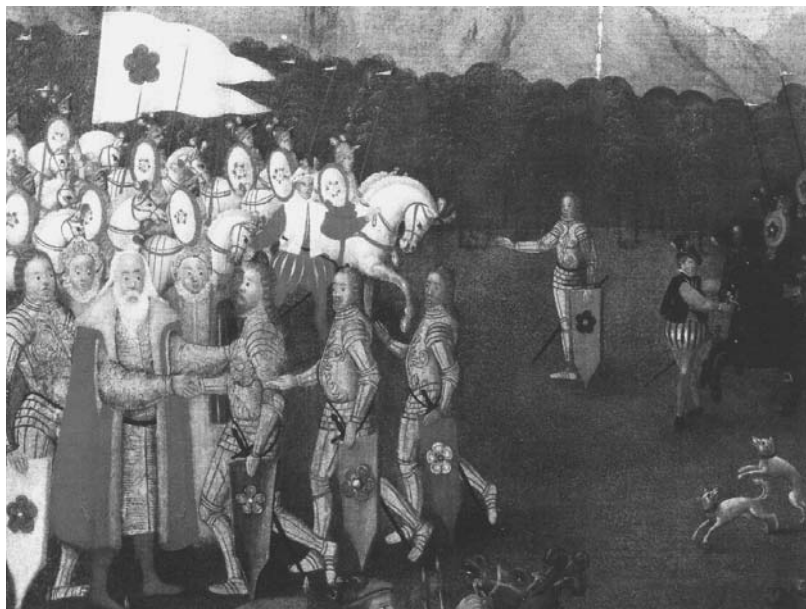
1691-től a *Černín* család lett az új birtokos, a vár esetében ez a szerepük a II. világháború utáni államosításig megmaradt. Nevükhöz fűződik a várkápolna barokk átépítése, valamint a várszínház létesítése.

Öt évszázad építő tevékenysége, valamint a többszöri gondos rekonstrukció következtében Csehország egyik legszebb várát látogathatjuk meg. Négy különböző túraszakasz keretében sem tudjuk a teljes

kastélyt és gazdag berendezését megtekinteni.

A hradecci kastélyról szólva meg kell említeni a Csehország több kastélyában is otthonos „Bílá paní”-t, a Fehér Asszonyt. Sajnos, a különböző főúri hölgyekről szóló legendák olyannyira összekeveredtek, hogy ma már nehéz a történeteket személyekre szétválogatni.

Várunkhoz *Markéta z Hradce* kapcsolódik, aki állítólag bevezette a szegények húsvéti

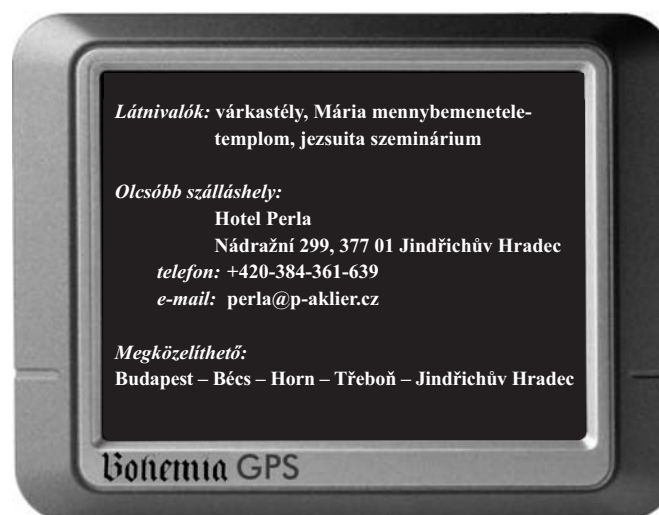

Vítek z Pršic és fiai a kapott címerekkel

Forrás: Rožmberkové, Kiállítási katalógus, Česká Budějovice, 2011

Jindřichův Hradec vára Tomáš Rygl grafikáján

megvendégelését: levest, halat és mézzel édesített kását kaptak.

Prága és Český Krumlov után Csehország harmadik legnagyobb várán kívül maga a város – Jindřichův Hradec – is kihagyhatatlan. Csehország műemlékvárosának fejlődése csaknem párhuzamosan haladt a váréval, hatszáz évnél is több ideig mindkettő tulajdonosa azonos főúr volt.

Amikor a vár helyén állt erődítmény a fejedelemtől átment *Jindřich* tulajdonába, természetesen megkapta a mellette fekvő jobbágyfalut. Növekedésével, az ipar és a kereskedés meghonosodásával és fejlődésével nem változott sem a település, sem a lakosok jogi státusa: nagyra nőtt jobbágyfaluról beszélhetünk, melynek bíróját az uraság nevezte ki.

A XIII. század közepe táján német mintára Csehországban is megjelentek az általában uralkodói alapítású szabad királyi városok, melyeket önkormányzatuk igazgatott, lakosai szabadok voltak. Sikeres működésük a főurakat is városok létrehozására ösztönözte. Ez két úton volt lehetséges: vagy jobb adottságú jobbágyfalut bizonyos kiváltságok megadásával, vásárjoggal, az ipar, a kereskedés meghonosításával, korlátozott önkormányzati elemek engedélyezésével várossá fejleszteni, vagy új várost alapítani. Mindkét esetben a lakosok az uraság jobbágyai maradtak, nem váltak szabaddá (poddanské město=jobbágyváros).

Jobbágyvárossá nyilvánításhoz kellett az uralkodó engedélye, éppúgy a vásártartás megadásához. Egyebekben az uraság döntött, sokszor önkormányzati elemeket is beengedtek a város irányításába. A XV. század elején már csaknem 300 „poddanské město” volt Csehországban.

Jindřichův Hradec is egyszerű jobbágyvárosként kezdte, 1255-ben *Jindřich* köfaragó volt a bíró. 1293-ban már városként említik, városfallal kerítik. 1369-ben a város belső részének, 1389-ben a külső részének adtak kiváltságokat. 1472-ben egységesítették a két városrész kiváltságait, 1493-ban városházát építettek. 1619-ben, amikor a tulajdonos – az ablakból kidobott *Slavata* – a rendek szemében kegyvesztett lett, a város megpályázta a szabad királyi város rangját – sikertelenül.

A város a jobbágyvárosok között nagyon jó pozícióra tett szert, mind a gazdasági, mind kulturális, mind népességi tekintetben. Gazdasági erejét nagyrészt textilipara adta, vala-

mint kereskedése, mivel itt metszették egymást a Bécs–Prága és a Brünn–České Budějovice útvonalak.

Mindezek következtében Jindřichův Hradec ma vára nélkül is látványos, turistáknak való kellemes város. Ha elindulunk a Vajgar tóhoz közeli parkolóból a belváros felé, hamarosan találkozunk az északi dupla városfal maradványával, majd a Štítného utcára fordulva megpillantjuk a Keresztelő Szent János hajdani minorita templomot. Különlegessége, hogy az eredetileg háromhajósra tervezett templom baloldali hajója nem készült el, így aszimmetrikus, kéthajós elrendezésű. Gyönyörű gótikus freskók díszítik.

A közeli főtéren középkori és klasszicizáló homlokzatokat láthatunk, az északi oldalon, a 136–138. sz. ház arkádjai alatt csodálatos szépségű gyémántboltozatban gyönyörködhetünk. A tér mögött a Mária mennybemenetele-templomon kőtábla tanúsítja, hogy itt húzódik a 15 keleti hosszúsági fok, azaz a mi időzónánkban akkor van dél, amikor Jindřichův Hradecben a Mária-templom árnyéka a legrövidebb.

A templom előtti háztömbnyi komplexum a hajdani jezsuita kollégium, a Komenského utca másik oldalán a jezsuita szeminárium. Itt járt iskolába az anyjától elszakított gyermek *Rákóczi Ferenc*, akinek emlékét korábban emlékszoba őrizte a múzeummá alakított épületben. A helytörténeti gyűjtemény sztárja a világ legnagyobb mechanikus betlehemeje.

A szeminárium és a kollégium épületeit az egyetlen megmaradt városkapu, a Nežárská brana köti össze. A szomszédos urasági sörgyár falán emléktábla tanúsítja, hogy 1831–35-ig itt lakott a gyermek *Bedřich Smetana*, akinek az édesapja itt (is) volt sörfőző mester.

A város fejlettségének bizonyítéka, hogy Csehországban itt világították először az utcákat elektromos árammal. Hálózat még nem lévén, egy vízimalmot építettek át áramfejlesztővé.

Jó sétákat tehetünk a városnézés után a belvárost övező parkokban, a keleti oldalon a Kis Vajgar és a Vajgar tavak partján. Ha elfáradtunk, megéheztünk, megszomjajztunk, bátran visszafordulhatunk az Óvárosba: lépten-nyomon beülhetünk valamelyik hangulatos sörözőbe vagy étterembe.

Köszönet *Jiřina Psiková*nak a várostörténeti adatokért.

Zachár Ottó

Interview

s paní Velvyslankyní ČR v Budapešti, s Helenou Bambasovou

Od září 2010 pracuje v Budapešti paní Helena Bambasová, nová velvyslankyně České republiky. Členové Spolku maďarských přátel české kultury BOHEMIA se s ní mohli setkat nejenom při oficiálních příležitostech, ale také například na našem předvánočním programu či oslavě „narozenin“ našeho spolku v Bemově pivnici. Požádali jsme ji, aby se představila i širšímu kruhu čtenářů našeho časopisu BOHEMIA a poskytla nám odpovědi na následující otázky:

Jak jste se stala diplomatem? Kde jste pracovala před 2010?

Česká republika vznikla v roce 1993 rozdělením Československa. Těsně předtím jsem dostala nabídku od tehdejšího budoucího ministra zahraničních věcí ČR podílet se na budování nové české diplomacie. Nabídku jsem přijala a nastoupila na české Ministerstvo zahraničních věcí v lednu 1993, takže moje diplomatická kariéra je stejně stará jako náš stát. Za 17 let v diplomacii jsem působila v nejrůznějších manažerských funkcích v Praze i v zahraničí.

Měla jste už dříve nějaké kontakty s Maďarskem nebo s maďarskou kulturou?

Myslím, že skoro všichni Češi mají nějakou zkušenost s Maďarskem. Rádi jsme sem jezdili a jezdíme k Balatonu, za imperiální krásou Budapešti, za léčivými účinky proslulých termálních lázní a v neposlední řadě za dobrým jídlem a pitím a srdečnými Maďary. V historii byly České země a Maďarsko někdy spojenci a někdy rivaly, mnoho let jsme také patřili do stejného územního svazku, a tak jsme si blízcí a hodně o sobě víme. Bohužel to neplatí zcela o oblasti kulturní, například maďarská literatura není v Čechách všeobecně příliš známá, snad se to v posledních letech zlepšuje, Nobelova cena za literaturu pro Imre Kertesse v roce 2002 obrátila k maďarským autorům více pozornosti českých čtenářů.

Jak se vám líbí v Budapešti?

Budapešť jsem znala, věděla jsem, kam jedu a těšila jsem se. Jsem městský člověk, velkoměstský ráz maďarského hlavního města mi vyhovuje. Zejména v létě je Budapešť půvabné místo k životu, lze si vybírat z nepřeberného množství kaváren a restaurací, jejich zahrádky lákají k posezení, a kdo má chuť uniknout z rušného centra, může si odpočinout v Millenáris Parku nebo se projít ve Városliget a pokochat se uměleckými instalacemi evropských výtvarníků.

Co byste vzkázala členům spolku Bohemia?

Především doufám, že budeme mít mnoho různých příležitostí se potkávat a vzájemně se poznávat. Upřímný zájem členů Spolku Bohemia o vše české mě těší a ráda navazuji na své předchůdce v ochotě podílet se na další spolupráci mezi Spolkem Bohemia a naší ambasádou, která tu utěšeně probíhá již řadu let. Využívám této příležitosti a ještě jednou přeji Spolku Bohemia vše nejlepší k osmnáctým narozeninám a mnoho zdaru do dalších let.

S poděkováním a s úctou Vám přeji hezký pobyt, mnoho úspěchů ve Vaší práci a další pěkné zážitky v Maďarsku

*členové vedení Kruhu přátel BOHEMIA
dne 1. srpna 2011, v Budapešti*

Fotó: Zachár Ottó

*V4 országok
nagyköveteivel a
Külügyminisztérium
épületében 2011
tavaszán*

Interjú Helena Bambasovával, a Cseh Köztársaság budapesti nagykövetével

Helena Bambasová asszony, a Cseh Köztársaság új nagykövete – Jaromír Plíšek urat váltva – 2010 szeptembere óta dolgozik Budapesten. A Bohemia Baráti Kör, azaz a cseh kultúra magyar barátai nemcsak hivatalos alkalmakon találkozhattak már vele, hanem a Bem Sörözőben közvetlenül is, például karácsony előtti programunkon, illetve 18. születésnapunk ünneplésén is. Arra kértük a nagykövetasszonyt, hogy mutatkozzon be Bohemia folyóiratunk szélesebb olvasótáborának is, és válaszoljon néhány kérdésünkre. Íme:

Fotó: Zachár Ottó

*Helena
Bambasová cseh
nagykövet*

Hogyan lett Önből diplomata? Hol tevékenykedett 2010 előtt?

A Cseh Köztársaság 1993-ban jött létre Csehszlovákia kétválásával. Közvetlenül ezt megelőzően kaptam egy ajánlatot Csehország akkori leendő külügyminiszterétől, hogy vegyek részt az új cseh diplomácia kiépítésében. Elfogadtam az ajánlatot, és 1993 januárjában beléptem a külügyminisztérium kötelékébe, így elmondhatom, hogy diplomáciai karrierem egyidős országunkkal. Az elmúlt 17 év alatt a legkülönbözőbb menedzseri posztokon dolgoztam Prágában és külföldön is.

Volt-e már korábban is valamilyen kapcsolata Magyarországgal vagy a magyar kultúrával?

Azt hiszem, szinte minden cseh embernek vannak valamilyen tapasztalatai Magyarországgal. Szívesen utaztunk és utazunk ide ma is, a Balatonhoz, felfedezni Budapest „birodalmi” szépségeit, kihasználni az ismert termálfürdők gyógyhatásait, és nem utolsósorban a finom ételek és italok, valamint a vendégszerető magyarok miatt. A múltban a történelmi Csehország és Magyarország néha szövetségese, néha riválisa volt egymásnak, ráadásul hosszú éveken át ugyanannak az államalakulatnak a területéhez tartoztunk, ezért közel állunk egymáshoz és sokat tudunk a másikról. Sajnos ez nem teljesen igaz a kultúra területére, a magyar irodalom például általánosságban nem túlságosan ismert Csehországban, a legutóbbi években viszont talán javul a helyzet. Kertész Imre 2002-es irodalmi Nobel-díja jobban ráirányította a cseh olvasók figyelmét a magyar alkotókra.

Hogy tetszik Önnek Budapest?

Budapestet ismertem, tudtam, hová kerülök és örömmel néztem a kiküldetés elé. Városi ember vagyok, a magyar főváros nagyvárosi jellege közel áll hozzám. Budapest főként nyáron igen bájos hely, kellemes itt élni, számtalan kávéház és étterem közül lehet választani, melyeknek kerthelyiségei beülésre csábítanak, aki pedig szeretne kivonulni a forgalmas központból, megpihenhet a Millenáris Parkban, vagy tehet egy sétát a Városligetben és gyönyörködhet az európai képzőművészek alkotásaiban.

Mit üzenne a Bohemia Baráti Kör tagjainak?

Elsősorban is remélem, hogy számos lehetőségünk lesz különböző alkalmakból találkozni és megismerni egymást. Nagy örömmel tölt el a Bohemia Baráti Kör tagjainak őszinte érdeklődése minden iránt, ami cseh, és elődeimhez hasonlóan én is szívesen hozzájárulok a baráti kör és a nagykövetség közötti, már sok éve tartó öröndetes együttműködés folytatásához. Egyben megragadnám az alkalmat, hogy még egyszer minden jót és a további évekre sok sikert kívánjak a Bohemia Baráti Körnek tizennyolcadik születésnapja alkalmából.

Köszönettel és tisztelettel kívánunk Önnek kellemes itt-tartózkodást, sok sikert a munkájához és további szép élményeket Magyarországon,

*a BOHEMIA Baráti Kör vezetőségének tagjai
Budapest, 2010. augusztus 1.*

Riport Lukács Lászlóval

Lukács László

Kedves Laci, nagyon örülök, hogy sort kerítünk erre a beszélgetésre. Igazság szerint régi adósságunkat szeretnénk most pótolni. Már kétszer voltál Magyarországon szolgálatban, mindkétszer a nagykövetségen. 2011-ben már a második kiküldetésed is lejárt. Mikor számíthatunk Rád újra Budapesten?

Erre a kérdésre nehéz válaszolni. Ez az ország és fővárosa kitörölhetetlen nyomot hagyott bennem, hiszen több mint kilenc évig éltem itt. De egy karrierdiplomata szeretné kipróbálni tehetségét egy számára – nevezzük úgy – kevésbé ismert külkapcsolati rendszeren keresztül is. Mindenesetre visszajáró vendég leszek, és nagy szeretettel fogadok Csehországban és Prágában az elkövetkező két évben bárki ismerőst. Ha a sors úgy hozza, s mégis adódik lehetőség, hogy újból Magyarországon folytassam kiküldetésemet, új ötletekkel és teljes gőzzel állnék ennek a kihívásnak elébe.

Baráti körünk és újságunk 5. oldalán olvasható állandó mottó a néhai Dobossy László professzortól, a magyarországi bohémisztika nagyjától vettük kölcsön. Szerintem ez az idézet jól jellemezheti a Te ars poeticádát is. Milyen vezérelvet követve végezted a munkádat Magyarországon?

Mélyen tiszteltem Dobossy professzor urat. Nagyra értékelem munkásságát. Az első kiküldetésem a kereskedelmi kapcsolatok ápolásában és ezen belül a cseh vállalkozások magyarországi piacra jutásának elősegítésében rejlett. Úgy érzem, és ezt a statisztikák is alátámasztják, hogy ez az időszak (2000–2005) a kétoldalú kereskedelmi kapcsolatok kivételes növekedési dinamikájával jellemezhető. Hiszen az ezredforduló egymilliárd dolláros forgalma 2005-ben több mint 5 milliárd euróra növekedett.

A második misszióm merőben másról szólt. Be kell vallanom, hogy mielőtt 2007 októberében újra Budapestre kerültem, két évet a külügyminisztériumunkban magyar és szlovén bilaterális kapcsolatok referenseként dolgoztam. Tudtam tehát, hogy mik lesznek a feladatok, és volt elképzelésem, hogy merre tovább. Kellems meglepetésben volt részem a megérkezésem után. A követségen ugyanis Jaromír Plíšek nagykövet vezényletével egy nagyszabású projekt volt indulófélben. Az ún. Cseh Napok az egyes magyarországi megyékben tökéletesen megfelelt elképzelésemnek, hogyan lehet elmélyíteni és széles tömegeknek megmutatni Csehország szépségeit, kultúráját, és kapcsolati rendszerét. Négy év alatt ezzel a prog-

ramsorozattal meglátogattuk az ország tizennégy megyéjét és néhány helyen (például Pécsen) másodszor is megjelentünk. Kifejezetten örömmre szolgált, hogy a megyei programokba sikerült szervesen bekapcsolódnia a Bohemia Baráti Körnek is. Ez a kis „fanklub” ugyanis olyan dolgokra képes, amelyet kár lett volna nem megmutatni a nagyközönségnek, és akiket a cseh kultúra, környezet és életvitel megszólított.

Visszatérve Dobossy professzor úrhoz és az ars poeticához: mindkét kiküldetésem alatt gondolom, hogy a dolgok szerencsés összecsengésének köszönhetően talán sikerült a „rokon szellemek esedékes találkozását, az egymás felé tapogatózó nyúló kezek összefonását” szerény munkámmal elősegítenem. Felejthetetlen számomra az is, hogy abban a szerencsés helyzetben voltam a második kiküldetésem idejének nagy részén, hogy a Cseh Centrum budapesti irodáját a prágai Károly Egyetem Hungarisztika Tanszékének professzora, Gál Jenő igazgatta, helyettese pedig Gál Róbert volt. Velük együtt és mellettük öröm volt számomra a munka.

Az itt töltött évek alatt több területen is dolgoztál, számtalan projektben vettél részt. Ha leltárt kellene készítened ezekről, mit tartanál itteni munkád legnagyobb eredményének?

Már az első kiküldetésem idején sikerült létrehozunk a cseh külképviseletek koordinációs platformját. Havonta egyszer találkoztunk, és az első körben egyeztetettük programjainkat. Ez később az egyes programokba való kölcsönös bekapcsolódás lehetőségeivel és megvalósításával folytatódott, majd közös projektek tervezésében és realizálásában csúcsozott ki. Külön öröm számomra, hogy sikerült a munkába bekapcsolni olyan képviselői szervezetet is, mint a Bohemia Baráti Kör vagy a Cseh-Magyar Üzleti Klub.

Külön szeretném kiemelni azt a tényt, hogy második kiküldetésem idején néhány év szünet után ismét megnyílt egy cseh vendéglő a követséghez közeli Szív utcában. A Ferdinand Monarchia Cseh Sörház azóta sikertörténet, és büszke vagyok arra, hogy egy kicsit bábáskodtam a megszületésénél. Martin Imre vendéglősnek köszönhetően az étterem és a mellette működő „hospoda-kocsmá” a cseh kultúra budapesti megjelentetésének is részese lett. Örülök annak is, hogy azóta még

Lukács László a mohácsi cseh napon

számos cseh söröző létesült Budapesten. Remélem, hogy a későbbiekben talán a vidék nagyobb városaiban is akad majd vendéglős, aki a cseh sörkultúrában fantáziát lát majd.

Akad olyan dolog, amit szerettel volna megvalósítani, de valamilyen oknál fogva eddig még nem sikerült?

A Magyarországon töltött évek alatt egyre több és több elindított, de valamilyen oknál fogva meg nem valósult projekt halmozódott fel. Kár értük, mert biztosan hozzájárultak volna a kapcsolatok mélyüléséhez. Az augusztusi távozásomkor azonban furcsamód nem volt olyan érzésem, hogy még valami különösen fontosat kellene megvalósítanom. Mindenesetre nagyon jó lenne, ha a megyei Cseh Napok folytatódna, nem beszélve arról, hogy szeretném, ha a 2012-es jubileumi V. Budapesti Cseh Sörfesztivál még sikeresebb lenne, mint az előzőek.

Több nagykövettel is dolgoztál együtt. Tartod-e a kapcsolatot velük a mai napig is?

A nagyköveteimmel nem egyszerű a kapcsolattartás, hiszen azóta már többségük más kiküldetésen van. Gyakori a kapcsolatom *Plíšek* nagykövet úrral, aki azóta a minisztérium igazgatási államtitkára, de nemrégiben egy telefonbeszélgetésem volt *Hubáčková* nagykövetszonnal, aki ma a belgrádi nagykövetségünk. Karácsony előtt pedig, egy pár mondat erejéig, a minisztérium folyosóján kicseréltük nézeteinket a magyar helyzetről *Jindrák* nagykövet úrral, aki ma a berlini kirendeltségünk vezetője.

Budapesten milyen volt a kapcsolatot a Cseh Centrummal?

A Cseh Centrummal második kiküldetésem elején léptem intenzív kapcsolatba. Mivel a követség kulturális attaséjaként is dolgoztam, ez a kapcsolat fontos volt számomra. Sok-sok program megvalósulásában segítettem és rengeteg közös programunk is volt. Felejthetetlen számomra a 2009-es EU-s elnökségi kulturális programsorozatunk. Valóban csodálatos dolgok születtek akkor. Itt ki kell emelnem a Bohemia Baráti Körrel való együttműködést is. A Cseh Centrummal máig is megvan a kapcsolatom. Rendszeresen kapom az információkat az ottani programokról. Kár, hogy nem tudok ott lenni. Megörvendeztetett egy múltkori telefon, amelyet egy még közösen elindított program sikeres lezárása után kaptam Černý igazgató úrtól.

Lukács László bohemiásoktól búcsúzik a nagykövetségen

Idén nyáron visszatértél Csehországba. Gondolom, a két országgal kapcsolatos híreket igyekszel nyomon követni. Van erre lehetőség a mostani munkád mellett is? Egyáltalán, megtudhatnánk valamit a jelenlegi tevékenységedről?

Mivel visszatérésem után is a minisztérium Közép-európai Főosztályán dolgozom, ahová a cseh–magyar kétoldalú kapcsolatok is tartoznak, ez a lehetőség adott. Közvetlenül e reláció más kollégához tartozik, de szívesen megosztom tapasztalataimat vele, és persze a szakmai elfoglaltságom sem engedi, hogy ne figyeljem a Magyarországon történeteket, ami amúgy is rendkívül izgalmas.

El tudsz járni esetleg a prágai Magyar Kulturális Központ rendezvényeire? Vagy valamilyen más szervezetek magyar vonatkozású programjaira?

Személyes kapcsolat is fűz a kulturális központhoz. Sajnos az ősz folyamán nem tudtam eljutni rendezvényeikre, de legalább tudtam róluk. Nagyon örültem, hogy a karácsony előtti *Pražák*-megemlékezésre el tudtam menni. Annál nagyobb volt a meglepetésem, hogy a rendezvényen *Molnár Évánal* is találkoztam. Remélem, hogy a jövő évben sok-sok rendezvényen tudok majd megjelenni.

Ha jól tudom, nem Prágában laksz, hanem vidéken. Nem nehéz így megoldani a kapcsolattartást, a diplomáciai munkavégzést? Jelent valamit ma még a kisvárosi szemlélet egy olyan embernek, aki munkáját a nagyvilágban végzi, és ennek során beutazza a világot?

A vidéki élet számomra egy biztonságos háttér, egy kikötő, ahová felüldülni és ötletekért járok. Feleségemnek köszönhetően Morvaország rendkívül érdekes helyére sodort az élet, ahol egy élő folklórparadicsom kellős közepén élek, és szó sincs itt kisvárosi szemléletről. Alig várom a hétvégét, hogy újra otthon legyek, főleg amióta már egy unoka is várt, akit persze szeretnék a magyar nyelvre is megtanítani.

Megtudhatnánk valamit a saját személyes sorsodról is? Már eleve érdeklődést vált ki az olvasóból az, ha valaki ennyire magyaros névvel, mint a Tiéd, egy másik ország állampolgára, sőt diplomatája lesz. Összefoglalnád pár mondatban, hogyan alakult így az életed?

Prágába a diákévek vittek még 1972-ben. Ahogy az néha lenni szokott, itt élettársra is leltem. Majd jött a család, a munka, egy-két költözés és a bársonyos forradalom, amely megváltoztatta életemet. Mivel a feleségem morva, ezek a történetek mind Morvaországban játszódtak. A forradalom előtti utolsó munkahelyemen belekóstoltam a külkereskedelembé, ezzel együtt a Magyarországra irányuló export rejtelmébe is. Az új lehetőségek arra készítettek, hogy külkeres tapasztalataimat a privát szférában gyümölcsöztessék. Nyolc, mondhatnám, sikeres vállalkozói év után jött az újabb lehetőség. Egy külsős pályázat elnyerése után, 1999. december elsején lettem a Cseh Külügyminisztérium alkalmazottja, és a következő év februárjától a budapesti Cseh Nagykövetség gazdasági diplomatája.

Nagyon köszönöm a beszélgetést. Remélem, minél hamarabb üdvözölhetünk ismét Magyarországon, illetve a Bohemia Baráti Kör rendezvényein, vagy a törzshelyünkön. Egyesületünk tagjai nevében további szép sikereket kívánok a pályádon és a személyes sorsod alakulásában is!

Polgár László
Fotó: Zachár Ottó

- Kelet-Közép-Európa „megmozdul” 1984–1991 (*História*, 2011/1–2., 21. p.)
- Marek Budaj–Tóth Csaba: A kassai aranykincs. Szenzációs régészeti lelet 1935-ben (*Uo.*, 63–65. p.)
- Sz. Bíró Zoltán: Gorbacsov reformja és Kelet-Közép-Európa. Szocialista országok a peresztrojka idején (*Uo.*, 16–20. p.)
- V. L. Muszатов: Gorbacsov politikája és a kelet-közép-európai államok (*Uo.* 22–23. p.)
- Kelet-európai megszorítások (*Magyar Nemzet*, 2011.01.05., 9. p.)
- Adóreform jön Csehországban (*Világ gazdaság*, 2011.01.07., 5. p.)
- Téli körkép testvérvárosainkból: Prága (Praha 5.) (*Új buda*, 2011.01.12., 9. p.)
- A cseh–szlovák nagy kötőjelháború (*Magyar Hírlap*, 2011.01.14., 8. p.)
- Hegyí Iván: Kifogás csak bottal. Beszélgetés Zdeněk Ščasnýval, a Debrecen nagy időket és eredményeket megért cseh edzőjével (*Népszabadság*, 2011.01.15., 16. p.)
- Székely Gergely: Sokkolta Ukrajnát Csehország döntése (*Magyar Nemzet*, 2011.01.15., 9. p.)
- Bíró Zoltán: Doležal úrnak, Prágába (*Magyar Hírlap*, 2011.01.17., 7. p.)
- Sidó Zoltán: Csehország magasabb áfakulcsból finanszírozná a második nyugdíjpillért (*Napi Gazdaság*, 2011.01.18., 6. p.)
- Szilvássy József: A szélsőbal felé nyitnak a cseh szocdemek? (*Népszabadság*, 2011.01.20., 8. p.)
- Szilvássy József: Közösen feltárt tragédia (*Népszabadság*, 2011.01.22., 7. p.)
- Szilvássy József: Jövőre indul a cseh nyugdíj-reform (*Népszabadság*, 2011.01.25., 9. p.)
- Varga Zoltán: Kétdimenziós manőverek. Anilogue (*Filmvilág*, 2011/2., 34236. p.)
- Körvonala zódik a második cseh pillér (*Napi Gazdaság*, 2011.02.01., 5. p.)
- Kerekes-Tornyos János: Mi van odafent? Prágai házjegyek (*Magyar Narancs*, 2011.02.03., 29–30. p.)
- Prágai házjegyek (*TTG Hírlevél*, 2011.02.03.)
- A lázadás filmjei. Interjú Miloš Formannal (168 óra, 2011.02.03., 32–33. p.)
- Szilvássy József: Korruptió és gyanú a cseh EU-el-nökség körül (*Népszabadság*, 2011.02.09., 8. p.)
- Betiltanák a cseh kommunista pártot (*Magyar Hírlap*, 2011.02.17., 6. p.)
- Szilvássy József: Mégsem mondanak fel a cseh orvosok (*Népszabadság*, 2011.02.18., 7. p.)
- A cseh példát követik a rezidensek (*Népszabadság*, 2011.02.22., 4. p.)
- A csehek most reformálnának (*Uo.*, 9–10. p.)
- Egyház és politika a közép-európai térségben (*Limes*, 2011/3.)
- Szilvássy József: Holdingba menekül a cseh légitársaság (*Népszabadság*, 2011.03.11., 12. p.)
- Somogyi Mátyás: Razzia a cseh köztévében (*Magyar Nemzet*, 2011.03.14., 12. p.)
- Szilvássy József: Lépéskényszerben a cseh kormány (*Népszabadság*, 2011.03.16., 10. p.)
- Somogyi Mátyás: Ismert a cseh bírák kommunista múltja (*Magyar Nemzet*, 2011.03.28., 10. p.)
- Somogyi Mátyás: Cseh panasz a cigányokra (*Magyar Nemzet*, 2011.04.01., 9. p.)
- Szilvássy József: A cseh szociáldemokraták választásokat sürgetnek (*Népszabadság*, 2011.04.12., 9. p.)
- Szekerés Nóra: Fesztes vigyázatban // Kiss Gy. Csaba: Hol vagy hazám? Kelet-Közép-Európa himnuszai (*Heti Válasz*, 2011.04.14., 46. p.)
- Jeszenszky Géza: Személyes jogon // Skultéty Csaba: A szlovákok és mi egy kelet-nyugati publicista szemével (*Uo.*, 48. p.)
- S. Tóth János: Szlovák név, magyar mez (*Uo.*, 63. p.)
- Szilvássy József: Csehország. Keresd a szöke nőt! (*Népszabadság*, 2011.04.15., 8. p.)
- Klaus: Az alkotmány az adott ország tulajdona (*Magyar Nemzet*, 2011.04.22., 3. p.)
- Balogh Roland: Támogatott atomtervek (*Uo.*, 9. p.)
- Balogh Roland: Esterházy rehabilitálását kérte Schmitt (*Magyar Nemzet*, 2011.04.23., 9. p.)
- Fizetős szlovák netmédia (*HVG*, 2011.04.23., 77. p.)
- Új kapuk Szlovákia felé (*Heti Válasz*, 2011.05.05., 46. p.)
- Egy pozsonyi mánia (*Heti Válasz*, 2011.05.12., 11. p.)
- Módosulhat a cseh nyugdíjszámítás (*Világ gazdaság*, 2011.05.13., 4. p.)
- Túl minden határon. Hunčík Péter a fideszes zavarkeltésről (168 óra, 2011.05.19., 8–9. p.)
- P. Szabó Ernő: A karlstejni vár középkori lépcsőin át az ég felé (*Magyar Nemzet*, 2011.05.30., 10. p.)
- Somogyi Mátyás: Áttörés a cseh kárpótlási vitában (*Magyar Nemzet*, 2011.06.01., 9. p.)
- Szilvássy József: A hatvanas sebész még mindig biztos kézzel vág. Csehországi nyugdíjrendszerről (*Népszabadság*, 2011.06.03., 8. p.)
- Ultimátum a cseh kormányfőnek. Koalíciós válság (*Népszabadság*, 2011. 06.07., 3. p.)
- Előbb beindulhat a cseh szigorítás (*Napi Gazdaság*, 2011.06.10–11., 7. p.)
- Somogyi Mátyás: Visszaélések a cseh fegyveres erőknél (*Magyar Nemzet*, 2011.06.15., 9. p.)
- Somogyi Mátyás: Nehezen gyógyuló sebek. A szudétánemeket elleni bűnök a Cseh televízió programján (*Magyar Nemzet*, 2011.06.16., 9. p.)
- Szilvássy József: Klaus dühöng, a taxisok örülnek (*Népszabadság*, 2011.06.16., 4. p.)
- Karlovy Vary (*Exit*, 2011.06.16–22., 54. p.)
- Somogyi Mátyás: Politikai színezetű cseh sztrájk (*Magyar Nemzet*, 2011.06.17., 8. p.)
- Vége a cseh vasutas sztrájk (*Népszabadság*, 2011.06.17., 3. p.)
- P. Szabó Ernő: Kortárs prágai körpanoráma (*Magyar Nemzet*, 2011.06.17., 14. p.)
- G. Juhász Judit: Kamion rohant a cseh turista-buszba (*Magyar Nemzet*, 2011.06.21., 17. p.)
- Szilvássy József: Fizet és háborog a cseh páciens (*Népszabadság*, 2011.06.27., 7. p.)
- Kárpáti György: Judi Dench Karlovy Varyban (*Magyar Nemzet*, 2011.07.04., 14. p.)
- P. Szabó Ernő: Magyar hangok a Moldova partján (*Magyar Nemzet*, 2011.07.12., 14. p.)
- Ablonczy Bálint: Szomszéd évlak. Szlovákia állítólag nem szigetelné el Magyarországot (*Heti Válasz*, 2011.07.14., 12–14. p.)
- Zappe László: Próbálkozás Hraballal. Sörgyári capriccio, Kőszegi Várszínház (*Népszabadság*, 2011.07.18., 15. p.)
- Zeller Anna Eszter: Szerelmi potyautak / Kiss Judit: Prága, főpályaudvar – Pécsi Harmadik Színház (*Jelenkor*, 2011/7., 685–689. p.)
- A Forbes Csehország meghódítására készül (*Napi Gazdaság*, 2011.07.28., 7. p.)
- Szilvássy József: A teljes egyetértés maga a diktatúra. Interjú Rudolf Chmellel (*Népszabadság*, 2011.07.30., 2–3. p.)
- Cseh nyugdíjreform (*HVG*, 2011.07.30., 85. p.)
- Szlovák pártpenzék (*HVG*, 2011.08.06., 71. p.)
- Nagykövetségeket kritizált Klaus (*Magyar Nemzet*, 2011.08.09., 9. p.)
- Neszmeri Sándor: Pozsonyi kettős mérce (*Uo.*)
- Jávorszky Béla Szilárd: Bittová deleje (*Népszabadság*, 2011.08.10., 20. p.)
- Kétségek övezik a cseh légitársaság átalakítását (*Napi Gazdaság*, 2011.08.11., 7. p.)
- Inotai Edit: A diktátor unokaöccse Kunderát fordít (*Népszabadság*, 2011.08.18., 20. p.)
- Zsille Gábor: A Nobel-díjas íróval a KGB végzett? (*Magyar Fórum*, 2011.08.18., 3. p.)
- Csehország is épít a magyar lendületre (*Magyar Hírlap*, 2011.08.30., 12. p.)
- Klaus kifakadt a cseh diplomáciára (*Népszabadság*, 2011.08.31., 3. p.)
- Eiler Ferenc, Marchut Réka, Tóth Ágnes: Kárpótlás Kelet-Közép-Európában (*História*, 2011/8., 28–32. p.)
- Cseh hadsereg. Sörhással küzdenek a katonák (*Népszabadság*, 24 óra, 2011.09.06., 3. p.)
- Szilvássy József: Mégis, ki irányítja a cseh külügyeket? (*Népszabadság*, 2011.09.08., 8. p.)
- Szilvássy József: Észak-csehországi Varnsdorf (*Népszabadság*, 2011.09.12., 8. p.)
- Zavargások Csehország északi részén (*Népszava*, 2011.09.14., 8. p.)
- Szilvássy József: Plzeni polip. Lebukott a diplomagyár (*Népszabadság*, 2011.09.15., 8. p.)
- Fegyelmik cseh bírák ellen (*Népszabadság*, 2011.09.16., 3. p.)
- Prága nukleáris nagyhatalommá válna (*Népszava*, 2011.09.20., 8. p.)
- Sidó Zoltán: Tavaly látványosan nőtt a cseh dollármilliomosok száma (*Napi Gazdaság*, 2011.09.29., 16. p.)
- Kárpótolják a cseh egyházakat (*Népszabadság*, 2011.09.29., 3. p.)
- P. Szabó Ernő: Megrajzolt Felvidék. Szlovákiai magyar könyvművészet (*Magyar Nemzet*, 2011.10.08., 35. p.)
- Prága és Budapest kivár az euróval (*Magyar Nemzet*, 2011.10.15., 9. p.)
- G. Fehér Péter: Szlovákia esete az unióval (*Heti Válasz*, 2011.10.20., 26–27. p.)
- Farkas Melinda: A csehek és a szlovákok is többet keresnek nálunk (*Magyar Nemzet*, 2011.10.25., 5. p.)

Receptek

A sör gyógyít – Pivo léčí 8.

Lengyel rémálom, cseh újjászületés
(*Népszabadság, 2011.10.25., 5. p.*)

Szilvász József: Václav Klaus lejárato provokációról beszél (*Uo., 7. p.*)

Bankadó Szlovákiában is
(*HVG, 2011.10.29., 93. p.*)

Lukács Csaba: Közép-európai abszurd. Esterházy János amerikai kitüntetése kiállítás a felvidéki magyarok mellett is (*Magyar Nemzet, 2011.11.09., 7. p.*)

Kutyából szalonna? A szlovák választások tétje
(*Heti Válasz, 2011.11.10., 30–31. p.*)

Lövésék Kunovicében (*Magyar Nemzet, 2011.11.11., 17. p.*)

Klaus sajátos párhuzama
(*Népszava, 2011.11.15., 8. p.*)

Vásárhelyi Júlia: „Nem elég sopánkodni”. Pavol Demeš szlovák politikai elemző a civil mozgalmak erejéről (*Magyar Narancs, 2011.11.15., 40–41. p.*)

Szilvász József: Csehország kész Palermo?
(*Népszabadság, 2011.11.17., 7. p.*)

Csehország: A kormány betiltaná a kommunista pártot (*Népszabadság, 2011.11.22., 3. p.*)

Bohumil Doležal: Az európai kultúra alapértékeinek megfogalmazása Bibó István írásaiban
(*Kortárs, 2011/12., 71. p.*)

Zalán Vince: Minden rossz és minden jó. Evald Schorm. 1. rész (*Filmvilág, 2011/12., 26–32. p.*)

Tamáská Péter: A száztornyú Prága (*Magyar Hírlap, melléklet, 2011.12.03., 14. p.*)

Öt éves a Csehországi Magyar orvosok Társulata
(*Magyar Nemzet, 2011.12.08., 9. p.*)

Elhúznak. Kelet-európai cégkörkép (*HVG, 2011.12.10., 71–72. p.*)

Meghalt Václav Havel (*Magyar Nemzet, 2011.12.19., 1., 8. p.*)

A világ gyászolja Václav Havelt (*Magyar Nemzet, 2011.12.19., 8. p.*)

Elhunyt Václav Havel (*metropol, 2011.12.19., 8–9. p.*)

Pénteken temetik el Václav Havelt (*Népszava, 2011.12.20., 8. p.*)

Prága gyászol (*metropol, 2011.12.20., 9. p.*)

Havelt siratják a Charta '77 aláírói (*Népszava, 2011.12.21.*)

Tízezrek Václav Havel ravatalánál
(*Népszabadság, 2011.12.22., 3. p.*)

Tízezrek búcsúztatták Havelt (*Magyar Nemzet, 2011.12.22., 9. p.*)

Tízezrek búcsúztatták Prágában Václav Havelt
(*Népszava, 2011.12.22., 8. p.*)

Kocúr László: Havel utolsó útja
(*Magyar Hírlap, 2011.12.22., 5. p.*)

Stier Gábor: Búcsú Václav Haveltől
(*Magyar Nemzet, 2011.12.23., 9. p.*)

Búcsú Václav Haveltől
(*Magyar Nemzet, 2011.12.23., 9. p.*)

Érzelmes búcsú Haveltől
(*Magyar Nemzet, 2011.12.24., 3. p.*)

Eltemették Václav Havelt
(*Népszava, 2011.12.24., 8. p.*)

Meghalt Václav Havel (*HVG, 2011.12.24., 13. p.*)
Gyűjtötte: Bakos István, Molnár Éva

Folytatjuk 2005-ben elkezdett sorozatunkat a sör gyógyító hatásáról az ajánlott irodalom: *Poctivá česká pivní kuchárka* című kiadvány alapján, mely a *Květy* című hetilap 2005/2. mellékleteként jelent meg 40 oldalon, és Kaposvári Zdenkától kaptuk ajándékba. Ebből a „Becsületes cseh sörös szakácskönyvből” megtudhatjuk, miért egészséges a sör; és mi mindent lehet készíteni a konyhában sörrel, sörből és sörhöz. Jó tanácsaiból és receptjeiből közlünk most újabb csokrot. Az előételek, levesek után még mindig a sörös főételeknél tartunk! Jó étvágyat!

Sörös töltött kacsa / Kachna na pivo s nádívkou

Hozzávalók: 1 kacsa, 7 dl világos sör, só, tymián. A töltelékhez: 10 dkg kacsamáj, 2 dkg sonka, 5 dkg vaj, 2 kifli, 1 tojás, 0,5 dl világos sör, 2 hagyma, só, bors, petrezselyem

A megtisztított kacsát megmossuk, kívül-belül kakukkfűvel bedörzsöljük, belülről megsózzuk és megtöltjük.

Töltelék: Vajon megfuttatjuk az apróra vágott hagymát. Rajta megreszteljük a kis kockákra darabolt májat, sört öntünk alá, és rövid ideig pároljuk. A felkarikázott kiflit sörrel megáztatjuk, hozzáadjuk a tojást, a finomra felszeletelt sonkát és petrezselymet. Megsózzuk és megborsozzuk. A töltelékbe keverjük a közben kihűlt párolt májat.

A töltött kacsát bevarrjuk, megsózzuk, és tepsibe tesszük. Ropogósra sütjük, miközben sűrűn öntözgetjük sörrel és a saját levével.

Tipp! Szlovákiában tésztát adnak hozzá, de lehet burgonyakénnel és vörös káposztával is fogyasztani.

Gyümölcsös kacsa sörrel / Ovocná kachna na pivo

Hozzávalók: 1 kacsa, só, köménymag, 3 alma, 2 körte, 3 dl barna sör.

Káposztához: 1 fej vörös káposzta, 1 evőkanál zsír, 1 hagyma, só, köménymag, kevés sör, 1 kiskanál cukor, ecet

A megtisztított kacsát megmossuk, megszáritjuk, megsózzuk kívül-belül, és megszórkjuk köménymaggal. A belsejébe rakjuk a felnegyedelt almákat és körtéket. Az előkészített kacsát tepsibe tesszük, sört öntünk alá, és sütőben sütjük. Közben sörrel, a levével öntözgetjük, amíg pirosra és omlósra nem sül. A kész kacsát kiveszszük, feldaraboljuk és a kiszült zsírt félre rakjuk. Mialatt a kacsa sül, elkészítjük a káposztát: A zsíron aranyra pirítjuk a felszeletelt hagymát. Hozzáadjuk a kis kockákra feldarabolt káposztát, megsózzuk, köményezzük, vizet öntünk rá és fedő alatt pároljuk kb. 45 percig. A párolás vége felé beleöntjük a maradék sört, ecettel és cukorral ízesítjük. A kacsához tálaljuk körítésként burgonyás szilvásgombóccal.

Tipp! A káposztába is tehetünk almát.

Sörös pulyka / Pivní krůta

Hozzávalók: 80 dkg csont nélküli pulykahús (legjobb a vörös combhús), 2 hagyma, 2 evőkanál olaj, 2 dl ászoksör, 2 evőkanál mazsola, 2 evőkanál zsemlemorzsza, só, bors

Kuktában zsíron megpirítjuk az apróra vágott hagymát. Hozzáadjuk a megsózott, megborsozott pulykahúst. Felöntjük sörrel és kevés vízzel. A kuktát lezárjuk és az egészet mérsékelt tűzön 30 percig pároljuk. A keletkezett léhez adjuk a zsemlemorzsát és az előzőleg beáztatott mazsolát. Még egy pillanatra felfőzzük.

Tipp! Zsemlemorzsza helyett használhatunk reszelt mézeskalácsot.

Poctivá česká pivní kuchárka, 2005/2., 18–19. p.

Fordította: Molnár Éva

PRÁGAI MAGYAR KULTURÁLIS KÖZPONT 2011/2012. ÉVI PROGRAMJAIBÓL

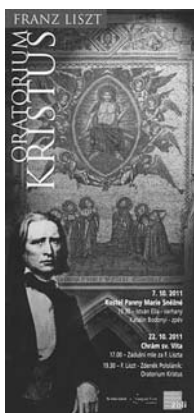
2011. október–2012. március

A Prágai Magyar Kulturális Központ új igazgatója 2011 májusa óta: Kiss Szemán Róbert irodalomtörténész, cseh és szlovák műfordító, tanszékvezető, egyetemi docens, régi jó ismerősünk, aki 2000–2005 között már egyszer vezette a PMKK-t. Akkor is éppen Harsányi Ilona igazgatóhelyettesel, aki Varga György 2010. júliusi hazatérte óta a régi elánnal vitte az ügyeket Róbert visszatéréig, most pedig ismét együtt folytatják a munkát. Gratulálunk és sok sikert kívánunk a kulturális kapcsolatok további ápolásához! – A szerk.

2011

2011. október 22. – Liszt Ferenc:

Oratorium Kristus. Koncert és mise Liszt Ferenc születésének 200. évfordulója alkalmából Zdeněk Pololánik átíratában, a Kühn Vegyeskórus és szólistái előadásában. *Helyszín:* Prága, Szent Vitus-székesegyház.

2011. október 24. – Magyar fantázia, avagy Liszt Ferenc virtuozitása magyar műveiben. *Berkesi Sándor* Liszt Ferenc-díjas karnagy, zeneszerző, egyetemi docens előadása.

2011. november 3–6. – Közép-európai Kortárs Filmszemle XIV. évfolyama.

2011. november 4. – *Kutas Ágnes* képeinek kiállítása 2012. január 20-ig..

2011. november 22., 24. – SHOW LISZT SOLISTS! Zenei maraton 18 és 30 év közötti zongoristák számára.

2011. november 28. – Nemzetközi Jazz & Blues Est *Garda Zsuzsa – Benkő Zsolt* Duó és a *Petra Börnerová* acoustic duo részvételével.

2011. december 6. – RICHARD PRAŽÁK professzor életműve. Akadémiai megemlékezés *Richard Pražákról* (1931–2010), a kiváló cseh hungarológusról. Munkásságát, műveit és életét ismert magyar és cseh szakértők méltatták, mint *Käfer István* irodalomtörténész, *Beke*

Márton bohemista (Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Piliscsaba), *Demmel József* történész, *Markéta Hejkalová* cseh műfordító, könyvkiadó, *Marcela Husová* hungarológus (a Cseh Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete), *Simona Kolmanová* hungarológus (Károly Egyetem, Prága), *Marta Pató* irodalomtörténész (Pardubicei Egyetem) valamint *Ivo Pospíšil* irodalomtörténész (Masaryk Egyetem, Brünn). A prágai Magyar Intézet és a Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége Brünni Alapszervezetének közös rendezvénye. *(Lásd még: 60. oldal!)*
2011. december 9. – „Csillagoknak Teremtője” – adventi koncert

Szvorák Katalin és *Andrejszki Judit* előadásában.

2011. december 14. – PINKHELL.

A mai magyar képregényt bemutató kiállítás 2012. február 17-ig.

2012

2012. január 16. – Koncert *Bloch*

József és budapesti kortársai emlékére. Közreműködtek: *Tomáš Tuláček* – hegedű, *Stanislava Bradová* – zongora.

2012. január 25. – TETTAMANTI BÉLA: A kör négyszögesítése.

A Munkácsy-díjas festő, grafikus kiállítása 2012. március 5-ig.

2012. február 10. – A PARNO

GRASZT roma együttes koncertje a prágai Palác Akropolis-ban.

2012. február 22. – KISS VIKTÓRIA kiállítása.

2012. február 29. – OSZTRÁK–MAGYAR MONARCHIA.

A Habsburg Birodalom 1867–1918 között szóban és képekben.

A Slovart Kiadó cseh nyelven kiadott könyvének bemutatója.

2012. március 11. – Az AMADINDA ütőhangszeres együttes fellépése a brnói nemzetközi zenei fesztiválon.

2012. március 13. – Ünnepi koncert Március 15., a magyar nemzeti ünnep alkalmából. Közreműködők: *Mihályi Éva* – hegedű, *Botos Veronika* – brácsa, *Miskolczi Anita* – gordonka.

2012. március 21. – FILP CSABA TESCOBAROKO című pikánsan moralizáló kiállítása május 13-ig.

2012. március 31. – CIMBALIBAND. Magyar hegedűs, szerb harmonikás, roma bőgős, sváb-magyar cimbalmos, jazzdobos, és egy titokzatos nő hang koncertje Prága Dlouhá utcai Klubjában.

Magyar filmklub csütörtök esténként, 18 órakor a PMKK nagytermében.

www.hunginst.cz

2011

Mátyás király cseh szemmel

Antonín Kalous – a Közép-Európai Egyetem (CEU) egykori diákja, az olmtúzi Palacký Egyetem történésze – előadása és cseh nyelven megjelent könyvének bemutatója.

Időpont: 2011. március 9.

Helyszín: Cseh Centrum

A Cseh Centrum és a CEU Középkortudományi Tanszékének közös rendezvénye

Wellness

Ondřej Kohout és *Eva Vones*

a Bécsben élő cseh festőpáros

Antonín Kalous a Cseh Centrumban (jobbról a második)

első magyarországi kiállítása.

Időpont: 2011. április 9–május 17.

Helyszín: Cseh Centrum

Könyvfesztivál – Európai irodalom éjszakája

A Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál cseh díszvendége *Jan Novák* regény-, dráma- és forgatókönyvíró. 16-án az Európai Irodalmak Éjszakáján a cseh irodalomból a Fogas Házban olvastak fel a TÁP Színház tagjai.

Időpont: 2011. április 14–17.

Helyszín: Budapest, Millenáris és Fogas Ház

(Lásd még: 16. oldal!)

Cseh irodalmi felolvasás a Fogas Házban

Cseh napok Győr–Moson–Sopron megyében

A cseh nagykövetség, a Cseh Centrum, a Czech Tourism és a Czech Trade közös regionális bemutatkozása, a Bohemia BK Prágai házjegyek fotókiállítása.

Időpont: 2011. április 28–május 1.

Helyszín: Győr, Sopron

Open Night

Az Európai Kulturális Intézetek Éjszakáján a Cseh Centrum koncerttel (BraAgas), kiállítással és filmvetítéssel (*Jan Hřebejk*: Kuckók) várta az érdeklődőket.

Időpont: 2011. május 6.

Helyszín: Cseh Centrum

Bér Júlia – 100 életmű

Tárlat *Bér Júlia* grafikus és festőművész születésének 100. évfordulóján.

Időpont: 2011. május 9.

Helyszín: Zirc, Városháza

(*Lásd még:* www.bohemiabk.hu/ / *Egyesületi hírek*)

CONCORDIA 2010 az Egerszeg Fesztiválon

Csehországi magyar képzőművészek kiállítása. Kurátor: *Farkas Veronika*.

Időpont: 2011. május 12–15.

Helyszín: Zalaegerszeg

(*Lásd még:* 16. oldal!)

Švejk – Benedek Miklós színművész előadásában

Irodalmi est Josef Švejk 90. születésnapja alkalmából, G. Kovács László švejkológiai előadása és a Titis Kiadó gondozásában megjelent *Švejk a hátországban* című hangoskönyv bemutatása.

Időpont: 2011. május 17.

Helyszín: Cseh Centrum

Tükröződések

Kortárs cseh művészek önarcképei.

Kurátor: *Eva Janáčová*

Időpont: 2011. május 24–szeptember 8.

Helyszín: Cseh Centrum

NOHA – Noise Of Human Art

A Közép-európai Kulturális Platform River'n'dance című rendezvényén

Csehországot *Phillip Noha* és a Noise Of Human Art képviselte.

A csapat tagjai: *Philip Noha, Susy Gamboa, Jaroslav Kovařík, Tom Herian, Chevy Hadley és Camila di Oliveira*.

Időpont: 2011. június 3.

Helyszín: Budapest, A38 hajó

Klánský trió

A Visegrádi Szerződés aláírásának 20. évfordulója alkalmából rendezett jubileumi program nyitókoncertje. A trió tagjai: *Jan Mráček* – hegedű, *Ondřej Lébr* – hegedű, *Lukáš Klánský* – zongora.

Időpont: 2011. szeptember 10.

Helyszín: Visegrád, Református templom

Hrabal-galaxis pillanatképei

Az aszóni Fekete Ökör Baráti Kör kiállítása, felolvasás *Galkó Balázs* színművész előadásában.

Időpont: 2011. szeptember 10.

Helyszín: Nyíregyháza, Városi Galéria

Kulturális Örökség Napjai

Nyílt nap a Cseh Nagykövetségnek, valamint a Cseh Centrumnak otthont adó Zichy palotában: a prágai HarmCore jazz band fellépése, G. Kovács László előadása, Katona Csaba virtuális sörtörténeti túrája, a Bohemia Baráti Kör prezentációja, villámnyelvtanfolyam, a Ferdinád Sörház cseh specialitásai.

Időpont: 2011. szeptember 17.

Helyszín: Cseh Centrum

A mai cseh kultúra napja Piliscsabán

Égész napos rendezvény a II világháború utáni irodalomról (*Jiří Hruška*, Cseh Tudományos Akadémia Irodalmi Intézete, Brno), Ostrava és Szilázia irodalmi életéről (*Jiří Macháček*, a Protimluv című folyóirat főszerkesztője), *Kateřina Šedá* képzőművészről (*Szipőcs Krisztina*, Ludwig Múzeum, Budapest), illetve a magyarországi cseh nyelv- és kultúraoktatás helyzetéről.

Időpont: 2011. szeptember 19.

Helyszín: Piliscsaba, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, BTK

Operatív fotó

Budapest és Prága az állambiztonság szemével – történeti fotókiállítás az egykori csehszlovák és magyar állambiztonsági szervek által megfigyelt személyekről és környezetükről.

Időpont: 2011. szeptember 20–október 30.

Helyszín: Budapest, Centrális Galéria

Cseh műfordítás-pályázat 2011

Országos Idegennyelvű Könyvtár júniusban meghirdetett pályázatának eredményhirdetése *Karel Šiktanc*: Adam a Eva versciklusából a Den druhý című vers három legjobb magyar fordításáért.

Időpont: 2011. szeptember 23.

Helyszín: Budapest, OIK

(*Lásd még:* ... oldal!)

Iva Bittová koncertje

Időpont: 2011. október 5. és 10.

Helyszín: Budapest, MÜPA; Pécs, Kodály Központ

Bilincsek (Pouta)

Radim Špaček filmjének (2009) vetítése a filmklubban, a „Operatív fotó” című kiállításához kapcsolódva.

Időpont: 2011. október 13.

Helyszín: Cseh Centrum

Mészáros Andor: A cseh elem a magyar polgárosodásban

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kara és a Szent Adalbert Közép-Európai Kutatócsoport közös gondozásában megjelent könyv bemutatója.

Időpont: 2011. október 20.

Helyszín: Cseh Centrum

Fekete szívek (... a föld nem gömbölyű)

Monika és Břetislav Rychlík dokumentumfilmje *Marie Zachovalová* és *Jindřich Štreit* fotóinak kiállításával kiegészítve.

Időpont: 2011. november 10.

Helyszín: Cseh Centrum

Új generáció

Tehetséges fiatal zongoristák: *Lucie Likařová* és *Alena Kohoutová* csekk budějovicei, *Jan Vojtek* budapesti konzervatóriumi hallgató koncertje.

Időpont: 2011. november 21.

Helyszín: Cseh Centrum

Tereza Boučková: A kakas éve

Könyvbemutató (fordította: *V. Detre Zsuzsa*, kiadta a Cartaphilus kiadó, 2011)

Időpont: 2011. november 24.

Helyszín: Alexandra Pódium, 1055 Budapest, Nyugati tér 7.

A szerző és könyve

A szabadság mámorában

Zenés irodalmi est *Václav Havel* 75. születésnapjára, a Plastic People of the Universe zenekar fellépésével.

Időpont: 2011. december 5.

Helyszín: Óbudai Társaskör, 1036 Budapest, Kiskorona utca 7.

Havel polgártárs nyaralni megy

Cseh dokumentumfilm *A szabadság mámorában* című programhoz kapcsolódóan. Rendezte: *Jan Novák* és *Adam Novák*.

Időpont: 2011. december 8.

Helyszín: Budapest, Toldi mozi

A Plastic People of the Universe zenekar...

...és a közönség az Óbudai Társaskörben

Jiří Kabeš és...

...Vratislav Brabenec a PPU nagy öregjei

2012

Nemzetközi Újévi Cimbalomkoncertek

Magyar, cseh, szlovák, görög zenészek közreműködésével.

Az est háziasszonya:

Herencsár Viktória cimbalom-művész, a Cimbalom Világszövetség elnöke.

Időpont: 2012. január 12., 13.

Helyszín: Budapest, Szlovák Intézet és a Rákoshegyi Baptista Imaház

Miroslav Vitouš

A Senior Big Band a Weather Report együttes egykori bőgőse, *Miroslav Vitouš* fellépése a Jazz Showcase zárókoncertjén.

Időpont: 2012. január 15.

Helyszín: Budapest, MŰPA

CONCORDIA 2010 Budapesten

Csehországi magyar képzőművészek: *Blaskovics Éva, Gál Attila, Hajnal Mihály, Kopasz Viktor, Kutas Ágnes, Lőrincz Zsuzsa, Remák Béla, Stírber Péter, Struhár Boglárka, Szilva Emőke, Štefanková-Szabó Erzsébet* kiállítása.

Időpont: 2011. február 3.

Helyszín: Budapest, Ráday Képesház (Lásd még: 8. és 15. oldal!)

Forman FilmKarnevál

Miloš Forman cseh–amerikai rendező filmjei, koncert, kiállítás, könyvbemutató...

Időpont: 2012. február 17–20.

Helyszín: Budapest, Toldi mozi

A Concordia 2010 kiállítás megnyitóján: *Luzsicza Lajos* grafikus, festő, *Orbán György*, a Ráday Könyvesház vezetője és *Lőrincz Zsuzsa* grafikus Prágából

Graphics OPEN – 140 éves az MKE

Dalibor Smutný és *Vladimír Kokolia* tanítványai a nemzetközi kiállítás keretében.

Időpont: 2012. február 24.

Helyszín: Budapest, Magyar Képzőművészeti Egyetem

Bohemia Farsang

A Bohemia Baráti Kör rendezvénye.

Időpont: 2012. február 25.

Helyszín: Dover Ház, 1075

Budapest, Király u. 9.

(Lásd még: 28. oldal!)

Crescendo con spirito

Anna Sofie Mojzesová (CZ) és *Szokolay Ádám Zsolt* ifjú művészek – a Crescendo Nyári Akadémia rendszeres résztvevői – zongorahangversenye.

Időpont: 2012. március 8. és 9., 18.00 h

Helyszín: Cseh Centrum, Sárospataki Ref. Kollégium

"Czech This Out" koncertsorozat indul az A38-on

Legjobb cseh együttesek a világ legjobb klubjában a Staropramen támogatásával. Márciusi fellépő a Midi Lidi. Belépőjegy: 1000 Ft

Időpont: 2012. március 14., 20.00 h

Helyszín: A38, Budapest

CSEH CENTRUM

ČESKÉ CENTRUM

Cseh Centrum

1063 Budapest

Szegfű u. 4.

telefon: +36-1-462-5066

fax: +36-1-351-9188

e-mail: ccbudapest@czech.cz

web: <http://czechcentres.cz/budapest>

Nyitva tartás:

hétfő–csütörtök: 8.30–16.00

péntek: 8.30–14.00

Cseh nyelvtanfolyamok

Trimeszterek 2011. szeptembertől

2012. júniusig

Fotó: Cseh Centrum és Zachár Ottó

Séta közbeni gondolatok a Pécsbánya-telepi temetőben

Pécsbánya, mint városrész, csak azóta létezik, amióta a bécsi székhelyű Első Dunagőzhajózási Társaság (DGT), vagy ahogy német nyelvterületen ismerték és még az iskolákban is a leghosszabb német szónak tartják, Erste Donau-Dampfschiffahrts-Gesellschaft megkezdte a város északkeleti részén a szén kitermelését.

Azt megelőzően is éltek, laktak itt emberek, legalább is erre utal az emberi kéz által telepített – ma már egy gombabetegség miatt kipusztult, több méter kerületű – szelídgesztenyés és az „Ezeréves” gesztenyefa, amelyre már csak egy autóbusz megálló emlékeztet. A völgyekkel szabdaltnak szétosztott területen szétszórtan elhelyezkedő családi házakat nem utcák, hanem völgyek elnevezésével jelölték: Istenáldás, Czerék-, Káposuzás völgy, ezenkívül Alsó, Felső Gyükés, Alsó-, Felsőbánom, Karolina, Aligvárom, Rigóder, Szent János-, Szamár kút. Majd a bányászkodás megkezdése után új lakóközösségek jöttek létre: Nagy-bányaréti Lämpás völgy, Alsó, Felső-, Középső Stadtwald.

Mivel foglalkoztak és miből éltek az itt lakók? Feltehetően, az adottságoknak megfelelően szőlő- és gyümölcsstermesztésből, állattartásból, vagy napszámosként dolgoztak az egyházmegye és Pécs város tulajdonában lévő erdőkben és szőlőkben, és a nagyzsákosok (Jankovics, Engel vagy Engli) szőlőiben. A Gyükési területen nagyon sok, a Várház és Hársfa utca közti ún. „Budola” városrészben élő Bosnyák családoknak is voltak itt szőlőskertjeik. Ebből következően és a közlekedési nehézségek miatt is szükségük volt egy temetkezési helyre az itt lakóknak. Ugyanúgy, mint a város más területein élőknek. Mint például Rácváros, vagy ahol már csak az utcanevek emlékeztetnek arra, hogy ott is volt temető: Ó-temető utca, s a nemrég létrejött „Tudásközpont” helyén volt a Temető utca. A helyet az akkori viszonyok figyelembevételével választották ki. A szép, szelídgesztenye fákkal körülvett, domboldalra telepített temető kijelölésekor még nem számolhattak azzal, hogy a temető alatt hatalmas szénvagyont van, kitermeléskor a sírok jórésze megsüllyed, a kripták tönkremennek. Később az a gondolat is felmerült, hogy a szénkészletek kifejlesztésével történő kitermelése miatt a temetőt át kell helyezni. Erre végül nem került sor, mert időközben a mély- és külszíni fejtés megszűnt.

A temető ma már újra a csend és nyugalom szigete. Nem hallatszik ide a kifejlesztés gépeinek dübörgése, a közelben magasodó, Európa egyik legszebb, üzemén kívüli aknatornyának a műszak végét jelző kúrthangja. Csak a madarak csicseregése, az út két oldalán álló fenyőfák a mókások ugrándozása zavarja meg a csendet. Nagyon sokan járnak ki – főleg az idősebb korosztály tagjai – halottaik születés- és névnapján, vagy amikor szükségét érzik a világtól való eltávolodásra, hogy virággal, gyertyagyújtással emlékezzenek meg az elhunytól, és megerősítést kapjanak fontos döntéseikhez. (A fiam is, egyetemi vizsgái előtti reggelen, minden alkalommal felkereste a nagyon szeretett nagymamája sírját, és babonás hittel bízott abban, hogy ettől a „Találkozástól” a vizsgái sikerülnek, ami legtöbbször be is jött.)

A temetőket járva és a fejfák feliratait olvasva időutazás résztvevőjévé válik a látogató. Ez alól nem kivétel a Pécsbá-

nya-telepi temető sem. A szétszórt, kidőlt sírköveken található és nehezen kibogozható évszámokból következtetni lehet, hogy a temető a mecseki bányászkodást megelőzően is temetkezési hely volt, és hogy főleg németek lakták a környéket. Egy alkalommal, amikor a Prágában élő unokatestvéremmel és a tolmács szerepét vállaló, szlovák–magyar vegyes házasságból származó feleségével felkerestük a temetőt és a morva származására nagyon büszke, közös nagyapánk sírját, az unokatestvérem a sírfeliratokat elolvastva megjegyezte: „Annyi cseh-morva névvel találkoztam, hogy úgy érzem magam, mintha otthon lennék”. Azt már csak én tettem hozzá, hogy számos magyar név közül sok a magyarosított. Az 1930-as évek elején ugyanis lehetőség kínálkozott arra, hogy az itt élő külföldiek felvegyék a magyar állampolgárságot, mint például az én szüleim is. (Addig évente kellett – nem kis pénzért – az itt-tartózkodási engedély meghosszabbítását kérvényezni.) Nagyon sokan ezt az időpontot használták ki arra, hogy a magyarok számára nehezen kimondható nevüket magyarra változtassák.

E látogatás után én is kezdtem módszeresen végigjárni a temetőt, feljegyezni a cseh–morva hangzású neveket és összehasonlítani az elhangzottakkal. Egy kis túlzással, mert sok szlovén és német hangzású névvel is találkoztam, ennek ellenére, igazat kellett adnom unokatestvérem megállapításának. Ez az arány, más vonatkozásban és más területen is megmutatkozott. A DGT a széntermelés beindítása után hamarosan megkezdte a Mohács–Pécs vasút építését. A vasútépítők itt is leginkább cseh, morva származásúak voltak. Csak elvétve találunk köztük olasz, magyar építőmunkásokat, akik elsősorban a műtárgyak, hidak, átvezetők és vasútállomások építésében vettek részt. Szomorú esemény is fűződik a vasútépítés időszakához. Tífusz, mocsárláz következtében 480 vasútépítő hunyt el rövid idő alatt, akiket a Mároki temetőben, a járvány továbbterjedésének megakadályozására, elkülönítve temettek el.

A vasút felavatásának 150. évfordulóján, 2005-ben, a javaslatomra indított „Nosztalgia vonat” résztvevői a Mároki állomás falán elhelyezett, cseh–magyar nyelvű emléktábla felavatásán, a cseh nagykövet jelenlétében és magyar nyelven elmondott beszédével emlékeztek meg az elhunytakról. Visszatérve a Pécsbánya-telepi temetőben tapasztaltakra, elgondolkoztam azon, mi volt az ok, indíték, hogy ezek, a leginkább katolikus vallású emberek, családok ott hagyják a megszokott környezetet, nyelvet, rokonságot? Milyen ígérettel csalogatták el őket hazájukból? Várta-e őket lakás, legényszálló, iskola, templom, művelődési lehetőség, egészségügyi ellátás stb. Egyszerre érkeztek, vagy több hullámban? Az erre vonatkozó szakirodalom szerint a DGT ebben az időszakban nagy építkezésbe kezdett. Sorban épültek a lakótelepek, kolóniák (Ullmann telep, Cassián, a Mecsek-Szabolcsi területen az ún. Rogli, Luft koloni, Stadtwald, Judenburg stb). De vajon mindenkinek jutott ezekből a lakásokból, vagy ideiglenesen meg kellett húzniuk magukat az itt lakók által felajánlott udvari melléképületekben? Mi lett azokkal, akiket valamilyen okból elbocsátottak, vagy a későbbiekben már mint nyugdíjasoknak el kellett hagyniuk a szolgálati lakásukat? Mindezek ennyi év távlatából megválaszolatlanul maradnak a ma élők számára.

A Monarchia országaiból idetelepítettek elsősorban csehek, morvák voltak, de szépszámmal érkeztek Krajnából, Szlovéniából (innen a bányászok „Gráner” elnevezése) és jöttek német munkások is. A bánya közelében, az 1900-as évek elején felépült egy legényotthon és egy iskola. Először a Czerék völgyben hoztak létre iskolát, majd később megépült az ún. Alsó iskola. (Ebbe az iskolába jártak a szüleim.) A tanítás német és magyar nyelven folyt. A cseh, morva, illetve más nemzetiségekhez tartozók anyanyelvüket csak a családon belül, vagy a kocsmában gyakorolhatták. (A bányaiüzemekben is német volt a közös nyelv.) Az 1910-es években a DGT a vállalat legjelentősebb fejlesztésébe kezdett, és ennek végrehajtására a morva származású *Jaroslav Jičinský* bányamérnököt kérte fel. Jičinský szintén jelentős számú mérnök és technikus honfitársát hívta meg, és bízta meg őket feladattal.

A Pécsbányai temető az én számomra is sokat jelent. Az egész rokonságom itt van eltemetve, s remélem én is itt nyugszom majd. A nagymamám – aki szintén morva származású volt – nagyon fiatalon halt meg, több mint tíz szüléssel a háta mögött, de csak hat gyermeke érte meg a felnőttkort. Az egyik az a „hányatott sorsú” fiú, akinek gyermekével – az unokatestvéremmel – végigjártuk a temetőt, és aki azt az ominózus megállapítást tette az itt eltemetett cseh, morva halottokról. Úgy látszik, az édesapja abban a közegben, ahol élt, nem akart (nem mert) eldicsekedni azzal (én is csak a nagyapámtól halottam), hogy a Tanácsköztársaság megalakulása után Pécs – szerbek által megszállt – területéről átszökött az Árpádtetőn lévő „demarkációs” vonalon át a Tanácsköztársaság területére, és beállt a Vörös Hadseregbe. Miskolc környékén, mint cseh állampolgár, a Cseh Légióval szemben védte a szülei újonnan választott hazáját a „betolakodókkal” szemben. Majd a megtorlástól való félelmében Jugoszláviába, onnan Németországba emigrált. A Szudéta-vidéken 1945 után végrehajtott lakosságcsere révén került vissza a szülei által elhagyott Óházába. Több gyerek valamilyen járvány következtében halt meg. Volt olyan éjszaka, hogy az egy ágyban fekvő négy gyerek közül reggelre csak egy maradt életben, az édesapám. (Nagyapámnak szekrényt kellett szétvágnia, hogy el tudja temetni őket.)

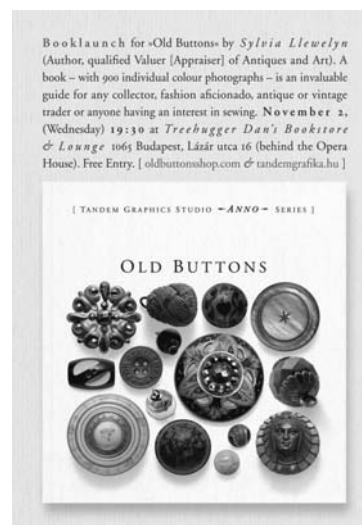
Nagyon sok gyerek született abban az időben, de nagy volt a gyermekhalandóság is. Ezt bizonyítják a temető északi vé-

gében elhagyott, gondozatlan gyereksírok, ahol a fején csak a keresztnév és az évszámok vannak feltüntetve. Ez a felismerés vezette Dr. Heim Pál orvosprofesszort arra, hogy Anya- és Csecsemővédő Állomást alakítson ki az 1924-ben felépült Pécs-Meszési lakótelep bányászgyerekeinek. Sajnos mielőtt befejezhette volna ezt a szép feladatot, elragadta a halál. A munka folytatását Mattyasovszky Zsolnay Margit, a Stefánia Szövetség akkori titkára vállalta át, és hozta létre – az itt lakók által Stefániának nevezett – intézményt, a DGT által biztosított lakásban. Átadására 1930-ban került sor. A gondozottak köre a DGT összes lakótelepére kiterjedt, így Pécsbánya-telepre is.

Visszatérve a Pécsbánya-telepi temetőre, édesanyám, édesapám egy közös sírban vannak eltemetve, feleségem szüleihez hasonlóan. Édesapám is korán halt meg. 48 éves korában végzett vele a bányászokat sújtó betegség, a szilikózis. (Nagyapám ötven évet dolgozott a bányában, és nem szilikózisban halt meg.) Egyébként a temetőben nagyon sokan vannak olyanok, akik valamilyen bányabalesetben hunytak el. Ezek emléket egy emlékfalon örökítette meg az akkori bányavezetés, és amelynek megkoszorúzásáról ma sem feledkeznek meg a bányászemlékek megőrzésére létrejött szervezetek.

A temetőnek – méreteiből és családias jellegéből adódóan – megvan az a varázsa, hogy ha az ember Mindenszentek vagy Halottak Napján végigmegy a sírok között, mindig találkozik volt osztálytársakkal, munkatársakkal, rokonokkal, más településekre elköltözött ismerősökkel, és ilyenkor mutatják be az időközben felnőtt gyerekeket, unokákat. Sajnos, a lakótelepek egy részének lebontásával (mint a Cassián telep) és a külszíni fejtés terjeszkedése miatt a táj megváltozott. A völgyek helyén hatalmas gödrök tátonganak, illetve mesterségesen létrehozott hegyek keletkeznek. Az itt lakókat a város más területein felépült, modernebb lakótelepekre költöztették, vagy kárpótolták őket. A megmaradt lakótelepeken a volt bányászok és leszármazottaik közül csak nagyon kevesen élnek, és a lakók már nem ezt a temetőt választják hozzátartozóik végső nyughelyéül, hanem a város központi temetőjét, és így lassan a Pécsbánya-telepi is a már megszűntek sorsára jut.

Traj Ferenc
Pécs, 2011. július 1.

CSEH KOCSMAFÍLING BUDAPESTEN

Folyóiratunk előző számában már olvashattunk egy rövid, „hivatalos” ismertetést a Budapesten megnyílt, cseh jellegű vendéglátóipari egységekről (Bohemia 2010/1–4., 39. p.).

Ezúttal szubjektív beszámolóra invitáljuk kedves Olvasóinkat. Ezek nem feltétlenül tükrözik az adott hely általános jellemzőit, sokkal inkább a recenzens egyetlen ottjártakor vagy többszörös látogatásakor tapasztaltakat, az ítéletformálást nemcsak az adott étterem vagy söröző nyújtotta sör- és kulináris élmények befolyásolták, hanem a genius loci, netalán még épp a tesztelő vérének aktuális Balling-foka is.

Ferdinánd Monarchia Cseh Sörház

VI. ker., Szív u. 50

www.ferdinandsorhaz.com

- Kérnék egy korsó vöröset!
- Barnát!
- Vöröset!
- Barnát!!

Így folytatódott a „süketek párbeszéde”, mire kiderült: vörös sör épp nincs, helyette akad viszont barna. Ami az étlapon „persze” nem szerepelt.

Hamarább eltalálni a Lottón egy kettest, mint itt helyesen megtippelni, épp mi kapható.

Előfordult, hogy e-mailben rendeltem asztalt, maga a tulajdonos, Martin Imre válaszolt kedvesen: immáron búzasörük is van.

Jól sejtik, a kedvetlen, szőrmók pincér közölte, az nincs. Az étlapról vala-

mit választva: az sem. Meg ez sem, és meg ez sem.

Az étlapot egyszer sem kaptam úgy kézbe, hogy ne fordítva és hátulról nyílják. Ami még érthető, hiszen nincs rajta embléma, de a számlát tartalmazó kis „kétlapon” viszont van.

Igen, ezt is jól sejtik.

Négyyszer ettem itt borda steaket erdei vegyes gombaraguval, véletlenül sem két egyformát. Kaptam csonttal és anélkül a húst, tócsnival és tócsni megnevezés alatt omlettel, most épp rizzsel kínálják.

És mégis, van a helynek varázsa, visszaidézi az évtizedekkel korábbi cseh (szlovák) vendéglátási stílust. S ami még fontosabb: én itt rossz kaját nem kaptam, a csapolt Ferdinand pedig sosem volt „döglött”.

Kalandvagyóknak erősen ajánlott hely.

Aréna Corner Cseh Étterem és Söröző

XI. ker., Bartók Béla út 76.
<http://arenacornercsehsorozo.hu>

Egy nap alatt háromszor is jártam itt. Életemben előszörre, utoljára, és soha többé.

Pivo minisörbár

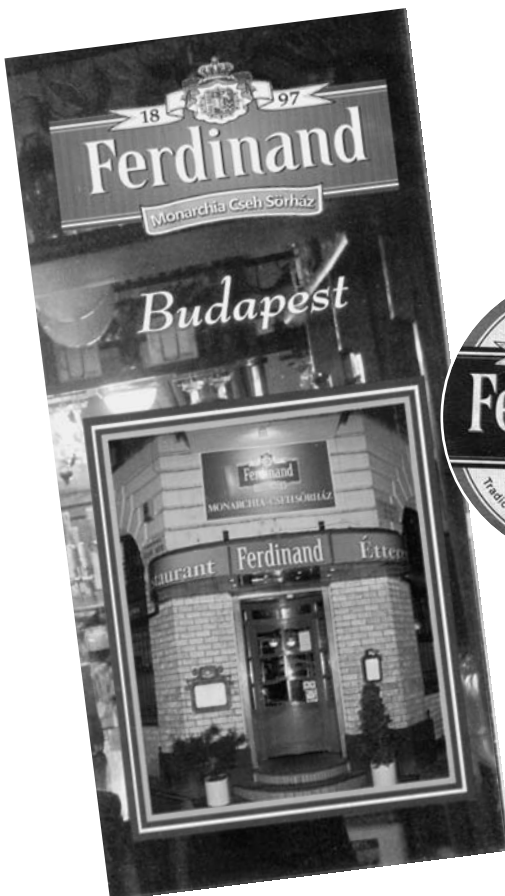
XIII. ker., Hegedűs Gyula u. 22
www.pivo.hu

Valóban bár jellegű, kissé kényelmetlen székekkel, szűkös, és vasárnap zárva.

Kilenc cseh sörgyár készítményéből lehet választani, úgy csapolva, mint üvegesen. Zömük Magyarországon másutt nem fellelhető.

Sajnos, a kezdeti barátságos árszínvonal nem az előnyére változott (ennek egyetlen kellemes következménye, hogy „be lehet férni”), a hat csapolt sörből négy korsónként eléri vagy meghaladja a 600 Ft-os árat. Csak csendben jegyzem meg, nyáron a Kálvin téren a kiválóan csapolt búza Maiselt, mely mifelénk szintén ritkán előforduló sörjóság, 550-ért mérték.

Hallani olyan hírekről, hogy talán nagyobb, könnyebben megközelíthető helyre költöznek, az ember mindenképp drukkol e különlegességeket kínáló, jól vezetett cégnek.

Prága Kávéház

VIII. ker., Baross u. 8.
http://pragakavehaz.hu

Kilóg a sorból, akarom írni a sörből, itt belga üvegesek is kaphatók.

Meg a lóláb is, ez, ahogy neve is mutatja, nem söröző.

A kelletlen pultoslánytól egy korsó jarošovít kértem. Frissen csapolva kaptam, a 450 Ft-os italt fizetve 500-ból kértem vissza, 700-ból adott.

Lehet, hogy itt nem a „szokásos” 10%-os borralaló dívik?

Vagy csak kétoldali acusticus neurinomaja van? Ha utóbbi, és kifejleszt mellé még egy bilateralis scotomat is, maga a „tökéletes” (értsd: süket és vak) pincér lesz belőle.

Tudom persze, hogy a Kávéház rendszeresen, nagyon kedvesen lehetőséget biztosít a bohémisták számára kiállításokra, rendezvényekre, mindazonáltal inkább javaslom egyetemisták számára egy-egy tea, kávé melletti beszélgetésre, vagy elsőszúrozottató anyukáknak, unatkozó nagymamáknak – ez nem lesz egyetlen sörbarát törzshelye sem.

Hrabal Söröző

V. ker., Puskin u. 22.
Tel. +36-1-266-1677

„Klein, aber fein” – mondja az ilyesmi helyről a cseh (ha beszél németül).

Tady, jen tady érzem az igazi cseh kocsmahangulatot.

Operaénekes barátom hívott fel 2011 tavaszán, ismerem-e a helyet. Arra a kérdésemre, hogy milyen sört csapolnak, „Po-po, po-po” volt a válasz. Későbbi védekezését, hogy a nyolcadik korosónál tartott, elfogadtam – hiszen józanul is nehéz kiejteni azt, hogy „Pos-třizinské pivo”. Amiből háromfelét, világost, félbarnát és barnát csapolnak, meg kapható jónéhány üvegesen.

A kezdetekben pultoslányként Roxy és Niki dolgozott, utóbbi helyén most Ildikó. Mindhárman mindent megtettek/tesznek, hogy az ember valóban ott-honosan érezze magát (Roxy amikor egyszer meghallotta, hogy a nymburki sört azért nem a legjobb cseh pivók között tartom számon, mint a kölkeit védő anyaroszlán, de udvariasan, kezdte sorolni a Hrabal söre melletti érveket).

Barátokkal találkozni itt, barátok barátai barátkoznak össze, de itt ismertem meg Sophiet is, a különös hangulatú, megzabolázhatatlan vadcsikó lányt.

Aztán ha jelen sorok írójában a második polotmavé után elkezd egymást hergelni a gonoszkodási hajlam és az ego-dia-stole, aztán egy barna után a cerebralphimosis is társul, megkérdez egy újonnan megismert sörbarátot: Te, ki is volt ez a „Krabbál”?

A reakciók a döbbszentől az „ezt a sört iszod, izéld meg”-en át kiseloadásig terjednek. Ilyenkor veszem le a polcra a „Nézd, Prága” című kötetet, és dugom az illető orra alá írásomat a Hraballal a Tigrisben történt találkozásomról.

Eddig még nem vertek meg.

Számomra ma Pesten ez a hely jelenti a sörözőt. A Sörözőt.

Bohemia Söröző

VIII. ker. Németh u. 2.

ADDENDA

Beszámolóink elkészültét követően nyílt meg a Bohemia Söröző, alábbi beszámolóink egyetlen, röpke látogatásunk alatt szerzett impresszióinkat tükrözik.

Hangulatos a hely, kicsit a Puskin utcai egység filingjét tükrözi, de – szerencsére – jóval nagyobb, igaz, az emeletre (és a mellékhelyiségekhez) vezető lépcső meredeksége óvatosságra int.

A fent sörözgető úriemberek segítik a kedves pultoslányt, tucajtájjal hozzák le az üres korsókat s viszik fel a telieket.

A hölgy amúgy a legjobb úton ahhoz, hogy profi vendéglátós legyen. Még meg kell tanulnia, hogy balkezes létére is az urak kezébe állóan forgassa a korsó fülét, no meg egy adott serfélélet a hozzá passzoló korsóban/pohárban illik szervírozni, a megfelelő alátétellel.

Maguk a pivók remekek, a választék sokszínűbb, mint a Hrabalban – csapolva itt a Novopacké világosa és barnája, a Pod Kronošský Special, meg a bivalyeros pardubicei Porter.

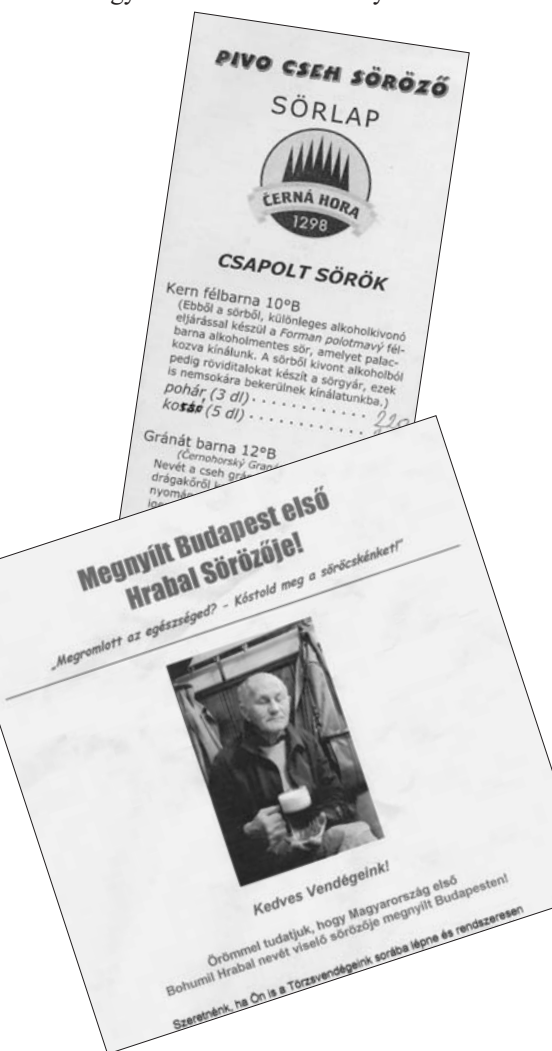
A sörarak barátságosak, a töményeknél pedig a tulajdonos vigyáz a májunkra – a Jelinek-féle párlatok közül, megszámloltam, épp tizenegy fajtának féldecije 900 francsi, viszont 3 cent csak 400, persze, ahogy Zachár Ottó mondaná, lehet, hogy „egyszerű számszaki hiba” bekövetkeztének ténye forog fenn.

Csak határozott rákérdezésre derül ki, hogy akadnak sörkorcsolyák is, erről (a sajnos igen kommersz kinézetű) itallap nem tesz említést.

Gyerekcipőben jár még, sok szempontból, Budapest legújabb cseh sörözője.

De lesz ez 46-os bakancs is.

Heiner Lajos
2012. január

(Köszönjük megbízottunk és sörinspektorunk szubjektív jelentését, melynek tapasztalatait lehet osztani, cáfolni, kiegészíteni, hisz még mindegyik műintézet a pálya elején tart és magukban hordozzák a jövőt, a kibontakozás lehetőségét. Ez persze a látogatókon is múlik, kiknek köre 2012 januárjától szigorú/an ellenőrzött? hatósági intézkedésre a nemdohányzókkal is bővíthet. Legalábbis az utóbbiak remélik – ámbár lehet, hogy a filing szempontjából eléggé el nem ítéhető módon. Egy biztos, örövendesen bővült a cseh sörválaszték Budapesten, és mindenképpen javasolt a saját filingszerzés. – Lapzárta után érkezett: 2012. március 3-án megnyílt a Ferenc Ferdinánd Monarchia Sörház a budai Hengermalom u. 3. sz. alatt. – A szerk.)

M Ű F O R D Í T Á S

Az Országos Idegennyelvű Könyvtár 2011-ben meghirdetett 6. műfordítás-pályázatára, melynek feladványa Karel Šiktanc cseh költő: *Adam a Eva – Den druhý* című költeményének magyarra ültetése volt, 42 pályamű érkezett. A Lackfi János, Vörös István, Virág Bognár Ágota összetételű bírálóbizottság (örökös tiszteletbeli elnöke Lator László) 2011. szeptember 5-i döntése alapján három díjat és egy különdíjat vehettek át a pályázók szeptember 23-án az OIK olvasótermében, ahol a vers csehül és magyarul is elhangzott Michal Černý, a Cseh Centrum igazgatója, illetve a nyertes pályázó előadásában.

Az I. díjat Szalay Sándor, a II. díjat Kipke Ágnes, a III. díjat Juhászné Hahn Zsuzsanna kapta. A Magyar Fordítóház Alapítvány különdíját Navratil Klára nyerte.

Fotó: Zachár Ottó

Mender Ibolya, az OIK főigazgatója és Michal Černý, a Cseh Centrum igazgatója gratulál Szalay Sándor első helyezettnek

A pályázók népes csapata

KAREL ŠIKTANC:

Adam a Eva

Den druhý

Lilo.
Lilo. Bíle lilo.
Bez milosti. Bez lítosti.
Liliově bíle lilo.
Až se slilo, co kde bylo.
Hlad. I hněv. I krev.
I kosti.

Nedýchala. Hlavu v klíně, slyšela ho,
jak v ní dýchá. Jak v ní vzlyká. Jak

v ní prosí. Jak v ní číhá na kohosi,
p okom zůstal vlas či zmínka. Po kom

kůže hřibětunka. Slyšela ho. Jak v ní
kleká. Jak se smeká. Jak se svléká

z vin a lží a darmých slibů. Slyšela ho.
Jako řeka, která slyší rnout rybu ---

Lilo.
Lilo. Bíle lilo.
Bez milosti. Bez lítosti.
Liliově bíle lilo.
Až se slilo, co kde bylo.
Hlad. I hněv. I krev.

Nehýbal se. Hlavu v klíně, trnul, jak
se hebce hýbá. Jak ho líbá. Jak ho

prosí. Jak se táže na kohosi, po kom
zůstal šrám či smyčka. P okom lichá

rukacička. Sladce trnul. Jak se vzdává.
Jak v něm vstává. Jak se shýbá – sponky

v ústech na útěku. Sladce trnul. Jako
ryba, která slyší tonout řeku ---

Lilo.
Lilo. Bíle lilo.
Bez milosti. Bez lítosti.
Liliově bíle lilo.
Až se slilo, co kde bylo.

Zajat něhou, po paměti padal znovu
do zajetí. Celý darem. Celý v hrsti.

Celý z prstů mezi prsty. Plašen slovy.
Že ji studí. Strašen tichem. Že ji

zebe. Modrá žilka prostřed hrudi.
Modrá žilka prostřed nebe. Ztracen.

Vrácen. Ještě. Ještě. Noc a den. A
v konci deště, v konci pádu kdesi

vzadu stih své dětství. Žády k tráti,
dralo listy v jízdním řádu ---

Lilo.
Lilo. Bíle lilo.
Bez milosti. Bez lítosti.
Liliově bíle lilo.

Zotvíraná jako růže, zatrnula všemi
trny. Sama rána. Sama vůně. Sama

růže, cos i léta sama v sobě smutně
stůně. Sama úzkost. Že se vzbudí.

Že zas najde jenom sebe. Modrá žilka
prostřed hrudi. Modrá žilka prostřed

nebe. Mrtvá. Živá. A co ještě? A co
zbývá? Voda z deště. Při-ho-ří-vá.

Voda. Voda. Škoda všeho ---
Žádná škoda ---

Lilo.
Lilo. Bíle lilo.
Bez milosti. Bez lítosti.

Srdce v hrdle, přemožený, obracel se
těžkou hlavou ještě ve snu k srdci

ženy. Ještě hlídal. Ještě zvídal.
Ještě smál se. Usmířený, že už nic

a nikdo není, kdo by v tichu slz a
smíchů --- zle v ní hleděl z holé

stěny ---

Lilo.
Lilo. Bíle lilo.

Srdce v hrdle, marně spala. Marně
v sobě zhasínala. Stál v ní plamen.

Tklivý. Lstivý. Stál, a z noci
fialové táhli k němu dávní dnové.

Její dávní mrtví dnové. V suchých
lokech suhyh dříví --- Vlky

v patách --- Jako živí ---

Lilo.
Lilo.

KAREL ŠIKTANC:

Ádám és Éva

Második nap

Esett.
Esett. Habzón esett.
Kegyetlenül. Irgalmatlan.
Liliomszín habot vetett.
Hogy elállt, maradt a semmi.
Éhség, S düh, És vér.
Meg csontok.

Nem lélegzett. Feje térdén, úgy hallgatta bent mint sóhajt. Hogy vetkőzik. Hogy

kérleli. Hogy keresi azt, kitől csak egy hajtincse, s szava maradt. Kitől

csikó finom bőre. Hallgatta őt. Ahogy térdel. Hogy vergődik. Levetkőzve

hazug fogadalmak bűnét. Hallgatta őt. Mint a folyó fuldokló hal vergődését ---

Esett.
Esett. Habzón esett.
Kegyetlenül. Irgalmatlan.
Liliomszín habot vetett.
Hogy elállt, maradt a semmi.
Éhség, S düh, És vér.

Mozdulatlan. Feje térdén, borzongott, s az lágyan mozdul. Hogy csókolja. Hogy kér-

leli. Hogy fürkészi megsebzőjét, ki e csapdába ejtette. Kiről fél pár

kesztyű mesél. Lúdbörözött. Lám, feladja. Még feláll bent. Majd meggörnyed – nyelvén

lakat s már menekül. Lúdbörözött. Mint hal, lesve füló folyót köröskörül ---

Esett.
Esett. Habzón esett.
Kegyetlenül. Irgalmatlan.
Liliomszín habot vetett.
Hogy elállt, maradt a semmi.

Érzékenység rabja, emlékei tették Újra rabbá. Mind ajándék. Mind markában.

Ujjaiból ujjak közé. Riaszt a szó- Még lehüti. Rémsiszt a csend. Megder-

meszti. Kék ér a mellkas közepén. Kék ér az eget elmetszi. Vesze.

Vissza. Megint. Megint. Éj és nap. S az eső elállt, mélyre bukva vissza

is tért gyerekkorba. Sínek mögött menetrendet szagatott szét ---

Esett.
Esett. Habzón esett.
Kegyetlenül. Irgalmatlan.
Liliomszín habot vetett.

És kinyílt, mint a rózsza, fenn is akadt minden tüskén. Maga a seb. És az illat. Ő a

rózsza, évek óta csak magában nyílik s beteg. És szorongás. Hogy felébred.

Hogy magát újra megleli. Kék ér a mellkas közepén. Kék ér az eget el-

metszi. Halál. Élet. És mi más még? És mi marad? Csak esővíz. Lan-gyos, ál-lott.

Csak víz. Csak víz. Kár mindenért ---
Semmi se kár ---

Esett.
Esett. Habzón esett.
Kegyetlenül. Irgalmatlan.

Szív torkában, legyőzöten fordult most, bár kába fővel, álmodóm a nő szí-

véhez. Még őrizte. Még kérdezte. Még nevetett. Megbékülve, hogy már semmi és senki sincs könny s nevetés közt a csendben --- rossz bámul a csupasz

falról ---

Esett.
Esett. Habzón esett.

Szív torkában, bárha aludt. Bár bent minden fényt kioltott. Tűz égett bent.

Meghat. Megcsal. Állt, s a lila éjszakából régi napok szálltak felé.

Saját halott volt napjai. Száraz völgyekben száraz fa --- Farkas

űzi --- Mintha élne ---

Esett.
Esett.

Szalay Sándor fordítása (I. díj)

KAREL ŠIKTANC cseh költő és műfordító 1928. július 10-én született a Kladno melletti Hřebečen. A prágai pedagógiai főiskolán végezte tanulmányait. 1950-ben a Csehszlovák Rádió szerkesztője lett, 1961 és 1971 között pedig a Mladá Fronta nevű ifjúsági kiadó főszerkesztői tisztét látta el. 1956-ban tagja lett a Květen folyóirat szerkesztőbizottságának, s egyben a folyóirat köré tömörült költőcsoportnak, amely a szemantizmus ellen fordulva meghirdette a „hétköznapi költészetét”. Elítélte Csehszlovákia 1968-as katonai megszállását, később aláírta a Charta '77-et, a hetvenes és a nyolcvanas években nem publikálhatott. Versei csak szamizdatban, illetve külföldi cseh kiadónál jelenhettek meg, alkalmi munkákból tartotta fenn magát. Az 1989-es rendszerváltással tért vissza az irodalmi életbe, s lett a kortárs cseh irodalom klasszikusa. A prágai Karolinum kiadó 2000 és 2006 között hét kötetben kiadta összegyűjtött műveit. Jelenleg is Prágában él és alkot. Több rangos irodalmi díj tulajdonosa, állami irodalmi díjas a Šarlat című kötetéért, 2004-ben Zimoviště című művével elnyerte a Magnesia Litera legjobb verseskötetért járó díját. 2010-ben érdemrend odaítélésével magas állami kitüntetésben részesült.

Karel Šiktancot méltán tartják annak a nagy cseh költői hagyománynak a folytatójaként, amelyet František Halas, Vladimír Holan vagy az irodalmi Nobel-díjas Jaroslav Seifert neve fémjelez. Versei magyarul az Akhilleusz és a teknőc című kortárs cseh költészeti antológiában jelentek meg.

Az OIK 6. műfordítás-pályázatának anyaga megjelent a Napút című folyóirat 2011. szeptemberi számának mellékletében, Napút-füzetek 57., 10–15. p.

Hírünk a világban

Prágai házjegyek

A Tandem Grafikai Stúdió – ANNO – sorozatában jelent meg a Prágai házjegyek című kis kötet. Ahogy a sorozat többi darabja, ez is igazi zsebkönyv, akkora, hogy elfér a zsebben, a retikülben egyaránt, ám mégis kincseket rejt. Prágáról beszél, de nem a hétköznapi, könnyen megszerezhető élményeket sorolja, hanem a város középkori kincseit és titkait, „szigorúan ellenőrzött” anekdotáit, kísértettörténeteit osztja meg velünk *Holka László*. S mindezt vonzóan illusztrálják a régi, archív képek *Zachár Ottó* gyűjteményéből, illetve az új színes fotói. Aki először, vagy másodszor látogat a cseh főváros-

ba, talán észre sem veszi ezeket az itt ábrázolt apró kincseket, amelyek olyan otthonossá teszik a régi várost, felfednek az értőknek ezer titkot. Ilyeneket, hogy a Károly hídnál, a Moldva parti kövei között ott egy szakállas férfifejet ábrázoló dombormű, a hagyomány szerint az előző, Judit híd építőmesterét ábrázolja, és a tapasztalat szerint, ha a hullámok a szakálláig érnek, menekülni kell az árvíz elől. A házak egykor házszám nélkül álltak, megkülönböztetésükre szolgáltak a házjegyek, hol aranygyűrű, hol kőharang, másutt öt korona. (Nálunk talán egyetlen példaként maradt meg a várban a Vörös sünn étterem bejárata fölötti falikép.) Pontos címmel szerepel a könyvecskében az

Arany tigris lelőhelye: a ma is működő söröző *Bohumil Hrabal* nem hivatalos múzeuma. Itt kereste fel 1993-ban *Bill Clinton*, és éppen ott volt *Václav Havel* is. A fotók bizonyítják, hogy Prága szereti, becsüli és restaurálja is értékeit. Prága szerelmeseit pedig újabb látogatásra ösztönzi ez a kis kötet, amit valószínűleg érdemes lenne más nyelven is megjelentetni.

TTGHungary Hírlevél

ttghungary@hirlevel.ttghungary.hu,
5. évfolyam, 5. szám, 2011. február 3.

Lásd még: Élet és Tudomány, 2011/1.,
Magyar Naranccs, 2011.02.03.,
Népszabadság, 2011.01.27.

Hírek barátainktól, barátainkról

20 ÉVES A ČESKÝ DIALOG

A hazai és a világban szétszóródott cseh honfitársaknak szóló folyóiratot *Eva Strážovská* és *Martina Fialková* barátaink szerkesztik, miközben lelkesen szervezik a Nemzetközi Cseh Klub élénk programjait is.

A ČESKÝ DIALOG

2012-től az interneten jelenik meg:
www.cesky-dialog.net

*Eva Strážovská alapító főszerkesztő
a Jan Masaryk-díjjal*

Programjaikból:

ČESKÉ KOŘENY (Cseh gyökerek) címmel indított dokumentumfilmjeik:
Csehek Svédországban (premier: 2010)
Csehek Svájcban (premier: 2011)

Készül: **Csehek Bécsben** (2012)

Lásd még: www.ceskekoreny.cz
A szerzői team: **KAM Studio Kyjov**
Tomáš Kubák, tomkubak@kamstudio.cz
Veronika Hollerová, ni.ca@seznam.cz
Mezinárodní český klub (MČK),
www.cesky-dialog.net,
Ing. Martina Fialková,
m.fialkova@centrum.cz

Jaroslav Šonský cseh–svéd hegedűművész barátunk és **Sylvaine Wiert** francia zongoraművésznő koncertje a

prágai Obecní dům Smetana termében
2011. december 19-én.

Fotó: Martina Fialková

Sláva Vaic tudósítása **Patrícia Bretas** brazil zongoraművész barátunk 2011. szeptember 9-i szólókoncertjéről Rakovníkban:
http://raport.cz/noviny/2011-39_brazilsky-sarm-prednes-a-srdicko/2011-39/
„...Pod kopulí Rabasovy galérie přistála brazilská klavírní diva – Patrícia Bretas. Z rodného Ria de Janeira, kde je profesorkou národní university, přinesla s sebou do deštivé neděle brazilské slunce, šarm a výsostný klavírní přednes...”

In memoriam...

Nemes Tibor, volt Eötvös Collegista barátunk 2011. július 8-án tragikus balesetben elhunyt. Búcsúztatására 2011. július 27-én 12 órakor került sor a Farkasréti Temető Hóvirág utcai ravatalozójában.

Kedves Tibor! A nagy múltú Eötvös Collegium neveltje, évtizedekig tanára és Baráti Körének tagja voltál, és 2010-től a cseh kultúra magyar barátainak egyesületét is erősítetted. Örültünk, hogy velünk utaztál Csehországon át egész Berlinig, és jól érezted Magad körünkben. Fájó szívvel búcsúzik Tőled a Bohemia Baráti Kör is.

(mé)

Magyar Tamás filmrendező barátunk 2011. november 10-én, 58 éves korában hagyta itt e földi világot. Hamvainak be-szentelését és búcsúztatását 2011. december 14-én 9 órakor tartották Budapesten, a Farkasréti Temető Hóvirág utcai ravatalozójában.

Kedves Tamás! Megrendülve olvastuk a hírt korai elmeneteledről társad, Dettre Erzsí barátunk gyászjelentésében. Kedvelted társaságunkat, kirándulásainkat, túráinkat, és így sportos, vagány megjelenésedben, kiállásodban maradsz meg emlékezetünkben!

(mé)

Száva István barátunk, gyémántdiplomás építészmérnök, a Vegyterv volt főépítésze, a Mesterdíj Alapítvány kuratóriumának elnöke 2011. december 26-án, életének 91. évében békességben, családjá körében elhunyt – tudatta felesége, Száva Kamilla barátunk. Búcsúztatója 2012. január 30-án 14.15 órakor volt a Farkasréti temető Makovecz termében egy szál virággal.

Kedves, mosolygós Pista bácsink hosszú, tartalmas és mindvégig aktív életet hagyott hátra, s baráti körünk kultúrprogramjainak állandó vendégeként így szeretjük és így emlékezünk rá továbbra is, ahogy nekünk integet a 2011. januári Prágai házjegyek című rendezvényünkön a Cseh Centrumban. Nyugodjék békében!

(mé)

2011-ben két neves csehországi hungarológus örökül hagyott munkásságának egy-egy kötetét mutatták be Brünnben és Prágában. Rákos Péter tanár úr és Richard Pražák professzor úr cseh nyelven megjelent könyvei rólunk, magyarokról, illetve Magyarországról közvetítenek tényeket és ismereteket a cseh olvasók számára a történelem, az irodalom és a közélet világából a kapcsolatépítés jegyében. Mindkét tudós más-más gyökerű és irányú, ámde egyformán példamutató életművét tanúsító, legutóbb megjelent könyvekről ezúttal Berkes Tamás irodalomtörténész, akadémikus és Demmel József történész ismertetőjéből tudhatunk meg többet. Reméljük, hogy magyarországi bemutatókon is találkozunk velük. – A szerk. (Lásd még: 60. oldal!)

Rákos Péter fáradhatatlan szavai

Petr Rákos: Neúnavná slova. Filologova lyrika*
Usp. Evžen Gál. Praha, Academia, 2011, 648 oldal.

Rákos Péter posztumusz tanulmánygyűjteménye minden eddiginél átfogóbb képet nyújt a 2002-ben elhunyt prágai magyar tudós életművéről. Gál Jenő, a kötetet gondozó hűséges tanítvány Rákos 1999-ben felvázolt tervezetéből indult ki, amely fő vonalaiban kijelölte a könyv szerkezetét, a beválogatandó írások körét. Ezt az intenciót követve a szerkesztő töltötte ki a könyvterv üresen hagyott helyeit, egyeztetve a különféle cseh és magyar szövegvariációkat. A válogatás rendező elve Rákos három magyarul megjelent tanulmánykötetének (*Tények és kérdőjelek*, 1971; *Az irodalom igaza*, 1987; *Prágai örjárat*, 1995) tematikus egységein alapul: az elméleti tanulmányok után a többnyire cseh olvasóknak szánt magyar irodalomtörténeti cikkek sorjáznak, ezt követi két kapcsolattörténeti ciklus, majd a közéleti indíttatású esszék és publicisztikák után a *Tanárnak lenni* című személyes vallomás zárja a terjedelmes kötetet.

Rákos elméletírói munkássága beágyazódik a cseh tudományosság kontextusába. Ahhoz a nemzedékhez tartozott, amely az 1966–1970 között megjelenő *Orientace* című folyóirat köré csoportosult, s amely irodalomelméleti téren a nyugati iskolák megismertetését, illetve a cseh strukturalizmus felélesztését, továbbgondolását, kisebb-nagyobb „fellátását” tekintette feladatának. A most megjelent kötet tartalmazza Rákos négy – eredetileg csehül írt, de magyarul is olvasható – legfontosabb teoretikus munkáját: az irodalmi axiológia kérdésfeltevését meghirdető tanulmányt (*Az irodalmi értékelés problémái*), a New Criticism örökségét tűnődve elemző nagyszabású szöveget (*Kommentár az amerikai újkritikához*), Auerbach *Mimesis*-éhez írt utószavát, valamint az általa 1987-ben kiadott cseh nyelvű magyar irodalomelméleti antológia bevezető írását (*Prolegomena egy eljövendő irodalomtudományhoz*). A legérdekesebb közülük az a – maga korában úttörő, de ma sem elavult – 1967-es tanulmány, amely az irodalmi mű értékelésének kérdését járja körül a korszak nemzetközi szakirodalmának kimerítő feldolgozásával.

Rákos a recepcióesztétika felismeréseivel egybehangzón teszi meg a döntő lépést értékelméletének kialakításához. Eszerint az értékelés alapja a jelentések síkján alakul ki, de az irodalom esetében a „jel” funkciójában is „jelentések” szerepelnek, melyek a „műalkotás struktúrájában nemcsak kölcsönös viszonyaikkal vesznek részt, hanem jelentésbeli lényegükkel is”. Az érték ugyanakkor az olvasó és a mű függvényében tételeződik, tudati jellegű, hiszen az „érték csak akkor lép életbe, ha valaki tudomásul veszi”. Ez a felfogás beilleszti az értéket az emlékezet, a képzelet és a gondol-

kozás mechanizmusába, nem szakítva tehát el az olvasó valóság-tapasztalatától.

A strukturalista hagyományt kiegészítve Rákos tehát már a hatvanas évek végén eljutott az olvasói tudatban kikristályosodó szubjektív értékfogalomig. Itt azonban megállt. Ami a nemzetközi irodalomtudományban ezután következett: az irodalmi mű valósághoz fűződő kapcsolatának elszakítását, az egyedi mű feloldását az intertextualitás, a szövegköziség tengerében, már nem akarta követni. 1987-ben megjelent utolsó teoretikus cikkében az alábbi összefoglalást adta: „Az irodalomelmélet nagy »műközpontú« korszakából azt lehet leszűrni, hogy »magának a műnek« a vizsgálata mindig túlmegy a szövegen, nemcsak a szerző és az olvasó felé, hanem egyre tovább és tovább, irodalmon túli tájakra”.

A hetvenes évektől Rákos az elméleti megközelítést egyre inkább az „irodalmi szakszerűség” maga alkotta fogalmára szűkíti. Alighanem fontoskodva nagyralátónak gondolta az irodalomtudomány kifejezést. Ezt az átalakulást – a szerző szkeptikus alkata mellett – legalább két megfontolás magyarázza. Rákos bizonyára belátta, hogy az olvasás során az egyazon irodalmi mű alapján keletkező esztétikai értékek összevetése nem oldható meg szigorúan tudományos kritériumok alapján. Ugyanakkor munkásságát az az életprogram forrasztotta egybe, hogy a magyar irodalom csehországi befogadását segítse elő. Ebben a keretben születtek magyar irodalomtörténeti tanulmányai, melyek idegen olvasókhöz szólva szükségképpen kikövetelték az értékelő pozíció fenntartását. Rákos életműve itt csatolja vissza a fentebb tárgyalt elméleti paradoxont: elvileg nem beszélhetünk az értékelő tevékenység objektivitásáról, de a gyakorlatban újra meg újra értékelni szükséges. Kialakított egy szakszerűséget megőrző esszéműfajt, amelyben a „szoros olvasás” (close reading) követelményéből indul ki, s kérdezve araszol a meggyőződése szerint relatív és mindig mozgásban lévő objektivitás felé.

Irodalomtörténeti és kritikai munkásságában is alapelvnek tekintette, hogy minden gondolkodás eredményét eleve megszabja a módszerek megválasztása, a fogalmak finom végigkopogtatása. Angolszász iskolázottságának megfelelően az empirikus tényeket vette górcső alá, megtoldva ezt azzal a felismeréssel, hogy a tény fogalma korántsem magától értetődő. Tudatában volt annak, hogy a naiv tényállítás eltekint a tények sokféle státuszának a megkülönböztetésétől. Tanulmányaiban, esszéiben mintegy önmagával és az olvasóval beszélgetve közelít egy adott mű interpretációjához. Egyúttal rávezeti az olvasót, hogy minden értelmezés csak bizonyos korlátok között fogadható el. A korlátokat nem lehet pontosan kijelölni, de itt az elv a lényeges — hogy vannak az igaz értelmezésnek szakszerű határai.

A most megjelent kötet természetesen csak szűk keresztmetszetét nyújthatja a szerző magyar irodalomtörténeti tanulmányainak. Ezek többsége – miként az elméleti írások is – Rákos 1987-es keltezésű nagydoktori értekezésének cseh kéziratát követik (*Teoretický a praktický model pražské literární hungaristiky*). Ezt a korpuszt egészíti ki néhány esszé és remekbe szabott utószó, amely cseh kontextusba helyezi Rákos legkedvesebb magyar íróit. Ebbe a körbe tartozik *Az ember tragédiáját* író Madách, a hazája elmaradottságával viaskodó, „kétlelkű” Ady, a nemzetnevelői buzgalmában tévutakra is tévedő Németh, valamint Márai, a kassai születésű nagy emigráns. Ezek az írások részben magyar érdekűek, részben a cseh olvasót célozzák meg, de mindegyikük a cseh irodalomtudományt is gazdagítja.

Gál Jenő utószava szellemesen alkalmazza Rákos fogalmait Rákos Péter gondolatvilágára: ennek „statikáját” és „dinamikáját” (tehát állandó és változó elemeit) vizsgálja, ahogy azt a prágai tudós tette a hatvanas években Ady Endre líráját elemezve. Ez az eljárás annál is inkább jogosult, mert Ady életművének belső tagoltsága, eszméinek szerkezete és önmozgása nemcsak mint vezető téma, hanem mint magatartássá sűrűsödött attitűd, alapvetően befolyásolta Rákos világnézeti eszmélkedését. Ady költészetét, amely az irodalmi és politikai kontextus összetettsége miatt idegen nyelvre szinte lefordíthatatlan, némi leegyszerűsítéssel a „dekadens” és a „forradalmi” pólus közti oszcilláció (villódzás) érzékeltetésével szokás bemutatni, mint a heves individualista, ám egyúttal biblikus erővel zengő szociális líra képviselőjét. Megtestesíti a kétlelkű modern embert, aki a titáni önimádat és a sötét nihilizmus pólusa között vergődik, ugyanakkor a huszadik századi magyar tragédiák előhírnöke, prófétája és elsíratója. Miközben elátkozza szeretett nemzetét („nekünk Mohács kell”), az „és mégis” [ale přece] gesztusával valami transzcendens remény után nyújtózik. Rákos számára Ady egyedülálló, zseniális költő, akinek kultikus alakja egyúttal a magyar értelmiség egyik mértékadó típusának sorsképletét mintázza. Mi több, általa nem csupán a magyar irodalom hozható közelebb a külföldi (jelen esetben a cseh) olvasóhoz, hanem a magyarokkal kapcsolatos negatív előítéletek oldásában is példaértékű szerepet játszhat.

A prágai tudós magyar témái bevezetik tehát a cseh olvasót a magyar szellemi élet szikrázó ellentmondásainak terébe. Ennek gyújtópontjában azt az írói magatartást látatja, amely a társadalom kétségbeeső anyagi és szellemi állapotával szembezegezi a művészi teljesítmény dacos diadalát. Rákos legtöbbet tárgyalt írói egyúttal a nemzeti önkritika szószólói. A *Nyugat*-ról szóló tanulmánya, amely eredetileg egy általa összeállított antológia bevezető írása volt, a folyóiratot úgy mutatja be, mint az irodalmi modernség zászlóshajóját. Ebben úgy adagolja az informatív és értékelő közléseket, hogy az összhangban legyen a magyar irodalomtudományban kialakult árnyalt megközelítéssel, de a sorok között a maga álláspontját is érzékeltesse: „A *Nyugat* egység a sokféleségben és sokféleség az egységben”, amely egymásnak ellentmondó irányzatokat ölel föl, s „egyetlen mércéje a színvonal”. Hangsúlyozza,

hogy „modernségük csupán ahhoz viszonyítva mérhető, ami ellen fellázadtak”. Ignotus művészi meggyőződése az öncélú irodalom szolgálatát írta elő, mégis „egész életét a szellem lövészárkaiban kellett töltenie”. A *Nyugat* írói (Ady, Babits, Móricz, Kosztolányi stb) a „másik”, a „jobbik” Magyarországot testesítették meg: a „szellemi reformot”, a „másként gondolkodást”, a szabadság tágasságát képviselték a konzervatív uralkodó körök megcsontosodott gondolkodásával, tekintélyelvű nacionalizmusával szemben.

Rákos Péter életművének egyedisége a cseh és a magyar kultúra szakadatlan „egymásra vetítéséből”, a két látószög változtatásából fakad. Két kultúra határmezsgyéjén állva a befogadás és a megértés útját egyengette, megőrizve kritikai attitűdjét mindkét közösség irányába, melyekhez más-más alapon vitathatatlanul és természetesen tartozott. Komparatiztikai írásaiban keveredik az önismeret hiányát fájlaló megértő humor és a szakmai meggyőződésen alapuló szigorú erkölcs.

Felelős polgárként élete utolsó évtizedében közvetlenebbül is hozzászólt olyan kérdésekhez, amelyek a kultúra és a közélet határán billegnek. Bántotta a kapitalizmus vadhajátásainak terjeszkedése, az etnikai nacionalizmus egész térségünket érintő feleledése. Ezekből az írásokból, melyekben a kulturális emlékezet tisztántartásáért emel szót, ugyancsak olvasható egy csokornyai a kötetben. Közvetlenül a halála előtt kiadott egy tőle szokatlanul feszült, de a finom modort és az árnyalt érvelést megőrző cikket (*Magyarok világvonala*), amelyben a vélt vagy valós nemzeti sérelmekre hivatkozó – ezeket heccelődve szító – jobboldali radikalizmus magyarországi térnyerésével szembezegezi a magyar műveltség legnagyobb alakjainak

önkritikus örökségét. Arra figyelmeztet, hogy tudatunk folyvást termeli a sztereotípiákat, de ezekkel a visszatérő hiedelmekkel szemben résen kell lennünk, önmagunkra gyanakodva. Minden nemzetnek elsősorban saját portája körül kell sepregetnie.

A kötet, amely Rákos egykor Fábry Zoltánról írt tanulmányát emeli a címébe (*Fáradhatatlan szavak*), gazdag kísérő anyagot tartalmaz. Az utószó mintaszerűen rajzolja meg Rákos pályáját, kijelölve az életmű arányait, személyes indítékait, nem feledkezve meg a szlovákiai magyar környezetbe való beágyazottságáról sem. A bibliográfia minden eddiginél bővebb adatsort tartalmaz, kiegészítve az 1995-ös emlékkönyv (*Ab imo pectore. K sedmdesátinám Petra Rákose*) tételit. A csehül eddig nem olvasható cikkek és betoldások Svoboda Róbert igényes fordításában jelentek meg.

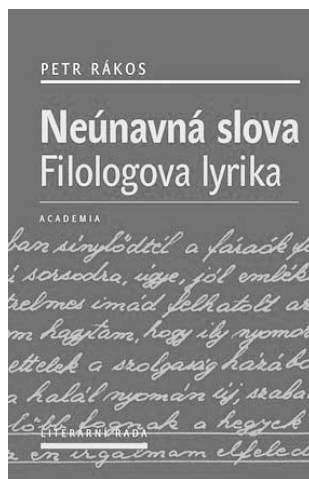
Berkes Tamás

* Könyvbemutató: 2011. június 15., a prágai magyar nagykövetség épületében.

Lásd még: a könyv borítója: <http://www.academia.cz/neunavna-slova.html>;

a könyvbemutató képei: <http://www.academia.cz/fotogalerie/prezentace-knihy-petra-rakose-neunavna-slova.html>

A könyv ára: 620 Kč. A www.academia.knihy.cz e-shopban 15 % kedvezménnyel vásárolhatók meg az Academia kiadó könyvei.

Václav Havel

Václav Havel, drámaíró, volt köztársasági elnök 2011. december 18-án kora reggel elhunyt – röpill szét a hír karácsony előtt a világban. Havel temetési szertartása december 23-án délben rekviemmel kezdődött a prágai Szent Vitus-székesegyházban, miközben Csehország egy perces néma csenddel búcsúzott volt államfőjétől. A Bohemia Baráti Kör a budapesti nagykövetségre küldött levélben nyilvánított részvétet. Emléke előtt eme oldalakon tisztelgünk, és őrizzük a Bohemia ,i' betűje fölé rajzolt szívcskáját, melyet Budapesten jártakor üdvözlétként hagyott hátra a BBK tagjainak, és szimbólumként szórt szét a világba. – A szerk.

Václav Havel 1936. október 5-én született Prágában, az egyik leggazdagabb cseh nagypolgári családban. A Havel családé volt Prága egyik legelőkelőbb palotája, a Lucerna és a barrandovi filmstúdió-komplexum is. Václav származása miatt azonban 1948 után a kommunista Csehszlovákiában csak esti tagozaton végezhetett el a gimnáziumot, majd két évig műszaki főiskolán tanult. Katonaéveinek letöltése után a prágai ABC színházban dolgozott technikusként. 1961-ben a Divadlo na Zábřadli színházhoz került, ahol dramaturgként, rendezőasszisztensként tevékenykedett és sikeres házi szerző lett. 1962–1967-ben elvégezte a Művészeti Akadémia Színházművészeti Karát.

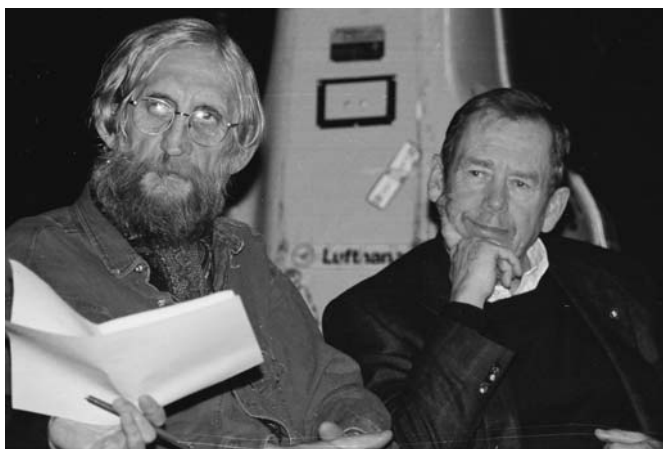
A hatvanas években, illetve 1968-ban a Prágai Tavasz idején aktív politikai szerepet vállalt, ezért a Varsói Szerződés öt tagállamának katonai intervenciója után betiltották műveit, és csak sörgyári munkásként tudott elhelyezkedni. A kommunista rendszer ún. „normalizációja” ellen minden módon

1989 őszén, a „bársonyos forradalom” idején magától értetődően került a rendszerváltás erőinek élére, részt vett a Polgári Fórum (OF) megalapításában, és a mozgalom jelöltjeként Csehszlovákia elnökévé választották 1989. december 29-én. Első megbízatásának lejáta után 1990. július 5-én ismét ő lett az államfő két évre. 1992 nyarán – amikor belátható közelségbe került Csehszlovákia megszűnése, amit ő ellenezett – lemondott. Az önálló cseh állam létrejötte után, 1993. február 2-án a Cseh Köztársaság első elnökévé választották, tisztségében 1998-ban újabb öt évre megerősítették. Második és már nem hosszabbítható mandátuma 2003. február 2-áig szólt.

Neve és személyisége, mércéje visszavonulása után is Csehország védjegye maradt, politikusi tapasztalatát főként emberi jogi téren kamatoztatta. Megszámlálhatatlan állami és egyéb kitüntetés, díj, cím birtokosa volt – mind irodalmi, színházi, mind közéleti, politikusi tevékenységének elismeréséül.

Václav Havel kétszer nősült, gyermeke nem született. Első felesége, Olga 1996. január 27-én rákban meghalt. 1997. január 4. óta második feleségével, Dagmar Veskrnová színésznővel élt, aki felvette a Havlová nevet.

„Nyugdíjba” vonulása után 2005-ben járt Magyarországon, a többi között az A38 hajón Az én városom: Prága című rendezvény főszereplője volt. A következő években magyarul is megjelent a Kérem, csak röviden című kötete, mely az 1986-os Távkihallgatás óta eltelt húsz évből tartalmaz dokumentumokat, naplójegyzeteket, munkatársaknak szóló elnöki instrukciókat irodalmi kollázs formájában. Legutoljára régi álmát is megvalósította: Távozás című darabjából filmet forgatott, melynek bemutatóján még részt vett, hosszú ideje megromlott egészségi állapota ellenére, majd skilenc hónap múlva elragadta a halál. (mti, mé)

Fotó: Zachár Otto

Bratislav Brabenec a Plastic People of the Universe zenekarból és Václav Havel az A38 hajón 2005-ben

tiltakozott. Alapítója és első szóvivője volt a csehszlovákiai emberi jogokért küzdő Charta '77 emberi jogi mozgalomnak. Emiatt számtalanszor volt vizsgálati fogságban, háromszor elítélték, legutoljára 1989 januárjában. Mintegy öt évet töltött börtönben.

Mindeközben Havel nemzetközi híró drámaíró és esszéista lett. Műveit – melyek a hetvenes-nyolcvanas években otthon csak szamizdat folyóiratokban jelenhettek meg – sok nyelvre lefordították, darabjait számos helyen játszották külföldön, írói és emberi jogi tevékenységét kitüntetésekkel honorálták. Legismertebb darabjai: Kerti ünnepély, Vernisszás, A tiltakozás, Audiencia, A kísértés, Largo desolato, Koldusopera. Jól ismertek a Levelek Olgának címmel kiadott börtönlevelei (1983) és a Távkihallgatás című önéletrajzi beszélgetései (1986).

■ ■ ■
AZ IGAZSÁGNAK ÉS A SZERETETNEK
GYŐZNI KELL
A HAZUGSÁG ÉS A GYŰLÖLET FELETT*
(Személyes megemlékezés Prágából)

2011. december 18-án délelőtt meghalt (csendesesen elaludt a saját ágyában) életem egyetlen köztársasági elnöke, akit én is magaménak éreztem. Ő volt az egyetlen államfő, akinek az idejében büszke voltam arra, hogy csehszlovák vagyok, más-különben mindig magyarnak érzem magam (Felvidéken születtem).

*Václav Havel jelszava a bársonyos forradalom idejéből (Pravda a láska musí zvítězí nad lží a nenávistí)

Václav Havel a Bohemiának dedikál az A38 hajón 2005-ben

Tűnődve, hullámok között Tomki Němec felvételén

Életem legnagyobb élményének, az 1989-es bársonyos forradalomnak volt ő a főszereplője, s kimondhatatlanul boldog voltam akkor, amikor 1989. december végén ő lett a köztársasági elnök! Sok felvidéki magyar ismerősömmel ellentétben, én magaménak éreztem a 89-es forradalmat és szinte minden tüntetésen részt vettem. Václav Havel megválasztása után többek között kijelentette, ő minden csehszlovákiai polgárnak, a kisebbségek képviselőinek is köztársasági elnöke akar lenni. Később a csehek közül sokan haragudtak rá, amiért elnézést kért a németektől a II. világháború utáni erőszakos kitelepítésekért, ezzel szemben én, emiatt még jobban tiszteltem őt. Azt is felrötták neki, hogy nem lépett fel nagyobb vehemenciával a kommunista párt betiltása mellett – ebben szerintem is van

némi igazság – de hát ő a megbocsájtás, a demokrácia és a békés egymás mellett élés embere volt, különben meg, emberfeletti dolgokat vártak tőle az emberek a kilencvenes évek elején. Mindenki tőle várta a megváltást, eddigi szenvedéseinek, sérelmeinek orvoslását – ekkoriban 7000 levél érkezett a köztársasági elnök irodájába naponta – Václav Havel reggel fél 9-kor érkezett meg a várba és a legtöbb esetben éjszaka távozott. Ő megtette a magáét, megtette, amit tudott, ha mindenki annyit (és úgy) tett volna a köz érdekében, mint ő, akkor kánaán lenne itt most!

Nekem az tetszett benne a legjobban, hogy olyan egyszerűen emberi volt, hogy szívecskét rajzolt az aláírása alá (én is mindig szívecskét rajzolok már gyerekkorom óta aláírásor, vessző helyett az „ó” betűre), hogy meghívta a pápát, a dalai lámát, de a Rolling Stones együttest is Prágába, s ezeknek a látogatásoknak úgy örült, mint egy kisgyerek – a dalai lámával meditálni is tanult. A dalai láma később mesélte: Havel rákérdezett meditálás közben a mesternél, mit csinál rosszul, mert valahogy nem ment neki a meditálás, csak nem sikerült neki egy rét közepén látnia önmagát, s nem volt képes kiüríteni az elméjét. A láma megkérdezte, hányadszor próbálkozik ezzel a dologgal, s mikor az elnök elmondta, hogy most csinálja életében először, akkor a láma nem is tudott válaszolni, mert a nevetéstől folytak a könnyei. A mester azt is mesélte, hogy az első találkozásakor Václav Havellal egy szobában ültek többedmagukkal, ahol vágni lehetett a füstöt, s bizony ő akkor aggódott Havel egészségéért – hát igen, az exelnökünk nagy dohányos volt, amíg el nem kezdődtek az egészségügyi problémái..

Pénteken délben az egész ország egy perces csenddel emlékezik meg a XX. és XXI. század egyik legnagyobb (számomra a legnagyobb, a második legnagyobb véleményem szerint Jan Palach) cseh egyéniségére. Én már harmadik napja gyászolom drága elnökünket... Kabátomon hordom a napokban, és nagy becsben tartom az egyetlen megmaradt, 1989-ből származó kitűzöt, amit a fideszesek csináltattak Magyarországon, s ezért nyelvtanilag hibás a szövege, s melyet nálunk, a pici lakásunkba raktározunk annak idején zsákokban: „HÁVEL FOR PRESIDENT”.

2011. december 20.

Cséfalvay Ildikó, Prága

http://pragaihirek.blogspot.hu/487584/vaclav_havel

VÁCLAV HAVEL

Ragozási minta: a nép

NÉPÜNK	nem fogja megengedni, hogy
NÉPÜNK	vívmányait elvegyék, és
NÉPÜNKNEK	bárki is hazudjon,
NÉPÜNKET	így szólítva meg:
NÉP!	
NÉPÜNKRŐL	hadd döntsenek azok, akik
NÉPÜNKKEL	tartanak!

Őszinte nyilatkozat

Kinyilvánítjuk
hogy népünkkel tartunk
s hogy a mi helyünk i t t van
(vagy legfeljebb Svájcban
ha valaminek mégis
ne adj' isten
be kéne következnie)

Fordítás: G. Kovács László

Magyarország története évszámokban

Richard Pražák: Dějiny Uher a Maďarska v datech*

Praha, Nakladatelství Libri, 2010. 534 oldal.

A *Bohemia* olvasóinak aligha kell hosszabban ecsetelni, hogy a 2010 szeptemberében elhunyt Richard Pražák milyen nélkülözhetetlen szerepet játszott a cseh–magyar történelmi, kulturális kapcsolatok kutatásában, a magyar történelem és kultúra csehországi népszerűsítésében. Kiterjedt, nagy jelentőségű életművének méltó lezárása a 2010-ben megjelent utolsó könyve, a *Dějiny Uher a Maďarska v datech*.

Ez a kötet formailag ugyan egy történelmi kronológia, azonban természetesen túlmutat a pusztán évszámokon, és jó összefoglalását adja a magyar történelemnek. Éppen ezért nem is tartalmi méltatásra vállalkozom, inkább azt vizsgáltam meg, hogy milyen különbségek vannak Pražák könyvének a következők között és a magyar történetírók eredményei között? Miként látja Pražák a magyar múltat? Milyen korszakok jelennek meg hangsúlyosabban a könyvben? Mit tanulhatunk, mi magyarok tőle? Azt előrebocsátom, hogy nagyon fontos ez a könyv számunkra, a magyar történészek számára, hiszen ha egy magyar történész ír egy könyvet a magyar történelemről, abból azt olvashatjuk ki, hogy mi hogyan tekintünk önmagunkra, hogyan definiáljuk a saját nemzeti közösségünk múltját, eredetét. Pražák viszont külső szemzőből mutatja meg, hogy kívülről hogy látnak bennünket, azaz hogyan „látszó-dunk”? Nagyon izgalmas kérdés, hogy mit lát másként bennünk ő?

Milyen könyv tehát a *Dějiny Uher a Maďarska*? Pontos, jó érzékkel válogat a fontos és a kevésbé fontos adatok, események között, és általánosságban véve nagyon komoly empátia jellemzi. Ez pedig nagyon fontos jellemzője Pražák könyvének és egész munkásságának is, hiszen egy másik nemzet történelméről pontosan, elfogultságoktól, leegyszerűsítésektől mentesen írni itt Közép-Európában nagyon nehéz feladat, és egyben nagy felelősség is. Hiszen a XIX. században az egyes nemzetek történetírói saját nemzetük történetét sokszor egy másik nemzettel folytatott szakadatlan harcra ábrázolták.

A XXI. században persze már más a történész szerepe, Pražák feladata mégsem lehetett egyszerű, hiszen nyilvánvalóan nem vehette át kritikátlanul a magyar történelemről szóló magyar nemzeti elbeszélést. Hiszen ebben az esetben nem lett volna szükség Pražákra, elég lett volna egy magyar kronológiai csehre fordítani. Pražáknak tehát újra kellett értelmezni a teljes magyar történelmet, de legalábbis megvizsgálni, hogy hol instabil, hol támadható vagy megkérdőjelezhető a magyar történelmi kánon. Ez pedig azt is jelenti, hogy legalább olyan jól kellett ismernie a magyar történelmet, mint az ezzel foglalkozó magyar szakembereknek, hiszen csak így tudott az övétől esetleg eltérő véleményt megfogalmazni.

Pražák könyvének szemléletmódja és szerkezete a leglátványosabban Magyarország XIX. századi történelménél tér el a hagyományos magyar történelemkönyvektől. Pražák ugyanis nagyon nagy hangsúlyt fektet a XIX. századi nemzetiségi kér-

désre, például a dualizmusról szóló fejezet tíz alfejezete közül négy szól a magyarországi nemzetiségi kérdés alakulásáról.

De miért olyan fontos ez? Azért, mert úgy látom, hogy egyértelműen Pražáknak van igaza, sőt, véleményem szerint Pražák a jelenkori magyar történetírás egyik legnagyobb deficitjére mutatott rá ezzel. Magyarország 1918 előtti történelme egészen egyszerűen nem értelmezhető a nemzetiségi kérdés nélkül; anélkül, hogy tudatosítanánk – nagyon sokszor az országnak csak minden második, sőt, olykor csak minden harmadik lakója volt magyar anyanyelvű.

A magyar történészek ugyanakkor ignorálják ezt a témát, a legtöbbször csak egy alfejezet alfejezeteként jelenik meg a nemzetiségi kérdés a történelemkönyvekben, holott ez volt a XIX. századi Magyarország legnagyobb megoldatlan problémája, és többek között e probléma megoldatlansága vezetett az 1918-as összeomláshoz, vagy ahogy Pražák írja: „končí dějiny historických Uher a začínají dějiny Maďarska”, azaz „véget ér a történelmi Magyarország történelme és megkezdődik Magyarországé.”

Tudjuk jól, hogy a cseh és a magyar nemzet közös múltját, kapcsolatának történetét kevés traumatikus esemény emléke terheli, de kétségtelenül ilyen a második világháború utáni lakosságcsere kérdése. Pražák egészen példás módon ír erről a kifejezetten érzékeny kérdésről: minden túlzástól mentesen, a tényekhez ragaszkodva, mégis nagyon empatikusan.

Még egy fejezetről érdemes beszélni, ez pedig az utolsó fejezet, amelyben a szerző nem önmagában vizsgálja a magyar történelmet, hanem a cseh–magyar kapcsolatok mintegy félezer évének történéseit tekinti át. Ehhez nem is kell különösebb kommentárt fűzni: Richard Pražák a XX. század második felében a cseh–magyar kapcsolattörténet legtekintélyesebb, legnagyobb hatású képviselője volt, s e témában nem egy könyve jelent meg magyarul is. Az életmű szép, pontos és jó arányérzékű tanuskodó összefoglalása ez a hatvan oldal, amely kiterjed a politikai, kulturális, irodalmi és tudományos kapcsolatokra is.

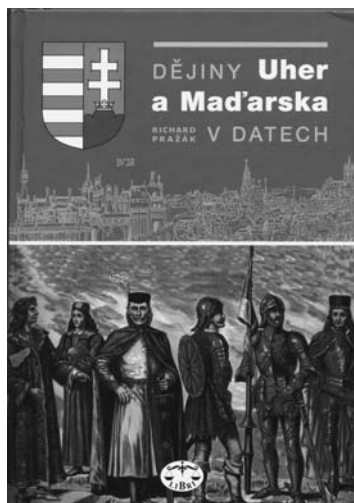
Vannak ugyan különbségek aközött, ahogy Richard Pražák és ahogy a magyar történetírás szemléli a magyar történelmet, ezekből a különbségekből azonban csak tanulni lehet, empátiát, toleranciát, történetírói érzékenységet és odafigyelést. Hiszen nem arra van szükségünk, hogy kívülről is visszaigazolást kapjunk a saját nemzeti narratívánkhoz, hogy mások is alátámasszák sérelmeink jogosságát, hanem hogy önreflexióra, önvizsgálatra, másfajta megközelítésekre ingereljen ez a külső impulzus. Mindez pedig megtalálható Richard Pražák utolsó könyvében.

Demmel József

* Könyvbemutató: 2011. december 6., Prágai Magyar Kulturális Központ.

Lásd még: www.libri.cz/data

A könyv ára: 790 Kč. A www.kosmas.cz/knihy e-shopban 10 % kedvezménnyel vásárolható.

A szerkesztőség postaládájából

2011 elején kaptuk a szomorú hírt, hogy *Richard Pražák* professzor barátunk után pár hónappal később felesége, *Hana Pražáková* íróónő is távozott az élők sorából. Ajándék Mónikának című könyve, mely Bohemia-vállalkozásban jelent meg magyarul (Korma K., 1998, fordította: Hódos Mária), örök emlék marad.

Bohemia a Martinu Revisited

Thursday, August 4, 2011 2:22 PM

From: "Ales Brezina"

<ales@martinu.cz>

To: eva1molnarova@yahoo.com

Milá paní Molnárová,
po dlouhé době Vás srdečně zdravím a děkuji za zaslání čísla časopisu Bohemia (březen–duben), jehož české části jsem si se zajmem přečetl. Děkuji, že jste na str. 52 otiskli i ukázky z naší knižičky o projektu Martinu Revisited, i když textu pod fotografií bohužel nerozumím. Doufám, že jsme na Vaše maďarské akce v naší knižce odkazali správně, velice jsme si spolupráce s Vámi vážili a vážíme si ji dodnes.

Přeji Vám vše dobré,

Váš

Aleš Brezina, M.A.

Bohuslav Martinu Institute, director

Boranovičká 14

CZ-182 00 Prague 8

Tel. +420 257 320 076

www.martinu.cz

Thursday, July 14, 2011 9:43 AM

From: "Petr Štembera UPM Praha"

<stembera@upm.cz>

To: eva1molnarova@yahoo.com

Dobrý den,
moc díky za váš časopis, jen mě mrzí, že nepřečtu hnedle ani slovo z Muchovy Epopeje. Myslíte, že je tam nějaká myšlenka s velkým M, že bych pořádal někoho o překlad?

Každopádně, je skvělé, že text existuje, že to někoho u vás zajímá.

Moc díky.

Srdečně,

Petr Štembera

Saturday, July 9, 2011 11:59 PM

From: "Patrícia Bretas"

<patbretas@globo.com>

To: "Eva Molnare (Hungria)"

<eva1molnarova@yahoo.com>

Dearest Eva,

I received the Bohemia Magazine, and I have found it really cool!!! I liked so much to see my e-mails to you, from Bohemia Klub!!!! Thank you so much for all your care, kindness and goodness to do this, and also to post it to me.

I hope that you all are fine. Here in Rio, for the second time, we are having 7°–13° C. It is coooool!!! And we don't have things to warm the house, it is uncomfortable. Oh, my God, I prefer the winter in Europe!!!! Maybe we'll have to rebuilt our buildings in the South East Brazil, to face the next years!!! The Earth in getting to its end!

Eva, tell me: is there any possibility that I play in Budapest again, be through Bohemia Klub, be through anybody else. I know there is the problem with connection: you did so much for our duo because Jaroslav is Czech. I know this. I could play a Czech programme, maybe. Sluka, Korte, Kvech solo pieces... Just a suggestion! :)

Please, give my best regards to everybody. You are my friends forever, even without playing any concert for you!!!

Kisses. Ahoj.

Patrícia
www.patriciabretas.mus.br

Praça General Tibúrcio 83 apt° 1415
22290-270 Rio de Janeiro
(5521) 2295.4731

(5521) 8271.4430

Patrícia

www.patriciabretas.mus.br

Praça General Tibúrcio 83 apt° 1415

22290-270 Rio de Janeiro

(5521) 2295.4731

(5521) 8271.4430

Lőrincz Zsuzsa barátunk Oltalom című szobra az alsóörsi alkotótáborban, 2. díj

Miloš Vnuk barátunk verse a 2011 nyarán hazatérő cseh diplomaták: Lukács Laci, Csémy Tamás, Jan Blažek búcsúztatására:

Ladislave, Tomáši, či Tome,
Prišli jsme vám dáti sbohem.

Ne sbohem, raději na shledanou,

Náladu máme teď lkavou.

Diplomaté a přátelé odcházejí

A smutek zdejší lidé mají.

Nejen smutek, avšak i naději,

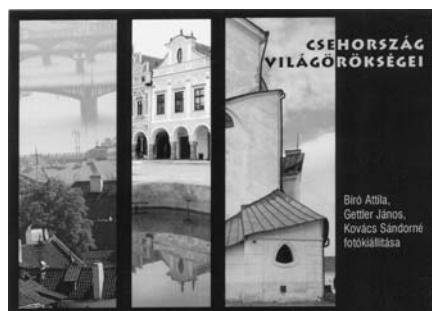
Že se zde s vámi opět setkají.

Přejeme vám úspěchy i štěstí,

Ať o vás slyšíme jen dobré zvěsti!

Na shledanou ahoj a vše dobré přeje Miloš Vnuk, Bohemia a my všichni přátelé z Budapešti a okolí.

Budapešť, 26.07.2011

Solymári barátaink meghívója

Árendás József grafikus barátunk újévi üdvözlője

KARÁCSNYI VÁSÁR az Iparművészeti Múzeumban!

A tradíciót követve stúdióink 2011-ben is részt vesz a december 10-én és

11-én megrendezendő eseményen, ahol szeretettel várjuk a személyes találkozás

— ANNO — sorozatunk régi és új ívasóival. Az előzetes hírek szerint vagy

százötven iparművész igyekszik Önöknek a hétvégén [déléltől 10 és este 20 óra között]

ezernyi meghívóval kínálni a »mit is ajándékozunk szeretteinknek?«

évről-évre visszatérő kedves dilemmában. Meghívónk sorozat ívasva kitűnhet:

új ívaságként a GOMBOK című könyv ezúttal kiemelt szerephez jut javaslatunkban.

FARAGÓ ISTVÁN & LÁSZLÓ ZSUZSA [tandemgrafika.hu]

A Tandem Grafikai Stúdió ünnepi értesítője

WWW.KRUMLOVE.HU

UTAZÁS
SZÁLLÁS
ÉTKEZÉS
IDEGENVEZETÉS
AJÁNDÉKTÁRGYAK
AKTÍV PIHENÉS
CSALÁDI HÉTVEGÉK
KULTURIZMUS

Partnerünk:

WWW.EXPEDICION.CZ

Minden,
amit Dél-Csehországról
tudni érdemes!

A varázslatos dél-csehországi kisváros, Český Krumlov Prága után a második legnépszerűbb célpontja a Csehországba utazó magyaroknak. Azt azonban kevesen tudják, hogy él a városban egy kis magyar kolónia, melynek tagjai 2011-től különleges programokkal várják az utazókat. Krumlov és környékének olyan titkait is megmutatják, amelyek a legtöbb látogató előtt ismeretlenek maradnak.

Dél-Csehország.
Meglátja, megszereti!

Ajánlataink megtekinthetők

a www.krumlove.hu oldalon.

Érdeklődjön az info@krumlove.hu címen.

Ugyanitt rendelheti meg egyedi grafikájú

KrumLove-pólóinkat is!

Belső borítóinkon:

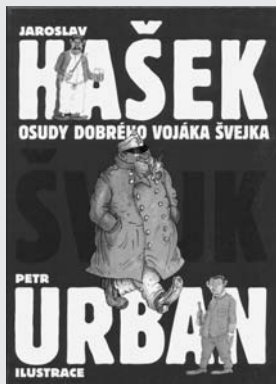
Petr Urban

Rajzoló, humorista, szánversenyző. Született 1960. augusztus 8-án, Jablonec nad Nisouban. Műszerésznek tanult, de 1991 óta hivatásos rajzolóként dolgozik. Első „szó nélküli” viccét 1980-ban a szlovák Šport újságban közzétették. Később a Dikobraz című satirikus lapban publikált. 1989-ben tiszteletdíjat nyert Ankarában a rajzolt humor nemzetközi versenyén. Vicceket rajzol újságokba, folyóiratokba, rendszeresen dolgozik különféle lapoknak, mint a Mladá Fronta Dnes, Blesk, Stadion, Svět motorů, vagy a Pivní kurýr és a Český rybář, illetve alkalmanként a Šport napilapnak. Ruda Pivrnec nevű rajzfigurája után nevezték el a Pivrnec sört. Rajzaival könyveket, naptárakat illusztrál, képeket fest és reklámban is alkalmazza a humort. Társszerzője és illusztrátora a következő örökbecsű szakkönyveknek: Mariáš – szabályok, trükkök, tippek; Petr Urban sportszavakat hallgat ki; PIVO – minden igaz Cseh kézikönyve. Jaroslav Hašek halhatatlan katonájának, a derék Švejknek kalandjait a nagy előd, Josef Lada után új stílusban illusztrálta a XYZ Kiadó által 2008-ban megjelentetett könyvben.

A Švejkben kívül egyebek között illusztrálta még a Švejk az első világháború után, az orosz fogságban és a forradalomban; valamint a Kisoldali történetek (Jan Neruda) című könyveket is. Magyarországon a 2011-ben kiadott Švejk hangoskönyv I. és II. lemezből jelentek meg illusztrációi.

Észak-Csehországból származik, nős, két gyermek atyja, s a rajzoláson kívül aktívan sportol. Sikeres szánversenyző lett, téli olimpikon volt, talán ennek is köszönhető, hogy az ország leghosszabb szánpályája pár km-re van a Smržovkában található házától. Legnagyobb sikerét 1983-ban a Tátralomnici Világkupán elnyert 3. helyezéssel érte el. Tizenhat ízben, legutóbb 2004-ben volt országos bajnok.

(mé, pl, xyz)

Petr Urban Švejk-illusztrációiból

Bohemia Söröző

Kóstold meg Csehországot!!!

A Bohemia Söröző Budapesten a Rákóczi térnél, a Déri Miksa utcában található. Könnyen megközelíthető 4-es, 6-os villamossal, illetve csak pár percnyi sétával a Blaha Lujza tértől. A tágas galéria és a pincérszolgálat biztosítja nagyobb társaságok kényelmes időtöltését. Sörökből igen nagy választékot találnak a cseh sörök kedvelői.

A csapon Novopacké Kumburák (12°), Novopacké Speciál félbarna (14°), Podkrkonošský Speciál barna (14°), Pardubický Porter (19°) fajtából lehet válogatni, üveges sörökből további Novopacké, Postřižinské és Pernštejn termékeket kínálunk. A finom sörök mellé négyféle sörkorcsolyát: Utopenecet, Nákladany hermelint, Kvarglit és Zavináčot szervírozunk.

Lehetőség van asztalfoglalásra a +36-30-651-0335 telefonszámon, valamint születésnapi, céges és egyéb rendezvények lebonyolítására.

Sok szeretettel várjuk Kedves Vendégeinket a hét minden napján!

Nyitva tartás:

Hétfő–csütörtök 11–23 h

Péntek 11–01 h

Szombat 14–01 h

Vasárnap 14–23 h